דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

יום חמישי, יז בטבת תשמ"ח, 7 בינואר 1988 ● גליון 19312

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 95 אג'

היום בדבר

● עונשים ממחסן הגרוטאות/ יזהר סמילנסקי
● לא להרהיב התהום/חיים גורי
● אל תאמינו להם/עליזה ולך
● מלור הלא־מקרי/דליה שרון, לונדון
● ארה"ב וזכויות אזרח/אריאלה ראובני
● בורסה וכלכלה; עכשיו; כל הארץ; ספורט; בידור

מזג האויר

ירושלים: 5–11; רמת הגולן: 6–10; נהריה: 5–15; צפת: 4–9; חיפה: 8–15; טבריה: 11–15; נצרת: 6–10; עפולה: 9–15; שומרון: 6–11; תל אביב: 11–16; נתב"ג: 8–15; יריחו: 11–17; עזה: 11–17; באר שבע: 8–16; אילת: 11–19.
התחזית: היום ייפסק הגשם בהדרגה ויעשה מעונן חלקית.

ארה"ב: ההצבעה איננה משנה מדיניותנו
פרס: חריגה ביחסים ● שמיר: חד־פעמית

ישראל אינה מבודדת – עמדתנו לא השתנתה – אמר ל"דבר" אחרי ההצבעה נציג ארה"ב במועצת הבטחון הרברט אוקון ● ועדות הערר הצבאיות החלו לדון בפניות המועמדים לגירוש

מאת מרים פוקס ואמנון דנקנר ויוסי מלמן, סופרי "דבר"

ניו־יורק (מיוחד ל"דבר"). – "ישראל אינה מבודדת ואינה בודדה", אמר אמש ל"דבר" נציג ארה"ב במועצת הבטחון הרברט אוקון, מיד לאחר שהצביע עם שאר חברות מועצת הבטחון בעד ההחלטה הקוראת לישראל להימנע מלגרש אורחים פלשתינים. דובר מחלקת המדינה אמר אתמול כי הצבעת ארה"ב אינה מהווה שינוי במדיניותה כלפי ישראל והיא לא צריכה היתה להפתיע.

ההחלטה שהתקבלה פה אחד אתמול לפנות בוקר, התייחסה לגירוש מתונה יותר מההצעה המקורית שהוגשה למועצת הבטחון על־ידי קבוצת הארצות הערביות. ההצעה המקורית דרשה מישראל להימנע מגירוש אורחים פלשתינים. לדברי מקורות באו"ם לא הסכימה ארה"ב להצביע בעד נוסח זה ושקלה אפילו אפשרות להשתמש בזכות הווטו שלה ובכך למנוע את קבלת ההצעה. אולם לאחר דיון מתוך נוסח ההצעה ישראל "נקראה" (ולא "נדרשה") להימנע מגירוש אורחים פלשתינים.

אוקון אמר ל"דבר" שההצבעה אינה משקפת שינוי בעמדת ארה"ב כלפי ישראל. הדגיש שלרעת ארצו

(המשך בעמ' 2)

שולץ הרגיע היהודים

מאת אמנון דנקנר
סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – מזכיר המדינה בארה"ב ג'ורג' שולץ הרגיע אתמול מנהיגים יהודיים שבאו אליו כדי למחות על הצבעתה של ארה"ב במועצת הבטחון שלשום. שולץ אמר למנהיגים היהודיים כי ההצבעה אין בה כדי להסיט את ארה"ב ממחויבותה לישראל מן היחסים המיוחדים שלהם ומהשותפות האסטרטגית בין שתי המדינות.

המשלחת בראשות יו"ר ועידת הנשיאים מוריס אברהם הביעה בפני שולץ את אכזבת ועידת הנשיאים מההצבעה במועצת הבטחון בטענה כי ארה"ב "שמה את הדגש על הצד הלא נכון של המשוואה". לפי דבריו של אברהם הסכימו שני

(המשך בעמ' 2)

מאת דני רובינשטיין, דני צדקוני ומובה צימוקי, סופרי "דבר"

עורכי הדין המגינים על גיבריל רג'וב, שנגדו הוצא צו גירוש, יצאו אתמול בהפגנתיות מאולם הדיונים של ועדת הערר הצבאית, בשכם לאחר שיו"ר הוועדה החליט שלא לתת ל־12 עורכי דין להגן עליו ודרש להצוות את מספרם.

בעקבות תקרית זו צפויה היום פניה לבג"צ מטעם הסניגורים של רג'וב.

הדיון בשכם נפתח אתמול בשתי ועדות ערר צבאיות והן דנו בארבעה צווי גירוש שהוצאו נגד תושבים מרמאללה, מבלאטה מקלנדיה ומחורא. יו"ר ועדה אחת נקבע אל"מ מתי פלד ויו"ר ועדה שניה אל"מ דני גואטה.

עורכי הדין המגינים על המגורשים הופיעו בהרכבים משותפים של שישה עד שמונה סנגורים, והם ניהלו ויכוח חריף עם הוועדה בדרשם שיאפשרו לבני משפחות המגורשים להיות נוכחים בדיונים. אתמול שמעו שתי הוועדות את הנימוקים הגלויים לגירוש ודיוני הוועדות יימשכו ביום ב' הקרוב.

עדר בעזה

בבנין המנהל האזרחי בעזה התנהל אתמול לפני ועדת הערר הצבאית בירורם של ארבעה מתושבי

(המשך בעמ' 2)

אבנים בנוצייראת

צעירי מחנה נוצייראת שליד עזה מיידים אבנים על כוחות צה"ל. (צילום: אפי שריר)

מפקד המשא"ז התפטר למנוע העמדתו לדין

על עבירות משמעת וחריגה מנהלים

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

מפקד המשמר האזרחי, ניצב ד"ר ברוך לוי, פורש ב־15 בינואר 1988 מתפקידו וזאת על רקע כוונות המשטרה להעמידו לדין משמעתי על עבירות משמעת שביצע במהלך תפקידו.

תחילת הפרשה בתלונות שהגיש נגדו תנ"צ (גימלאי) דן ברעם, סגן מפקד המשמר האזרחי, שטען כי ניצב לוי ניצל את תפקידו לקבלת טובות הנאה, וביצע פעולות בניגוד לחוק ולסדר הציבורי. התלונות הועברו למחלקה לחקירות פנים של המשטרה, שקציניה נמוכים בדרגה מד"ר לוי, והחלט, באישור הפרקליטות, שלא להעמיד את לוי לדין פלילי.

ברעם מסר למחלקה לחקירות מסמכים ושמות של כ־20

(המשך בעמ' 2)

מזכיר בימ"ש התעבורה בת"א במעצר על שוחד

מעצרו הותר לפרסום – החקירה חסויה

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

מזכיר בית־המשפט לתעבורה בתל־אביב אברהם פלאי נעצר בחשד של קבלת שוחד, שיבוש הליכי משפט, מרמה והפרת אמונים. פלאי עצור כבר 26 ימים, אך רק אתמול הסיר בית־המשפט המחוזי בירושלים את הצו האוסר לפרסם את דבר מעצרו. עם זאת עדיין נותרו בתקפם צווי איסור פרסום נוספים שהוצאו בתקופה האחרונה בפרשה זו, אך יתכן שגם הם יוסרו בקרוב, והפרשה תיחשף במלואה.

פלאי בן, 53, תושב פתח־תקוה, חשוד בכך, שבמשך עשר שנים נהג לקבל שוחד, בעיקר תמורת זיוף אישורים המבטלים פסילת רשיון נהיגה.

מעצרו הוא חלק מחקירה שמנהלת היחידה לחקירות פשעים במטה הארצי שבמהלכה נעצר לפני שנה אדם כחשוד בתיווך בשוחד.

אתמול הגיש פלאי ערר על מעצרו לבית־המשפט המחוזי בירושלים. תקופת המעצר, שהוארכה בבית משפט השלום, עומדת להסתיים מחר. השופט המחוזי ד"ר יעקב בזק דחה את הערר ואף התיר לפרסם את דבר המעצר.

אדריכל ופקיד סוכנות בכיר חשודים בשוחד

הפקיד שוהה בחו"ל וטרם נחקר

(ע). – אדריכל מירושלים הובא אתמול לבית־משפט השלום בתל אביב כחשוד במתן שוחד בשיבוש הליכי משפט בקשר לבניית ביתו של פקיד בכיר בסוכנות היהודית. הארש שוחרר בערבות בהסכמת המשטרה. שמות המעורבים נאסרו לפרסום.

מטעם המשטרה הופיעו בבית־המשפט רפ"ק ראובן קיבנט ופקד אוריאל שטרית מהיחידה לחקירות הונאה במטה הארצי. שטרית טען, כי האדריכל ביצע ומבצע עבודות אדריכלות בשביל הסוכנות היהודית. בין היתר, הוא תכנן ופיקח על בניית החווילה של הבכיר בסוכנות היהודית.

לטענת החוקרים, עבודה אדריכלית זו בוצעה ללא כל תמורה כספית, וכאשר מבקר הפנים של הסוכנות ערך חקירה בקשר לתפקידו של הבכיר, קשר החשוד והבכיר קשר לשבש את הליכי החקירה.

פקד שטרית ציין, כי החקירה אמנם בראשיתה וטרם נחקרו אנשים נוספים ואף לא הפקיד הבכיר השוהה עתה בשליחות הסוכנות בחו"ל, אך למשטרה אין התנגדות לשחרורו של האדריכל בערבות.

השופטת דבורה ברלינר הורתה לשחררו בערבות של 10,000 ש"ח ואסרה את יציאתו מן הארץ כן אסרה לפרסם את שמו של האדריכל החשוד, לבקשת חוקרי המשטרה.

מגרש במרכז ירושלים יוחזר לידי הסובייטים

ישראל הבטיחה לשמור נכסי ברה"מ

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

ישראל הבהירה לברה"מ כי כל הזכויות על נכסיה בארץ יישמרו ובכלל זה יוחזר לבעלותה מגרש במרכז ירושלים. כך הודיעה אתמול מנהל מחלקת התביעות במשרד החוץ ויקטור הראל למנהל החדש של המשלחת הקונסולארית של ברה"מ, גיאורגי מרטירוסוב.

המגרש המדובר נמצא ליד מלון סירת בת־שבע ברחוב קינג ג'ורג' בירושלים. ברה"מ הביע חשש כי קבלן פרטי בונה לבנות על המגרש השייך לה.

ראש המשלחת החדש, המחליף את גנריך פלכין הכסיים תפקידו לאחר כמה חודשים, נועד אתמול לשיחה היכרות עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין, ואחר כך לארוחת צהריים עם ויקטור הראל. בשיחה לא נדונה שאלת המסמך שהוחזה של המשלחת הקונסולארית בארץ, ונקבע לקיים פגישה נוספת תוך שבוע, כאשר יפוג תוקף אשרות השהייה של חבריה.

בישראל טרם נקבע סופית אם להאריך את האשרה, אם וכאשר יבקשו זאת הסובייטים. בין משרדי הממשלה הנוגעים בדבר יש חילוקי דיעות בעניין האשרות, עצם הארכתן, משך הארכתן והתניית הארכתן בביקור גומלין של משלחת קונסולארית של ישראל במוסקווה.

"עד מתי יימשך הכיבוש"

סגן שר החוץ הבריטי דיוויד מלור עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק לפני תום ביקורו בישראל. (צילום: מדיה)

נמשכות התקריות עם אישים בריטיים:

מלור: אי־אפשר להישאר אדישים לסבל התושבים

נציג הלייבור ג'ראלד קאופמן הורחק מבלאטה

מאת יוסי מלמן, דני רובינשטיין, יורם לוי ודליה שרון, סופרי "דבר"

"עד מתי יימשך הכיבוש", קרא סגן שר החוץ הבריטי דיוויד מלור עם סיום ביקורו הקצר והמעורר המחלוקת בישראל. הודעות הגינוי מצד אנשי ציבור בישראל, כולל הרמתו על־ידי סגן השר רוני מילוא, שסירב להיפגש עמו, לא שינו את דעתו של האורח הבריטי.

במסיבת עתונאים בירושלים אמר אתמול סגן השר הבריטי: "אי אפשר להישאר אדישים לסבל התושבים בעזה" וציין כי הוא נהנה מתמיכת ממשלת בריטניה ומביע את עמדות השוק האירופי המשותף כולו.

(המשך בעמ' 2)

תפסתי לו את היד עם הסכין וברגל בעטתי אחורה בחזהו

סיפרה החיילת אורית אלדר שהותקפה בטול־כרם ● תוקפה נפצע בידי קצין המינהל האזרחי ● בגדה וברצועת עזה נמשכו השביתות והמהומות

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי "דבר", וכתבי סוכנות עתיים.

צעיר מטול־כרם ניסה אתמול לדקור חיילת ונורה על־ידי קצין המינהל האזרחי בעיר. הצעיר נפצע באורח בינוני וארשם בבית החולים בטול־כרם. מהומות, הפגנות, שביתות מסחר ולימודים נמשכו גם אתמול בשורה של מקומות ביו"ש.

עוצר הוטל אתמול בעזה לאחר שהוטלו שם שני בקבוקי תבערה, והעוצר שהוטל שלשום על חן יונס נמשך גם אתמול.

התקרית בטול־כרם ארעה אתמול לפני הצהרים כאשר קצין המנהל, רס"ר ראובן אלמליח יצא עם החיילת אורית אלדר מבניין העירייה ונהג במכוניתו הצבאית במרכז העיר. המכונית נקלעה להתקהלות של צעירים ונאלצה לעצור. אז התקרב לחלון המכונית הצעיר תאלב נעים חסן חארלה ותקף את החיילת בסכין. קצין המנהל ירה בו באקדחו ופצעו. החיילת נחבלה באופן קל

(המשך בעמ' 2)

החיילת ...

החיילת אורית אלדר אשר הותקפה אתמול בטול־כרם (צילום: דניאל מורדזינסקי)

תוקף החיילת תאלב נעים חסן חארלה ממחנה נור־שאמס בבית־החולים בטול־כרם.

ואנונו יבקש שבג"צ יסיר החסיון ששמיר הטיל על עדותו של פרס

פרס העיד שעה ורבע – אבל על השאלות העיקריות לא השיב

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

מרדכי ואנונו יפנה לבית־המשפט העליון בבקשה להסיר את החסיון שהטיל ראש הממשלה יצחק שמיר על חמישה נושאים מתוך עדותו של ממלא מקומו שמעון פרס.

שר החוץ שמעון פרס העיד אתמול במשך שעה ורבע במשפט ואנונו. פרס הגיע לבית המשפט המחוזי בדיוק בשעה 11.15, השעה שנקבעה לדיון, מלווה ביועצו לתקשורת אורי סביר והיועץ המשפטי של משרד החוץ עו"ד רובי סייבל.

בבואו סירב פרס להתייחס לתוכן עדותו: "העדות היתה בדלתיים סגורות ואין לי יותר מה להוסיף", אמר.

התובע, עו"ד עוזי חסון, מסר כי פרס חזר על מדיניות ישראל לפיה ישראל לא תהיה ראשונה להכניס נשק גרעיני למזרח התיכון ואמר כי ישראל תומכת בפירוז גרעיני אזורי.

בניגוד לדברי העד המומחה ג'ורג' קוסטר אמר פרס, כי הפרסום ב"סאנדי טיימס" הזיק לבטחונה של ישראל. פרס לא השיב על חלק מן השאלות משום החסיון שהוטל על כמה מן הנושאים. במהלך הדיון הציגו גם השופטים שאלות לפרס.

הסניגור, עו"ד אביגדור פלדמן, הביע תרעומת על כך שלאחר מאמצים רבים, בסיומם שכנע את בית המשפט בחשיבות עדותו של פרס, הוא קיבל לפני שלושה ימים תעודת חסיון האוסרת על שר החוץ להעיד בדיוק באותן נקודות שבגללן הוא הוזמן. "אני רואה בזה התערבות של ראש הממשלה בהליך שיפוטי ולכן בכוונתי לפנות לבית המשפט העליון בבקשה להסיר את החסיון".

פלדמן הדגיש כי אינו מעוניין לעכב בשל כך את המשך המשפט, ואמר כי יבקש מן השופטים לאפשר את התחלת הסיכומים כמתוכנן, ואם בית המשפט העליון יסיר את החסיון, יוזמן פרס להעיד על אותם נושאים שבגבור ממנו להעיד אתמול.

סופר "דבר" מציין כי למרות שהמשפט התנהל בדלתיים סגורות, נכח במהלך עדותו של פרס גם יועצו אורי סביר. השופטים סברו כי הוא אחד מאנשי הבטחון, ורק בסיום העדות, בעקבות הערתו של עו"ד פלדמן, הובהר להם בפני מדובר.

מרדכי ואנונו עצמו חש בטוב והוא מרוצה מכך שבית המשפט שמע את שהיה לעד"ים מטעמו לומר.

שמעון פרס בצאתו מעדותו במשפט ואנונו. (צילום: יצחק הררי)

עדיין אין הסדר למושבים: הבנקים לא חתמו המסמך

מאת דוד מושיוב, סופר "דבר" לענייני חקלאות

הבנקים טרם נתנו את הסכמתם בדבר הצטרפות להסדר המיוע למושבים ועדיין לא חתמו על מסמך הסיכום שהושג בין שרי האוצר והחקלאות לפני שבועיים. לפיכך ההסדר למושבים אינו מתממש.

בפגישה שהתקיימה לפני שבועיים אצל מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בהשתתפות השרים משה נסים ואריק נחמקין, אמר שר האוצר כי בשבוע הקרוב יפתר המשבר בהתיישבות על הצד הטוב ביותר וכי הוא יפעל בהקדם האפשרי להסרת המכשולים לשם ביצועו המהיר של ההסדר.

לסופר "דבר" נודע, כי שר החקלאות הסביר את הימנעותו בהצבעה על תקציב המדינה בישיבת הממשלה ביום א' השבוע בכך שכל עוד לא נחתם המסמך בין הבנקים למשרד האוצר הוא לא יוכל לצרף את קולו בעד תקציב המדינה. נחמקין הוסיף כי קולו יצורף לנומכי התקציב בשעת הדיון בנושא זה בכנסת. כאמור עד אתמול לא השתנה דבר והבנקים טרם הצטרפו להסדר.

באל־על חזרו לעבוד אחרי ביטול השעיית ראש הצוות

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

ביטול השעייתו של ראש צוות אוירוניקה ב"אל־על" על־פי בקשת ההסתדרות מנעה אמש התמוטטות גמורה של יחסי עבודה בחברה.

בעקבות ההשעייה נדחתה אור לאתמול טיסת "אל־על" לניו־יורק ולוס אנג'לס, שבה היתה אמורה לצאת הילדה לאה כהן להשתלת כבד דחופה במרכז הרפואי בפיטסבורג. נציגות העובדים הביעה אמש צערה על עיכובה של טיסה זו דווקא והודיעה, כי כל עובדי החברה יתרמו יום עבודה לצורך ביצוע הניתוח לילדה. החלטת נציגות העובדים נמסרה על־ידי המזכיר אברהם שגיא בשיחה טלפונית למשפחה.

על נסיבת החברה מהשעייתו של ראש צוות האוירוניקה נמסר בתום פגישה בת ארבע שעות בין ראש האגף לאיגוד מקצועי הרבפלד ובין המנכ"ל רפאל הר־לב. בפגישה השתתף גם המחזיק בתיק "אל־על" בהסתדרות חיים רייזן.

על־פי הצעת הרבפלד תתכנס ועדת המשמעת של החברה בראשות שופט בדימוס לדיון בטענת החברה, כי ראש הצוות הפר משמעת בכך שלא מילא את הוראת הממונה עליו בתיקונו של מטוס ג'מבו אור ליום ב'. העובד טוען, כי הוראת הממונה נגדה את מצפונו המקצועי והיתה גורמת סיכון בטיחותי. משום כך

(המשך בעמ' 2)

صكتا من الزمل

פרחים בשער שכם

(יורם לוי). — פעילים של תנועת מע"ש, התנועה למען מושבים, עיירות פיתוח ושכונות, חילקו אתמול פרחים לעוברים ושבים באיזור שער שכם בירושלים בקריאה להרגעת הרוחות ביחסי יהודים וערבים, לעצירת ההקצנה וההסתה ולחידוש המאמצים ליצירת חיים משותפים ותקינים. צעדם של הפעילים התקבל בעין יפה על־ידי ערביי מזרח ירושלים. במקום התפתחו ויכוחים קולניים אך הסדר נשמר. (צילום: יצחק הררי).

יעקבי הגיש הצעה לממשלה להמשיך את גביית מס־היסף

מאת אמנון אבור, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

שר הכלכלה גד יעקבי הניח אתמול על שולחן מזכירות הממשלה הצעה להמשיך בגביית מס היסף גם בשנת התקציב 1988.

את הסכום של 55 מיליון ש"ח שאבוד הלה להכניס השנה, מציע יעקבי להקצות בצורה הבאה: 13 מיליון ש"ח להגדלת הקיצוץ בתקציב, 8 מיליון ש"ח להגדלת החינוך והתרבות, 10 מיליון ש"ח להגדלת תקציב הבריאות, 10 מיליון ש"ח נוספים לסיוע למפעלים במצוקה באזורי פיתוח ו־14 מיליון ש"ח לסיוע למפעלי יצוא לצרכי פריצת שווקים חדשים.

לדברי שר הכלכלה המשך גביית מס יסף במשך שנה נוספת לא יפגע ברפורמה במס הכנסה, וזאת בהתחשב במצוקת התקציב.

מס היסף מוטל כיום על 2 אחוזים בלבד מהאוכלוסיה המשתכרים מעל 7,900 ש"ח לחודש. המס מעלה את שיעורה של מדרגת המס הכירבית ב־4.8 אחוזים נוספים, לרמה של 52.8 אחוז.

מלור: אי־אפשר להישאר

(המשך מעמ' 1)

מלור ציין: "אינני אחראי לאירוע בעזה", שבו הכיף לקצין בכיר בצה"ל וקרא לו לשחרר נער שנעצר בידי כוחות הבטחון על יידוי אבנים. הוא הביע את בטחונו בצדקת דבריו, בגנות הכבוש הישראלי.

קולק תוקף

ראש עיריית ירושלים טדי קולק הצטרף אתמול לתוקפים את הביקורת שהשמיע סגן שר החוץ הבריטי דיוויד מלור המבקר בישראל: "בעולם הפוליטי של היום אין נורמה של יושר, אך העובדות שנקבעו בירושלים על ידי ישראל מדברות בעד עצמן", אמר קולק בעת שאירח אתמול את סגן השר הבריטי בלשכתו בעירייה.

[illegible] קאופמן והחוץ מבלאטה

חבר הפרלמנט הבריטי ג'ראלד קאופמן, המשמש שר החוץ בממשלת הצללים של הלייבור, נאלץ אתמול לצאת את מחנה בלאטה לאחר דין ודברים עם חיילי צה"ל.

קאופמן הגיע אתמול ארצה מירדן ובלווית צוות טלוויזיה בריטי ביקר במחנה בלאטה ליד שכם. על המחנה הוטל אותה שעה עוצר בגלל הפגנות ועם בוא הצוות הבריטי התעוררה במקום הפגנת נשים. משמר צה"ל דרש מחבר הפרלמנט ומצוות הטלוויזיה לצאת את המקום בגלל העוצר ובאותה שעה ניסו החיילים להדוף את הנשים המפגינות. צוות הטלוויזיה וחבר הפרלמנט ניסו להתעמת עם החיילים ובסופו של דבר עזבו את המקום.

ג'ראלד קאופמן, שר החוץ היהודי בממשלת הצללים של הלייבור, ביקר שלשום ברצועת עזה בתריפות את פעולות צה"ל לדיכוי ההתפרעויות בשטחים.

קאופמן אמר, אחרי שנפגש עם המלך חוסיין, כי צה"ל ערוך למלחמה, אך אינו מוכן ואינו מתאים "לתפקיד שהוא ממלא עתה בגזה ובגדה המערבית". הוא הביע תמיכה בועידה בין־לאומית בחסות האו"ם בהשתתפות כל הצדדים המעורבים בסכסוך, ואמר כי הבסיס הלוגי היחידי להסדר הוא הפרדה בין מדינה בישראל, שתשמש בית לעם היהודי, עם מיעוט ערבי, לצד ישות פלשתינית.

ב"אל־על" חזרו לעבוד

(המשך מעמ' 1)

דרש שממונה יחתום על תיקון זה ולא הוא. משסירב הממונה לחתום סירב העובד לבצע את התיקון ועל כן הוקעה על־ידי ההנהלה. בתגובה השביתה נציגות העובדים בהשתתפות כל המגזרים, לרבות הטייסים, את הטיסה לניו־יורק, כאמור.

בתום הפגישה בין ראש האגף הרבפלד והמנכ"ל הר לב נודע, כי ועדת המשמעת תתכנס כבר מחר.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־טוי
המו"ל - "דבר" בע"מ
מודפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141. מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת. רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג
טלפון 242203, מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־3־04 מ 33104

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible] מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 6075, שנוי לתכנית מתאר מס' 287 – שכונות מגורים ואזורים מסחריים – כבריה, ביחד עם תשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: גושים: 15036 – 15033.

עיקרי מטרת שנוי התכנית: יעוד קרקע להקמת שכונות מגורים ואזורים מסחריים לדרכים, שטחים פתוחים, גנים ובניינים צבוריים.

כל המעונין בשינוי התכנית יוכל לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית, במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

בכבוד רב,
יגאל ביבי
יו"ר הועדה המקומית

שולץ הרגיע

(המשך מעמ' 1)

הצדדים כי יש להתרכז בקידום תהליך השלום במזרח התיכון ההוא שיביא לפתרון מוחלט וימנע מהומות, הפרעות ומעשי אלימות בין הצדדים.

בינתיים נודע כי בשבוע הבא יגיע לוואשינגטון המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין וייפגש עם עוזר שר החוץ האמריקאי לענייני המזרח התיכון ריצ'רד מרפי, כדי לדון בעיקר על המצב בשטחים. ביילין ייפגש גם עם מנהיגים יהודיים וישא הרצאה במכון ברוקינגס בואשינגטון.

ארה"ב

(המשך מעמ' 1)

אי ביצוע הגירושים תרגיע את הרוחות בשטחים. "אילו חשבנו שהתוצאה תהיה אחרת לא היינו מצביעים כפי שהצבענו" אמר אוקון והדגיש: "ההצבעה מבטאת את דעתנו בנושא זה".

"אין התנגדות"

הצבעת ארה"ב במועצת הבטחון אינה מהווה שינוי במדיניות ארה"ב ולא היתה צריכה להפתיע את ממשלת ישראל, אמר אתמול דובר מחלקת המדינה בואשינגטון צ'ארלס רדמן.

לדבריו מסרה ארה"ב לישראל בימים האחרונים על עמדתה בנושא הגירושים והצבעתה במועצת הבטחון עלתה בקנה אחד עם העמדה האמריקאית המסורתית, המחייבת רבקות ישראלית בכללי הפרוטוקול הרביעי של אמנת ז'נווה לגבי התנהגות בשטחים כבושים. הוא אמר עוד כי ההצבעה אין פירושה פגיעה או הידרדרות ביחסים בין ארה"ב לישראל, שהם חזקים וכנונים.

בהודעה רשמית שפרסם דובר משרד החוץ בירושלים אהוד גול הובעו "צער ואכזבה" על הצבעת ארה"ב ועל החלטת המועצה. לדברי ההודעה של ישראל לא יהיה בהחלטת הגינוי של ארה"ב "לתרום להחזרת השקט ולקידום תהליך השלום".

פרס: חריגה

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס רואה בהצטרפות ארה"ב להחלטת האו"ם הקוראת לא לבצע עונשי גירוש בשטחים חריגה במערכת היחסים בין ישראל לבין ארה"ב.

כך אמר אתמול בשיחה עם עתונאים לאחר שסיים את עדותו במשפט ואנונו.

פרס אמר כי הוא מצטער על ההחלטה. "נביע צערנו באוזני ממשלת ארה"ב.

סופרת "דבר" עליזה ולך מוסרת:

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול שהמטרה של מחרחרי המהומות ביו"ש ועזה היא לפגוע ב[illegible] ישראל [illegible], כלומר [illegible] ישראל וידידותיה. [illegible] שרי הליכוד [illegible] אחרי הפרובוקציות לתגובות על הצבעתה של ארה"ב במועצת הבטחון, כי הידידות איתה לא התערערה ויש סימנים שהיתה זאת עמדה חד־פעמית.

נתניהו: צביעות

שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו אמר לעתונאים לאחר ההצבעה שהיה זה "יום של צביעות באו"ם".

מרחב תכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 11% לתוספת בניה בבנין על חלק מחלקה 33 מגרש 51 בגוש 3652 רח' אחד העם [illegible] רחובות.

כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 134% במקום 120% המותרים. כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.

יחזקאל הר מלך
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה רחובות

פקודת החברות (נוסח חדש)
הודעה על קבלת החלטה מיוחדת
(רגילים לפי סעיפים 25 ו־26 לפקודת החברות (נוסח חדש) תשמ"ג – 1983)
של
חברת תכשיטי ג'י.בי. בע"מ

חברת תכשיטי ג'י.בי. בע"מ מתכבדת בזה למסור הודעה כי ביום 27.12.87, באסיפה כללית שלא מן המנין, נתקבלה ההחלטה הבאה על שינוי תזכיר החברה כהחלטה מיוחדת: "סעיפי המטרות בתזכיר החברה יבוטלו. לתזכיר החברה תתווסף ההוראה הבאה: לעסוק בכל פעילות הקשורה בתכשיטים ובזהב כולל, בין השאר, כסחר וייצור".

י. שמט, עו"ד
יו"ר האסיפה דירקטור

ל"עבודה" אין מועמד למקרה שארנס יחזור

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

על אף הסימנים המתרבים כי שובו של ח"כ משה ארנס לממשלה קרוב, ראשי מפלגת העבודה אינם נותנים את הדעת, לפי שעה, על צירוף שר מטעמם לשמירת שוויון הגושים.

ח"כ מרדכי גור, שיש המזכירים גם את אפשרות שובו לממשלה, אינו מוכן להיכנס לספקולציות בנושא, כל עוד לא קיבל פנייה רשמית.

עדיין מוקדם גם לדבר על האפשרות ששמיר יפנה אל פרס בהצעה להגדיל את הקבינט המדיני, כדי להכליל בו את ארנס. ח"כ ארנס אינו מתנה את שובו לממשלה בצירופו לקבינט ואף ששמיר היה רוצה להכלילו בו, הוא אינו מתכוון להוציא מהקבינט את השר מודעי, שצורף אליו רק באחרונה.

בתחילת השבוע הבא ייפגשו שמיר וארנס לשיחה נוספת על שובו של האחרון לממשלה. רק אחרי שיתברר בוודאות שארנס שב לממשלה תשקול מפלגת העבודה אם לצרף שר מטעמה ובן מי הוא יהיה.

ראשי הליכוד תומכים ביום בחירות משותף

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

רוב שרי הליכוד מצדדים בהצמדת הבחירות לרשויות המקומיות לבחירות הכלליות בנובמבר. עמדה זו של צמרת הליכוד מנוגדת לעמדת ראשי־הרשויות של הליכוד, המחייבים הפרדת שתי מערכות הבחירות.

שרי הליכוד דנו אתמול בנושא בישיבתם השבועית אצל ראש הממשלה. רובם הבליטו את הנימוקים התומכים בהצמדת הבחירות, שהעיקריים ביניהם הם: חיסכון במשאבים ושיעור הצבעה יותר גבוה. בשבוע הבא תיפגש נציגות של ראשי הערים מטעם הליכוד עם שמיר ותביא בפניו את החלטת פורום ראשי הערים של הליכוד, התומכת בהפרדת הבחירות.

יצויין, כי מפלגת העבודה תומכת בהפרדת הבחירות וראשיה אף מקיימים הידברות עם המפלגות הדתיות בעניין זה.

מפקד המשא"ז התפטר

(המשך מעמ' 1)

עדים מן המשמר האזרחי ויחידות אזרות של המשטרה. בשיחה עם סופר "דבר" ב־10 באוגוסט 1987 אמר ברעם כי מתוך 25 עדים ששמותיהם נמסרו בהודעתו ביחידה לחקירות פנים של המשטרה נחקרו למיטב ידיעתו רק עדים בודדים.

כן ציין ליקויים בחקירה, ובהם אי קיום סיכומים שונים, כגון סיכום פגישת ברעם שערך עם סגן ניצב רות גרות ורב פקד דוב הרלי, לפיה ייתפסו מסמכים מסויימים שהיו במשרדו של לוי.

כן סוכם בפגישה עם קציני המחלקה לחקירות פנים כי יושם דגש על בדיקה יסודית של קבלות אירוח שהגיש לוי לרבות נסיעות בלווית אשה לגינוסר, לאילת השחר, לבית דניאל בזכרון יעקב ולמקומות אחרים. כאמור, הדברים לא נעשו.

כן לא נבדק יומנו האישי של לוי ולא נבדקה שהותו במלון "קיסר" באילת ביחד עם אשה מפורסמת ועל חשבונה של המשטרה.

ברעם טוען כי "סוייתה" החקירה בנוגע למצבו של המשמר האזרחי, לרבות רישומים בלתי מדוייקים הנוגעים למספר המתנדבים.

דובר המשטרה מסר אתמול את ההודעה הבאה: "מפקד המשמר האזרחי, ד"ר ניצב ברוך לוי, ביקש מהמפכ"ל, רב ניצב דוד קראוס, לסיים את תפקידו במשמר האזרחי. במכתב למפכ"ל ציין כי ברקע להחלטתו נמצאת קביעת הפרקליטות שאין מקום לפתיחת הליכים פליליים כלשהם. הנובעים מהתלונות [illegible]

ד"ר ברוך לוי הסביר כי אינו רוצה להטריד בעניינו האישי את המערכת המשטרתית, המתהבטת במשימות ראשונות במעלה. הוא הוסיף כי מלכתחילה נתמנה לתקופה קצרה שלאחריה התכוון לעסוק בתחום התמחותו המקצועית.

במכתבו למפכ"ל כותב לוי: "את תפקידי מילאתי בשלמות וביושר לבב". המכתב הועבר לשר המשטרה, חיים בר־לב והוא אישר את ההתפטרות.

יוסי גנוסר, איש השב"כ

■ על אוטובוס 300
■ פרשת נאפסו
■ תפקידו בועדת זורע
■ מסקנות ועדת לנדוי
■ הקשר עם אריק שרון
ראיון אישי עם אדם ברוך
בגליון יום שישי של
7 ימים, שבועון
ידיעות אחרונות

הודעה ללקוחות

"בנק הפועלים בע"מ מבקש להודיע ללקוחותיו כי ביום 17.1.88 יחוייבו חשבונותיהם בדמי ניהול פקדון ני"ע למשמרת עבור שלושת החודשים: אוקטובר, נובמבר, ודצמבר 1987.

נתונים מפורטים על גובה סכומי החיוב מצויים בסניפי הבנק, וכל לקוח יוכל לקבל נתונים על הסכום המדוייק שבו יחוייב חשבונו בסניף הבנק שלו".

בנק הפועלים

תפסתי לו את היד עם הסכין

(המשך מעמ' 1)

בלבד וחזרה לעבודתה. בעיר הוכרז עוצר.

החיילת אורית אלדר סיפרה אתמול: "מצבי כרגע בסדר. נפצעתי קל בבהון השמאלית. היא סיפרה כי ישבה במושב הקדמי ליד קצין המנהל, אשר עצר את המכונית" הצעיר פתח את הדלת, שלף סכין ואיים עלינו. בתחילה הוא איים על הקצין אחר כך הקצין יצא מהאוטו, מהצד שלו והצעיר התנפל עלי וניסה לדקור אותי בחזה. נסוגותי ממנו. והוא ניסה לתקוע את הסכין בגרון. ביד שמאל תפסתי לו את היד עם הסכין וברגל בעטתי בו אחורה בחזה. נפצעתי מיד באצבע. אחרי כמה שניות הקצין דרך את הנשק וירה בו בבטנו. הוא נפל ואני יצאתי מתוך האוטו. אז הגיעו לשם נערים נוספים. שיידו עלינו אבנים לאחר כמה שניות צעקתי לו שנוציא את הבחור מהאוטו וניסע לבסיס.

אלדר משרתת חודשיים וחצי באיזור זה.

עוצר הוטל גם בקלקיליה, בעקבות מהומות וכן במחנה הפליטים נור־שאמס, מקום מגורי הצעיר שתקף את החיילת.

בנפת רמאללה נמשכו אתמול שביתות המסחר החלקיות והפגנות הצעירים שהקיפו את שכונת אדראם, מחנות הפליטים קלנדיה, כרודה ואל־אמערי. לא דווח על נפגעים.

בנפת שכם היו תקריות והוטל עוצר על מחנה הפליטים בלאטה ונרשמו תקריות גם במרכז העיר. בעיירה חלחול בכביש ירושלים חברון הותקפו מכוניות ישראליות באבנים.

עוצר בעזה

שני בקבוקי תבערה הוטלו אתמול בצהריים על סיור משמר הגבול בכיכר השוטר בכניסה לעזה. איש לא נפגע, על המקום הוטל מיד עוצר.

במחנה הפליטים בחאן יונס נמשך העוצר שהוטל עליו בעקבות ההתפרעות שאירעה בו שלשום.

הפרות סדר היו אתמול במקומות שונים ברצועה, ביניהם ברפיח, בעזה, ובמחנות הפליטים נוסיירת ואל בורג', שם נפצעו שני תושבים, אחד מהם, מועין דרדיש אל גאבי, נפגע בראשו.

שר הבטחון יצחק רבין סייר אתמול אחה"צ ברצועת עזה ושמע מאלוף הפיקוד יצחק מרדכי סקירה על האירועים האחרונים. כשם יצא לחאן יונס וביקר במחנה הפליטים.

ועדות הערר

(המשך מעמ' 1)

הצנעה, סגן יו"ר אגודת המהנדסים, פריג' חליל חורי; חסן אבו סקרה, המשתייך לקבוצה דתית קיצונית בחאן יונס, הסטודנט אבו סמרה מעזה, וחליל קוקה מורה מעזה המשמש אימאם במסגד של מחנה הפליטים שאטי. הארבעה מחו על החלטת אלוף פיקוד הדרום לגרשם מהארץ. ייצגו אותם עורכי דין מקומיים ועורכת הדין הישראלית פליציה לנגר. בוועדה שלושה שופטים והופיע לפניהם נציגו של אלוף הפיקוד. אמש עמדה הוועדה לקבל החלטה בנושא הנדון.

תלונות קשות על תנאי המאסר במתקני הכליאה בפארעה ובדהישה נמסרו אתמול במסיבת עתונאים של "אגודת החוק לשירות האדם" הפועלת ברמאללה. חברי האגודה, עורכי הדין רג'א שחאדה, מונה רשמאוי וג'ונתן כותאב, סיפרו על עדויות שגבו מעצירים ומבני משפחות על צפיפות איומה, מכות והשפלות להם זוכים העצירים.

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות. יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

ירושות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
8494/87	[illegible]	27.11.87	[illegible]
8496/87	[illegible]	4.9.87	[illegible]
8497/87	[illegible]	6.10.80	[illegible]
8705/87	ברוך לוי	21.2.83	לוי מרים
7659/87	הלל יצחק	1.12.84	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

צוואות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
7844/87	[illegible]	8.11.87	[illegible]
6694/85	[illegible]	10.1.79	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

(—) רשם א. בורין

רחל קרצמר
בת האדמו"ר מאוטבוצק זצ"ל
איננה
ההלויה תתקיים היום יום חמישי 7.1.88
בשעה 13.30 בבית העלמין חולון.
משפחות:
לוטן, וייס,
קליש, פרבמן

למשפחת ברד ברמת־גן
דורה, מיכל, אורי והילדים
אתכם באבלכם הכבד
במות אבי המשפחה
איז'ו ברד
מרדכי ליניק
יו"ר מועצת יהוד

לחברנו יחיאל רוזנטראוב
אתך באבלך
על מות
אביך ז"ל
"בית הסנה"

לחברתנו אביבה מוהבן
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
[illegible]

למשפחת פיקס
הננו להביע לכם את השתתפותינו
העמוקה בצערכם הגדול בהלקח מכם
פיקס זאב ז"ל
הנהלת נשר
ועדים
ועד גמלאי נשר

לשמעון מקובר ומשפחתו
אתך באבל על מות בנך
ארבה
יצחק לוין ורעייתו
עורן ברעם

דבר הוא דבר של היום חדש

קיסר: יו"ר ומנכ"ל לקופ"ח

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מזכיר מועצת פועלי בת־ים ותלמידי תיכון בעיר. (צילום: מיכאל פריידין)

בקדנציה הבאה יהיו לקופ"ח מנכ"ל בצד יושב־ראש רפואי

מאת עמרם גבאי, סופר „דבר"

„תפקיד היושב־ראש של הנהלת קופת־חולים הכללית יפוצל לשתי משרות, יושב־ראש רפואי ומנכ"ל אדמיניסטראטיבי, והמבנה הארגוני של הקופה יעבור שינויים משמעותיים, אשר יכללו בין היתר פיזור סמכויות ניהול ומתן אוטונומיה מלאה למחוזות – כך אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בתשובה על שאלה.

קיסר סירב לכמור את שמו של המועמד הבא לנהל את קופת־חולים אך אישר כי תפקיד המנכ"ל האדמיניסטראטיבי יוסכם לאחר בחירת היושב־ראש.

קיסר אמר עוד, כי מועצת ההסתדרות, שתתכנס בחודש פברואר, תוקדש לנושאי קופת־חולים „המהווה סוגיה בעלת אופי לאומי", ועידת קופת־חולים, אשר תתקיים במאי הקרוב, תאמץ את המלצות מועצת ההסתדרות בנושא זה. קיסר, שהיה אתמול אורח מועצת פועלי בת־ים, הוסיף, כי השינויים המוצעים יתנו יותר אפשרויות לרופאים ויביאו לשיפור השירות.

הנהלת קופת־חולים הבאה תצטרך להתמודד בעזרת תקציב של 2 מיליארד ש"ח (שהממשלה לא השתתפה בו) במתן שירותי רפואה שוויוניים לכ־3.5 מיליון מבוטחים. אם העובדים ירצו תוספות שכר, הם יוכלו לקבלן מהתקציב על־ידי מתן שירותים יותר טובים, אשר יביאו לייעול ולחיסול הרפואה השחורה – אמר קיסר.

ההסתדרות בעד תחרות הוגנת בין קופות־חולים השונות, אך האחרות אינן מטפלות במכלול הבעיות המוטלות על קופת־החולים הכללית, ובהן הדאגה לקשישים ומתן שירותים רפואיים לחולים כרוניים. אולי זו הסיבה לכך שבאחרונה הצטרפו לקופ"ח ולהסתדרות כ־25,000 מבוטחים חדשים.

קיסר היה אורח הכבוד בארוחת צהריים שנערכה במלון „מגדלי הים התיכון" על־ידי מזכיר מועצת פועלי בת־ים בנציון מועקי, והשתתפו בה חברי מרכז מפלגת העבודה, אנשי ציבור, ראשי מחוז יפו של קופ"ח ומנהלי מרפאות ומוסדות רפואיים.

היפאנים קונים דולארים

הדולאר שוב מבוקש. ברוקר פורש ארבע אצבעות בבקשו לרכוש 4 מיליון דולאר בבורסת טוקיו. (צילום: א.פ.)

השמועות על הסכם חשאי בין ארה"ב ליפאן הזניקו הדולאר

לונדון, (ע"ר וע"צ). – הדולאר זינק אתמול לרמה חדשה בעקבות שמועות שפשטו בשוקי ההון בעולם על „הסכם חשאי" בין המדינות המתועשות הגדולות להעלות את ערכו בפעולה משותפת של הבנקים המרכזיים. לאחר שהדרדר למה שכונה „שפל הסטורי" בתחילת 1988, הוא שב ועלה לרמה שבה נסחר לפני ה־10 בדצמבר, היום שבו נודע על הגרעון הגדול במאזן המסחרי האמריקאי באוקטובר.

הדולאר הגיע אתמול לשיא של 1.67 מארק ו־131.6 ין, עליה של 4 פניג וקרוב ל־5 ין ביום אחד לאחר שסוכנות הידיעות היפאנית מסרה ידיעה, שלפיה ארה"ב, מערב־גרמניה ויפאן הגיעו להסכם חשאי בחודש שעבר להתערב בשוק ההון עד להעלאת הדולאר במאמץ משותף. נמסר כי כל אחת משלוש המדינות הקשורות בהסכם הקציבה 5 מיליארד דולאר למטרה זו.

פרטי „ההסכם החשאי" לא נודעו, אך נפוצו שמועות, כי לגבי הין לפחות מתכוונות המעצמות הכלכליות הגדולות להעלות את הדולאר עד 140 ין.

אתמול ציינו סוחרים בבורסת וול סטריט, כי לאחרונה החל הבנק המרכזי של ארה"ב הפדראל רזרב, לפעול בגלוי בשוקי ההון בעולם לייצובו של הדולאר והדגיש בכך את מחוייבותו למטבע האמריקאי –

„הפדראל רזרב סימן, כי משהו השתנה וכי התקופה של מעקב תיזוי אחר צניחתו של הדולאר נסתיימה", אמר אחד מנציגי הבנקים הגדולים.

סוחרי מטבעות אמרו, כי הבנק המרכזי שינה מדיניותו בשבוע שעבר, לאחר שהדולאר הדרדר לכדי שפל היסטורי בשוקי הכספים בעולם. מאז החל לקנות דולארים בגלוי, בניגוד למעורבותו בעבר, שהתנהלה בצורה נסתרת.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ – ישראל
הועד הפועל
האגף לאיגוד מקצועי
המחלקה לועדי עובדים ומקומות עבודה

• סמינר אקדמאי לועדי עובדים בדואים מרהט וכסיפה

– יתקיים במשך 6 חדשים אחת לשבוע, הסמינר יפתח ביום שישי 15.1.88 בבית יציב
– בבאר שבע. הסמינר ילווה ע"י טאלב אבו האני מועצת פועלי רהט, ומוניה אדמתי.

• יום עיון ליו"ר ועדי עובדים מכל הארץ

בנושא התקנון והבקורת בהסתדרות – יתקיים בבית ספר לפעילי ההסתדרות ב־3.2.88 משעה 9.00 בבוקר עד – 14.00
המרצים – **חיים הברפלד** – יו"ר האגף לאיגוד מקצועי
אפרים זילוני – סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי
נפתלי בלומנטל – מבקר ההסתדרות
עו"ד קלמרו – יועץ משפטי של ההסתדרות
מנחה – **מוניה אדמתי** – מנהל המחלקה לועדי עובדים ומקומות עבודה

• במועצת פועלי טבריה

תתקיים ביום שני 11.1.88 בשעה 18.00 במת אגוד מקצועי שתדון בנושא **„קופת חולים"**:
בהשתתפות מזכיר מועצת פועלי טבריה החבר **יוסי כהן ומוניה אדמתי**

• מועצת פועלי חולון

מקיימת ביום שני 25.1.88, בשעה 18.30 ערב עיון על הנושא **„קופת חולים"**.
הדיון יתקיים באולם „מופת שליד מועצת הפועלים".
ירצו מוניה אדמתי, ומזכיר מועצת הפועלים משה רינת.

ה„ג'יינס דיפנס ויקלי" בסקירה מקיפה:

משבר בתעשיית הנשק הישראלית שהערך המוסף שלה נמוך יחסית

מאת יליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – את תעשיית הנשק בישראל פוקד עתה משבר חמור – הקשה ביותר שידעה זה 20 שנה – טוען ה„ג'יינס דיפנס ויקלי" בגליונו החדש. העתון מצטט את שר הבטחון יצחק רבין אשר אמר לאחרונה, שכל אחת מן התעשיות הבטחוניות החשובות סבלה השנה מהפסדים רבים. לדברי העתון, כבר נקטה התעשייה הבטחונית בצעדי צמצום ופיטרה 10,000 עובדים מתוך 65,000. העתונאי זאב שיף מצוטט כמי שאמר, כי רפא"ל בנתה ללא אישור מפעל אשר גרר כפילות עם „תדיראן" ואילץ את האחרונה לסגרו. לדברי העתון, הצליחה ישראל לתפוס את המקום השישי בעולם כיצואנית נשק, לאחר ארה"ב, ברה"מ, בריטניה, צרפת וסין, בהעלותה את כלל היצוא הבטחוני למיליארד דולאר לשנה בשנות השמונים הראשונות – כ־40 אחוז מן התפוקה התעשייתית שלה. בצטטו מחקר של אביאל הלפרין מן האוניברסיטה העברית אומר העתון, כי ישראל כיוונה את רוב משאבי המחקר והפיתוח שלה לנושא הבטחוני, ובכך תנקה פיתוח בתחומים אחרים. לדברי העתון, הביא כל דולאר שהושקע בפיתוח צבאי למכירות של 3־2 דולאר יצוא, לעומת 15 דולאר יצוא על כל דולאר פיתוח בתחום האזרחי.

הכנסת הסירה 4 הצעות אי־אמון על־רקע הטיפול בנעשה בשטחים

רבין: המחבלים שלחו ילדה בת 12 לזרוק בקבוק תבערה – לכן עוצרים ילדים • ויכוח סוער במליאה • יוסי שריד הוצא מהאולם

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

שר הבטחון יצחק רבין סבור כי בשטחים מסתמן תהליך איטי של חזרה לרגיעה. בהשיבו אתמול לארבע הצעות אי־אמון של הכנסת על רקע האירועים בשטחים אמר השר רבין כי אמצעי הגירוש יהיה בשימוש רק במקרים בודדים ומיוחדים. „אף פעם לא ננקט אמצעי זה באמצעי נגד רבים". הוא גילה כי בחזות הבטחון עצרו ילדה בת 12 שנשלחה על ידי מחבלים לזרוק בקבוק תבערה. „ואחר כך אתם מתפלאים שעוצרים ילדים", אמר.

בתום דיון שנמשך ארבע שעות הסירה הכנסת את הצעות אי־האמון של „חדש", „רצ", „הרשימה המתקדמת", ומפ"ם. ח"כ עבד אל־והב דראושה (מערך) הצטרף להצבעת אי־האמון בממשלה.

הדיון בהצעת אי האמון היה רצוף בקריאות והתנגחויות תכופות בין נציגי סיעות הימין לשמאל: בני שליטא, מרים גלזר תעסה ומיכאל איתן מזה, ודן כהן, יוסי שריד, דדי צוקר ותופיק טובי מזה. בסופן של אחת ההתנגשויות הוצא ח"כ שריד מן האולם, לאחר שהוזהר.

רוב מציעי אי האמון והדוברים אחרים קראו קטעים מכתבתו של יוסף סמילנסקי על הנעשה בשטחים וחלקם גם הזכיר את הצטרפותה של ארה"ב לגינוי ישראל במועצת הבטחון. רוב הדוברים בדיון, הרביעי שמתנהל בכנסת באותו נושא בחודש האחרון חזרו על העמדות שהביעו בעבר.

רבין הזכיר במהלך דברי התשובה שלו את סקירתו מלפני שבועיים על מדיניות הבטחון הנשענת על שלושה נדבכים: החזרת הרגיעה, מו"מ מדיני, סדור לא ישיג כלום. הוא הביע צער על כך שמועצת הבטחון גינתה את השימוש בגירוש, לרבות ארה"ב.

את דבריו בקשר לערביי ישראל אמר רבין בבימה מפויסת והדגיש כי ההתרחשויות לפני שבועיים היו בבחינת „תריג" שאינו מבטא שינוי מהמסורת של נאמנות, שיתוף האחריות, שגילו במשך 40 שנה".

עוד אמר כי ההתלקחויות בשטחים הן בעקבות אירוע זה או אחר, בלתי צפוי בדרך כלל.

בהתייחסו לעונש הגירוש התייחס רבין לשמונה מתוך תשעה המגורשים, ואמר כי חמישה משתייכים ל„פתח", אחד משתייך לארגונו של ג'ורג' חבש, ושניים משתייכים לגופים המזוהים עם גורמי האיסלם הקיצוני. שניים מהם שוחררו אחרי העסקה עם ג'יבריל.

רבין הביע צער על כך ששני תושבים ערבים נתפתו להשתתף בהפגנה אלימה ועקב כך נהרגו.

בנושא מעצרים ומשפטים אמר רבין כי מאז תחילת דצמבר נעצרו 1978 איש. 908 מהם שוחררו. מתוך 1,070 במאסר 300 כבר נשפטו. 234 נמצאים בהליכי משפט וכבר הוגשו כתבי אישום נגדם. רבין הביע אמון בלתי מסויג במערכת החקירה, התביעה והמשפט הצבאיים.

נחמיאס הרחיק שריד והסביר: מקנא באלוני

מאת סופרת „דבר" בכנסת

בתום חילופי דברים קשים הוצא אתמול ח"כ יוסי שריד („רצ") מאולם המליאה.

ח"כ מרים תעסה גלזר (ליכוד) קראה קריאות ביניים לעבר ח"כ שולמית אלוני ושריד השיב לה: „מה ששרון היה ללבנון – עושה רבין לעזה". יו"ר הישיבה אהרון נחמיאס ניסה להסות את ח"כ שריד וזה ענה לו „אולי תקרא לסדר את ח"כ תעסה גלזר".

נחמיאס: „אתה רוצה שאני אוציא אותך?"

שריד: „אני מצפצף עליך".

בתגובה הוציא נחמיאס את שריד מהאולם והוסיף על כך הסברים: „שריד מקנא בשולמית אלוני על שהיא נשאה נאום בעניינים מדיניים ולא הוא. לכן הוא הפריע למעשה לאלוני. הוצאתי אותו על דבריו המחוצפים. מעולם לא אמרתי לאף אחד שאני מצפצף עליו ויהיה יריבי בכל שיהיה. אני עם אלימות מילולית לא מתמודד".

צד"ל במצוד על 2 מחבלים וחוסם הגישות לכפר יחמור

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

כוח של „צבא דרום לבנון" חוסם בימים האחרונים את הגישה המובילים לכפר השיעי יחמור במטרה ללכוד שני מחבלים שיעים שהשתתפו לפני כעשרה ימים בהתקפה על מוצבי צד"ל באיזור הצבית.

התקפת המחבלים על המוצבים נכשלה וחוליית המחבלים ברחה צפונה. שניים מאנשיה נמלטו ליחמור מצפון לרצועת הבטחון והם מסתתרים בקרב תושבי הכפר הידוע באיבתו לצה"ל ולצד"ל.

מפקד צד"ל גנרל לחד הנחה את חייליו שלא להכנס לכפר, והם העבירו מסר לאנשי הכפר בתביעה להסגיר לידיהם את המחבלים. מאחר שראשי הכפר מתקשים להסגיר את המחבלים, פתחו אנשי צד"ל בסריקות מסביב לכפר וחסמו את כבישי הגישה אליו לתושבי הכפר היוצאים נערכות בדיקות קפדניות.

השבוע ביקרו בכפר אנשי „הצלב האדום" ועמדו מקרוב על המתרחש. בדרום לבנון הכחישו פרסומים לפיהם מנעו חיילי צד"ל את כניסת אנשי „הצלב האדום".

אתמול העבירו אנשי צד"ל מסר מחודש לאנשי הכפר, לפיו אם יסגירו את שני המחבלים יוסרו המחסומים.

„לא הוטל עוצר"

(ש). – לא הוטל שום עוצר על הכפר יחמור שבדרום לבנון, נמסר אתמול ממקורות צבאיים בתגובה על הפרסומים ממקורות זרים.

צה"ל וצד"ל לא הקימו במבואות הכפר מחסומי דרכים ולא ידוע על נסיונות של „הצלב האדום" להכנס לכפר.

אנשי מחלקות החינוך ברשויות קובלים:

יורדים בחופשת מולדת משתמשים במערכת החינוך כמו בבייביסיטר

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר"

יורדים הבאים לבקר בארץ משתמשים במערכת החינוך הישראלית כבייביסיטר לילדיהם – תלונה על כך השמיע שלשום סגן מנהל מחלקת החינוך של עיריית בת־ים, דוד ברוט בפני היועץ המשפטי של משרד החינוך, עו"ד אריה בריק, במהלך כינוס של מנהלי מחלקות חינוך ברשויות מקומיות, שנערך בנתניה הסתיים אתמול. ברוט סיפר שבאחרונה פנתה אליו אם יורדת מארה"ב וטענה, כי זכותה להשתמש במערכת החינוך כבייביסיטר לילדה בתקופת שהותה בארץ.

מנהל מחלקת החינוך בעיריית רחובות יצחק אלישיב הוסיף, שברחובות פונים כעשרה יורדים בשנה בדרישה שמערכת החינוך תקבל את ילדיהם לתקופת שהותם בארץ. הנימוק השכיח שהם מביאים הוא, שהם רוצים שהילדים ישהו באווירה ישראלית. הילדים הם בדרך כלל דוברי עברית, ובגני הילדים אין בעיה לקבלם, אך בבתי־הספר מעוררת קליטתם בעיות השתלבות. גם התלמידים וגם המורים והמנהלים מתייחסים בחיוב לתופעה, אבל קיימת אי־בהירות בקשר לביטוח ילדי היורדים למקרה של תאונות.

היועץ המשפטי של משרד החינוך, עו"ד בריק אמר, כי חוקי החינוך הקיימים בארץ מחייבים את מערכת החינוך לקלוט כל ילד, האוכל וישן בארץ, ובכלל זה את ילדי היורדים שבחופשה, בתנאי שהם נמצאים בארץ לפחות לתקופה של שליש שנת לימודים. הביטוח הקיים תופס גם לגבי ילדי יורדים אך לאחר שתתברר פסיקת בית־המשפט במקרה של החברה להגנת הטבע, יתכן שילדי היורדים יזכו בביטוח מיוחד.

גניבות של אמצעי־לחימה מצה"ל נחשפו במעצרו של חשוד בחיפה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

שורה של פריצות למחסני נשק בבסיס מחנות צה"ל בצפון הארץ וגניבת אמצעי לחימה והתחמושת רבים נחשפו אתמול על־ידי חוקרי משטרת זבולון. הפריצות ארעו לפני כשנה ובמהלכן נגנבו רימוני רסס צה"ליים, אצבעות מנ"ט ועוד.

לפני כתשעה חודשים חשפה המשטרה „סליק" במחסן בית־הספר בקריית־ביאליק שבו הוטמנו אמצעי הלחימה. האיש אשר הוביל את החוקרים למקום המחבוא היה שלום אדגר, כבן 30, תושב קרית־ביאליק, המוכר למשטרה כבעל עבר פלילי בתחום הסמים והרכוש. בתחילה החשוד אורגן באחזקת אמצעי לחימה, אולם במהלך החקירה הצליח להימלט לאחת ממדינות אירופה.

לפני כ־20 יום חזר החשוד לארץ ולפי בקשת משטרת זבולון, הוא נעצר תלקה להקירה בתחנת המשטרה בפתח־תקוה. לאחר מכן הובא לחיפה ומעצרו הוארך ב־15 יום.

מפקד משטרת זבולון סגן ניצב יעקב מורובסקי גילה אתמול, כי בפרשה מעורבים שלושה אנשים נוספים החשודים בפריצה למחנות צה"ל והם אמורים להעצר בימים הקרובים.

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון:
2,200,000 ש"ח
הקדימו לשלוח הטפסים
מה יהיה? יהיה טוטו
מינימום כלל הפרסים:
4.2 מליון ש"ח
מפעל

מובארק: החזרתו של השגריר איננה פתרון

קאהיר (רויטר וא.פ.). – נשיא מצרים חוסני מובארק אמר אתמול, כי הוא מתנגד להחזרת שגריר מצרים בישראל לנוכח ההתרחשויות בשטחים. בראיון שהעניק ליומון הכוויתי „אל־ענבא", שהתפרסם אתמול, נשאל מובארק, אם תחזיר מצרים את שגרירה מישראל והשיב: „החזרת השגריר לא תפתור את הבעיה...נוכחותו שם מאפשרת לנו להביע את דעתנו בפני ישראל. אילולא היה לנו שגריר, היינו נאלצים להביא את עמדתינו לידיעת ישראל באמצעות צד שלישי".

להלן אמר מובארק, כי „הסכמי קמפ דייוויד אינם מבטלים את ההתחייבויותיה של קאהיר כלפי מדינות ערב והפלשתינים". הוא הצביע במיוחד על הסכם ההגנה הערבי המשותף ואמר: „עד עצם היום הזה אנו מסייעים לעיראק. למרות החוזה שלנו עם ישראל לא ויתרנו על זכויות הפלשתינים, ואילולא היו מעליבים ותוקפים את מצרים בעת השיחות על השלב השני (בעניין הבעיה הפלשתינית) של הסכמי קמפ דייוויד, היתה ישראל נסוגה גם מהגדה המערבית ומעזה".

ראשי אמ"ן חלוקים בניתוח המשבר ופתרונו

מאת אבי שוברט

על רקע המהומות בשטחים, ההידרדרות ביחסי יהודים־ערבים והשאלות המתעוררות בנושא עתיד השטחים התכנסו אמש באולפן „מוקד" ראשי אמ"ן לשעבר יהושע שגיא, מאיר עמית ויהושפט הרכבי לדיון בגורמי ההתפרצויות ובפתרונות אפשריים.

לאורך כל הדיון בלטה אי־הסכמה בין הדוברים. יהושע שגיא, בהתייחסו למדיניות היד החזקה בשטחים, אמר, כי במדינה שבה עונש הגירוש הוא העונש היחיד, יש להפעילו וטען, כי שירותי הבטחון היו אמורים „לשלוף את הנפצים לפני ההתפרצויות האחרונות". לעומתו טען יהושפט הרכבי, כי מדיניות זו תביא לרגיעה זמנית, שבעקבותיה יפרצו מהומות קשות יותר.

בהשיבו על השאלה, אם הזמן פועל לטובתנו, אמר עמית, כי רק אם נפעל בעתיד נכון, נוכל להגיד, כי הוא פועל לטובתנו. הרכבי אמר, כי אם לא יימצא פתרון בהקדם, הארץ תהיה ערבית בשל הריבוי הטבעי הגבוה של האוכלוסיה הערבית מחד גיסא וצמצום הפער האיכותי בין האוכלוסיה היהודית והערבית מאידך גיסא.

עמית ציין כי התפרצות המהומות האחרונות נבעה מהעדר תקווה מצד תושבי השטחים לפתרון קרוב ושיש, לפיכך, להכין תכנית מוסכמת, שתפתח בתהליך שיביא בסיומו לפתרון כולל באזורנו. שגיא התנגד לדבריו ואמר, כי יש לשמור על ארץ ישראל כמות שהיא ולהגיע לאחדות לאומית, שרק היא תביא לעלייה מאסיבית של יהודי הגולה, ושזו תהיה תשובתנו לבעיה הדמוגראפית.

הרכבי טען לאורך כל הדיון, שפתרון באזורנו יתאפשר רק אם ננהל משא־ומתן עם אש"ף. לעומתו אמר שגיא, כי רק משא־ומתן ישיר עם ירדן יביא לפתרון. עמית טען, כי יש ללכת לפתיחת משא ומתן בחסות בין־לאומית, שמאחוריו עמדה חזקה ומגובשת של הממשלה והעם.

ארה"ב עומדת לצמצם כוחה במפרץ הפרסי

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ארה"ב עומדת לצמצם בחודשים הקרובים באורח הדרגתי את סדר־הכוחות שלה במפרץ הפרסי. בשלב הראשון יוצאו מן המפרץ בשבועות הקרובים שתיים מספינות הצי האמריקאי: נושאת המסוקים „אוקינאווה" וספינת המערכה „איווה".

נמסר, כי הצמצום הוא במסגרת הערכה כוללת מחודש שעורך שר ההגנה קארלוצ'י בסדר הכוחות של צבאות ארה"ב. התחושה בפנטאגון היא, כי אין עוד צורך במספר כה רב של ספינות באיזור המפרץ וכי האיראנים רוסנו ואינם מנסים עוד לפגוע לא במיכליות הנפט המוגנות ולא בצי האמריקאי המגן עליהן.

עמוס לפידות – מועמד לראש חטיבת ההנדסה והייצור החדשה בתע"א

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

עמוס לפידות, שהיה עד לאחרונה מפקד חיל האוויר, נחשב לאחד המועמדים העיקריים לעמוד בראש חטיבת ההנדסה והייצור שעל הקמתה החליטה מועצת המנהלים של התעשייה האווירית בשבוע שעבר.

לידיעה זו אין אישור מכל מקור מוסמך והיא נסמכת על שמועה עקשנית המהלכת בחוגי התעשייה האווירית בלוד וכן מה.

בשכבת המנהלים הבכירים והבינוניים של החברה שוררת מתיחות רבה בעקבות ההחלטה על ההערכות החדשה. במנהלי חטיבות ההנדסה והייצור, משה בלומקין ויוסף ברבסט, הודיעו על החלטתם ליטוש את תפקידיהם הנוכחיים, לפי טעה לפחות בלי לפרוש מהתעשייה האווירית הודעתם כהפרסה כהכרה בכך שאיש מהם לא ימונה למנהל החטיבה הבאחודת.

בימים אלה עוסק המנכ"ל משה קרת בהכנת תוכנית השיבוצים במסגרת ההיערכות החדשה.

היבוא במוצרי צריכה גדל בשנתיים ב־113%

מאת אמנון אבמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בשנתיים האחרונות גדל היקף יבוא מוצרי הצריכה לישראל בלא פחות מ־113 אחוז. כך מתברר מסיכום הנתונים על יבוא הסחורות לשנת 1987 שפרסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בשנה שעברה הסתכם כלל יבוא הסחורות לישראל ב־11.4 מיליארד דולאר. בהשוואה לשנה הקודמת גדל סך היבוא ב־23 אחוז, כאשר עיקר הגידול נרשם ברבע השנה האחרון. הגידול הקיף את כל מרכיבי היבוא. עליות גדולות במיוחד נרשמו ביבוא מוצרי צריכה.

כלל מוצרים אלה עלו ב־29 אחוז ואילו ביבוא מוצרים בני קיימא נרשמה עליה של 37 אחוז. יבוא כלי הרכב עלה ב־47 אחוז. גם במוצרי הצריכה נרשם עיקר הגידול ביבוא ברבע האחרון של השנה. מהנתונים עולה עוד כי ההוצאה ליבוא הדלק לישראל גדלה בשנה שעברה ב־225 מיליון דולאר והסתכמה במיליארד ו־150 מיליון דולאר. עיקר העלייה בהוצאות לרכישת הדלק המיוחסת לעליית המחירים שנרשמה במחירי הדלק בעולם בשלושת הרבעים הראשונים של שנת 1987.

שבועון חדש בערבית לדו־קיום ושוויון אזרחי

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר" בנצרת

שבועון חדש בשפה הערבית היוצא לאור היום בנצרת, „כל אלערב", ימומן על־ידי מודעות ויופץ הינם ביישובים הערביים בגליל ובמשולש, בערים המעורבות ובמזרח ירושלים.

עורכי השבועון, עתונאים וסופרים מוכרים בציבור הערבי, מציינים בבאבר העבועון שהשבועון יעסוק בנושאים הערביים ישראליים, נושאי המזרח התיכון והבעיות הכלל־ישראליות, ויוסף להדק את קשרי ההבנה והדו־קיום למען שלום צודק, ושוויון לאוכלוסיה הערבית.

בנצרת מופצים עוד ארבעה שבועונים, בנוסף לארבעה שבועונים היוצאים בגליל ובמשולש.

صكنا من الاهل

هكذا من الاصل

מגמה מעורבת בנטיה לירידות ובשיעמום

• במשך חוסר העניין במסחר במשתנים והדבר משפיע על האוירה הכללית בבורסה. • קרנות לאומי פיא ממשיכות במסורת המכירות, בטוחה ופועלים ממשיכים ברכישות כל האחרים נוטים להשקיף מהצד. מתחילת ינואר צברו קרנות הנאמנות כ־7 מליון דולר לערך. • התחזקות הדולר בעולם תשפיע על מחירו בישראל ותבטל את הצורך בפיחות חד פעמי גדול אלה תביא לשינויי שער יומיים בהתאם למתרחש בעולם. • התאוששות הבורסות בעולם לא הפיחה חיים בבורסה התל אביבית. • ביקושים ועליות במניות הבנקאיות שבהסדר, השקל פוחת אתמול. • פרשני קונצרן כלכלי גדול ממשיכים לדבוק בגירסתם כי שוק המניות יתעורר בקרוב בצורה הדרגתית. • נמשכת ההתעניינות במניות החברה לישראל וחברות הבנות שלה.

מאת שאול רוזנבלום

מגמת מסחר מעורבת בנטיה ליותר ירידות בשערים נרשמה אתמול במסחר. נפח העיסקאות המצומצם בלווי אדישות מצד גורמי שוק גדולים ומוסדיים נמשך אתמול תחושות לא חיוביות במיוחד אצל מקורבי הבורסה. קרנות הנאמנות של פיא המשיכו למכור סחורה בעוד שגופים כבטוחה ופועלים נטו לרכוש מנגד; מצב זה מביא במישרין לפעילות בורסאית חסרת כיוון ורבת הססנות.

מנהלי תיקים ומשקיעים רבים המשיכו גם אתמול לפעול בשורה ארוכה של מניות קלילות כפירקלאס, חברה כלכלית, גבי הדר, ברטון ותוספות. פעילות מסוג זה נובעת בעיקרה משתי סיבות, א. רמת מחירים מעניינת במניות קלילות רבות שנשחקו באורח חד במחצית השניה של 1987. ב. חוסר יכולת לפעול בזירת המשתנים. מסיבות רבות שיסודם הסתייגות גמורה משיטת מסחר זו. כאשר קרנות נאמנות מסויימות מודיעות בבירור על נסיונות לגוון את תיק השקעתם באמצעות מכירת מניות כבדות וקנית קלילות ניתן להעריך כי גורמי שוק נוספים ילכו בעיקבותיהם ויביאו לחוסר עניין במתרחש במשתנים. למרות האוירה השקטה בבורסה ממשיכים פרשני קונצרן כלכלי גדול לטעון כי בקרוב תרשם התעוררות במניות שתלווה לדעתם בעניין ציבורי גובר הולך בהדרגתיות. כך או אחרת אין כעת ספק שקיימת אכזבה מה בקרב האופטימיסטים שציפו להתעוררות בולטת בבורסה כבר בתחילת ינואר. שינויי שער בולטים נרשמו אתמול במניות אוניקו ‎+10%, קרדן ‎-7.2% במחזור ער, דלק אופציה ‎-9.5%, איתים אופציה ‎+10.5%, ציקלון 5 ‎+10% תוך עליות חדות באחרונה, התכן ‎+9.1%, ברנוביץ 5 ‎+6.1%, לומיר ‎-10%, יעבא ‎-9%, תים ‎-6.8%, לוינשטיין 1 ‎+7.7%.

מניה על הבוננת – קופל

מניות חברת קופל זכו בימים האחרונים להתעוררות בורסאית חדה שלוותה בעלית שערים של 20.9% מתחילת 1988 ועד שלשום. אתמול נרשם למניה היצע גדול של 110 ע.נ. ושערה נרשם מוכרים. עליות השערים בקופל התאפשרו תוך עודפי ביקוש מצומצמים למדי ובנפח מחזורים קטן יחסית. חברת קופל "זכתה" לכותרות גרועות עם התמוטטות קונצרן התיירות קופל בניהול רוזנברג ופילובסקי. מנית קופל הנסחרת בבורסה מייצגת את קופל נהיגה שהיא חברה להשכרת רכב. כזכור לאחר פשיטת הרגל של קונצרן קופל נתגלו אי סדרים בתשקיף החברה ונפתחה חקירה בנושא. לפני כחצי שנה רכשו משקיעים חדשים את מניות השליטה בקופל והחברה חזרה למסגרת המסחר הבורסאי ברשימה המקבילה. אחד הנכסים העיקריים של החברה הינו ההגנה במיסוי הקיימת לרווחים עתידיים עקב הפסדים מצטברים בעבר. קבוצת המשקיעים החדשה ביצעה שינויים אירגוניים מקיפים בחברה והיא אכן עשויה בחודשים הבאים להצביע על רווחים. נראה ששינוי הבעלות והאפשרות ליציאה מהפסדי העבר בצירוף סחירות בינונית עד נמוכה במניות קופל הביאו להתעניינות מחודשת בבורסה במניות החברה. יש לקוות שתגובות חזות במיוחד בשקל יפסקו.

המסחר במשתנים – ירידות ושיעמום

ירידות המסחר במ־ג.ו.ר. במשתנים זוכות בימים האחרונים למגמת היצעים מתמשכת וירידות שערים מלוות בנפח עיסקאות מצומצם עד בינוני במקרה הטוב. שתי מניות בלבד מרכזות עניין מה בלוט יותר בהשוואה לאחרות, מדובר במניות החברה לישראל ועלית. במניות עלית בולטת מגמת איסוף סחורה מתמשכת תוך נכונות לרכוש מניות בלא שינוי בשער או אף בעליה קלה.

מניות החברה לישראל זוכות לעניין בעיקר עקב הציפיות לפירסום מאזן נאה בקרוב ולפיכך שערן עולה כדי יום באורח קל. הפעילים היחידים שנותרו לפליסה במסגרת המשתנים הינם הבנקים וקונצרן כלל. בלל פיא ממשיך במגמת הקטנת פרופורציות במניות המשתנים והוא מנסה למכור ולעיתים מצליח בשורה ארוכה של ני"ע כנכסים, דיסקונט השקעות, דלק ותוספות. מעת לעת מצטרף לבל"ל גם בנק דיסקונט במגמת מכירות. מנגד מופיעה בטוחה כרוכשת ני"ע ובעיקר את מניות הבית בכלל כלל נדל"ן, סהר, אזורים ישראל תוספות. פעילות של הציבור הרחב או מנהלי תיקי השקעות כמעט ואינה בנמצא. ביום א' בשבוע הבא תנסה הבורסה לבצע שינוי נוסף בזמני המסחר. נראה כי רק שינוי מהותי כלשהוא בשיטות המסחר הנוכחיות עשוי לתרום להתעוררות כלשהיא בשוק המניות. כל עוד ידבקו מנהלי הבורסה בשיטות המסחר הנוכחיות עם שיפורים ושינויים עשויה הבורסה להמשיך בהפכפכותה המזיקה ומרחיקה הציבור.

משקל המניות במשתנים על המדד המבוקש

כידוע נכללות במסגרת המשתנים 25 מניות המהוות את חוט השדרה הבורסאי מבחינת נפח המסחר ושוויין הכלכלי בהשוואה ליתר המניות ההופשיות. בתום כל סיבוב מסחר במשתנים מפרסמת הבורסה ממוצע של ממד המשתנים. לפנינו הרכב האחוזים של מניות המשתנים בתוך המסגרת הכוללת. 1. הבינלאומי 6.47% 2. הסנה 1.35% 3. כלל סחר 1.67% 4. שופרסל 1.44% 5. דלק 4.12% 6. אפריקה 1.73% 7. אזורים 2.12% 8. נכסים 2.98% 9. הכשרת הישוב 2.18% 10. כלל נדל"ן 1.15% 11. עלית 1.15% 12. פולגת 1.51% 13. קופסאות פח 1.66% 14. אלרון 2.02% 15. מבע 7.12% 16. ים המלח 10.34% 17. פטרוכימיים 1.95% 18. נייר חדרה 3.45% 19. מרכזית 6.37% 20. כלל תעשיות 7.82% 21. אי.די.בי. פיתוח 9.70% 22. אלרון 0.61% 23. חברה לישראל 6.25% 24. דיסקונט השקעות 4.24% 25. כלל ישראל 10.11%.

שוק שחור – רגוע 1.67

עיסקאות מעטות בלבד מתבצעות בימים האחרונים בשוק השחור כאשר השערים נעים בין 1.65 ועד 1.67 לערך. מיעוט עיסקאות נרשם גם במטבעות האירופאיים שהיו באחרונה פופולריים יותר. שערי המרק הגרמני, לירה שטרלינג ופרנק שוויצרי נטו לרדת באגורות בודדות תוך מיעוט עיסקאות בולט.

הודעות מהבורסה

לומיר – החברה דיווחה על בעל עניין חדש כלומר, כהן אריה הפך לבעל עניין באמצעות רכישת 27428 ע.נ. מניות לומיר 5 בשערים 2000–2700 נקודות וכמות של 124423.3 ע.נ. מניות לומיר 1 בשערים שבין 5986–7000 נקודות. כל הרכישות בוצעו במהלך חודש דצמבר 87.

נכסים – קרנות הנאמנות של לאומי פיא מכרו במחצית השניה של דצמבר 20134 ע.נ. מניות נכסים.

פוליגון – החברה מסרה כי היא ממשיכה בתוכניותיה לגיוס הון בבורסה.

ים סוף – חברת מלונות ים סוף הצליחה שלשום לגייס למעלה מ־9 מליון שקל בהנפקה לציבור. החברה הציעה בהנפקה 405 אלף יחידות ונקבלו 7341 הזמנות לרכישת 519 יחידות. סך ההזמנות הסתכם בתחנות יותר משנקבע. 1.28 ב"ע החדשים נמכרו במחיר המקסימלי של 21 שקל ליחידה, הבזמינים במחיר המקסימום קיבלו 99.33% מהזמנתם. בעלי המניות החדשים יקבלו בקרוב דיבידנד מזומן שתחלק החברה בהיקף כספי של כ־3.5 מליון שקל לערך.

הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי המניות

בנקים מסחריים

מניות בהסדר הצמדה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
[illegible]	[illegible]	502	-49	-3.2	-1015
[illegible]	[illegible]	304	-17	-1.9	-1553
[illegible]	[illegible]	223	+140	+.9	+151
[illegible]	[illegible]	1125	-80	-1.0	-728

בהסדר הצמדה ל־88

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
[illegible]	[illegible]	165	+600	+.6	+600
[illegible]	[illegible]	165	-650	-.6	-126
[illegible]	[illegible]	3.0	+2300	+.4	+10.0
[illegible]	[illegible]	101	+1000	+1.3	+1101
[illegible]	[illegible]	1.0	+1200	+.9	+2.0
[illegible]	[illegible]	50.0	+800	+.6	+691
[illegible]	[illegible]	150			-228
[illegible]	[illegible]	280	+200	+.5	+1236
[illegible]	[illegible]	216			-8.0
[illegible]	[illegible]	.0	+2890	+3.2	+10.6
[illegible]	[illegible]	1399	+300	+.4	+1218
[illegible]	[illegible]	28.0			+42.0
[illegible]	[illegible]	17.0	+1700	+1.0	+98.0
[illegible]	[illegible]	40.0	-10	-.1	-40.0
[illegible]	[illegible]	730	+230	+.5	+1207
[illegible]	[illegible]	175	+100	+.6	+338
[illegible]	[illegible]	3.0	+200	+.3	+30.0

בהסדר הצמדה ל־89

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
[illegible]	124550	87.0			+22.0
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	[illegible]	26.0	-270	-.3	-9.0
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	[illegible]	3.0	-5400	-3.2	-6.0
[illegible]	[illegible]	64.0			+159
[illegible]	— לא נסחר —				
[illegible]	[illegible]	150	+1000	+1.2	+215
[illegible]	[illegible]	50.0			+49.0
[illegible]	[illegible]	531			+244

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אדנים 0.1	27800	19.0	-100	-.4	-19.0
לאומי משכנתא' ש	8850	50.0			-12.0
לאומי משכנתא' כ	8961				-6.0
כרמל ש	6067	549	+108	+1.8	+398
כרמל שה 1	4250	1.0			+10.0
פיתוח תכב' 1שח	2400	860	-40	-1.6	-950
משכן ב כ	3950	346			-508
עצמאות 0.1	19000	3.0	-420	-2.2	-22.0
טפחות מבוב ש	23001				
טפחות רג ש	24255	16.0	-245	-1.0	-1.0
טפחות שה 2	5530	261			-261
יעסור 1.0	3209	75.0	+100	+3.2	+94.0
יעסור 5.0	1970	622	+4	+.2	+633
ביתב 1.0	8121	37.0	-30	-.4	-20.0

מוסדות מימון

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
שלמון א 1שח	879	3382	-11	-1.2	-3802
הוקלאות מבכג א	— לא נסחר —				
הוקלאות מבכג ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	13000	80.0			+80.0
פיתוח תעשיה כבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב 3	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1055	1959			-391
תידות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	28130	14.0			+15.0
כלל ליסינג 0.5ב	24300	26.0			+39.0

ביטוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אילון בטוח 1ש"ח	126.0		+1.0	+.8	+384
איתן ביטוח 1שח	147.0	4328	+4.5	+3.2	+2870
אדיס 0.1	1675	1422	+35	+2.1	+2345
אדיס א 0.5	1133	2466	+30	+2.7	+6042
בטוח כשנה 1ש"ח	347 *	1008	-4	-1.1	-65.0
* ביצוע חלקי 94.00%					
בטוח כשנה 5ש"ח	218	3101	-3	-1.4	-3101
בטוח כשנה אופ 2	230	1000	-5	-2.1	-2000
בטוח מט' שה-אפ	100.5	2800	-7.0	-6.5	-2800
הדר 1שח	172.0	5573	-3.0	-1.7	-5573
הדר 5שח	127.0	3000	-2.0	-1.6	-8000
הדר אופ 2	154.0		+1.0	+.7	+400
הפניקס 1ש"ח	754	526			-526
הפניקס 5ש"ח	590				
הכשר-הראל וש'	5495	10.0	+15	+.3	+10.0
הכשר-הראל 5ש'	4530	302	-24	-.5	-202
בגורה 1.0	1399	146	+85	+6.5	+1141
בגורה 5.0	1020				-68.0
כור פיתוח ג	389	7000			-800
סהרישה 1שח	1030	465	-20	-1.9	-586
צור ב"ד 1ש"ח	287	3700	-3	-1.0	-4685
ציון החזקות 1שח	4701		+27	+.6	+10.0
ציון החזקות 5שח	1301 תב	160	-79	-5.7	-460

מסחר ושרותים

מסחר

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1שח	932	2547			+685
אינטרגאמא 5שח	635	4202	-10	-1.6	-6291
מאיר עזרא 1ש"ח	850	4862			-340
מאיר עזרא אופ 2	404	850	-10	-2.4	-850
כלל סחר אופ ד	391	7288	-8	-2.0	-11643
כלל סחר אגח 2	167.0	6336	-4.0	-2.5	-40666
קריסטל 1.0	935	2453	+10	+1.1	+1919
רפק ב"ד 1ש"ח	17002				-7.5
רפק ב"ד 5ש"ח	16650				
שופר-סל ב"ד א'	11900	374	-100	-.8	-364
שופר-סל אופ ד	5899	559	-2		-233
שופר-סל אגח א	109.0	44000	-5	-.5	-44723

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אסותא 0.01ש"ח	376	3250	-2	-.5	-2246
ספנות הספקה 1שח	779	500	+3	+.4	+528
ספנות הספקה 5שח	266	4297	-5	-1.9	-16955
קרור הספקה 1שח	990	467	+10	+1.0	+2732
קרור הספקה 10שח	265	11010			-8130
מחסני ערובה 1שח	1800 *	486	+55	+3.2	+350
* ביצוע חלקי 97.00%					
מחסני ערובה 5שח	1085	803	+10	+.9	+1618

מלונות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	— לא נסחר —				
גלי זוהר 5.0	— לא נסחר —				
מלונות דן 1 ש"ח	1800	340	+16	+.9	+520
מלונות דן 5 ש"ח	1527				
חוף האלמוג 0.1	8151	50.0	-20	-.2	-91.0
מלונות ירדן 1.0	2920	97.0			+149

מחשבים ושרותי מחשב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
ת.י.ל.ל. 1שח	248	1984	-5	-2.0	-7584
ת.י.ל.ל. אופ ב	109.5	8630			-170
ת.י.ל.ל. אגח א	103.0	7190			-5815
יעב"א 1שח	6301 תב	222	-624	-9.0	-524
כ.ג.ב. 0.1ש"ח	11330		+31	+.3	+11.0
כ.ג.ב. 0.5ש"ח	2655	200	-50	-1.9	-340
ניקוב 1שח	1150	1720	-20	-1.7	-1967
ניקוב 5שח	410	4000			+2650
ניקוב אופ 2	1020	1654			-395
תים מחשבים 1ש"ח	684	6382	-50	-6.8	-7992

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אזורים אופ ד	720	6689	-26	-3.5	-8972
אזורים אגח 3	140.5	6682	-4.5	-3.1	-5570
אילון מלבב 1ש"ח	309	6844			-969
אל-רוב 1.0	355	1700			-59.0
אפריקה 1.0שח	45200	50.0			-30.0
אפריקה אופ 5	22725 *	14.0	+225	+1.0	+18.0
* ביצוע חלקי 70.00%					
אזורים 1.0	5500	297			-47.0
אזורן 1שח	2700	425			-90.0
אזורן 5שח	2001	126	-29	-1.4	-126
ברנוביץ 1שח	3030	34.0	+30	+1.0	+34.0
ברנוביץ 5שח	2431 תב	429	+140	+6.1	+2475
דור רנקבר 1ש"ח	6200	100	-160	-2.5	-245
דרגר 1שח	216	10242			-121
דרגר 5שח	168.5	5400			+1302
הססלול 1.0	— לא נסחר —				
הססלול 5.0	— לא נסחר —				
ה.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ה.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י-ם 1שח	313	3611	-7	-2.2	-6176
כלכלית ים אופ 1	107.0	12830	-1.0	-.9	-17037
בב-ים 0.1	4215	508			+526
בב-ים 0.5	3580				-65.0
שפוס 1שח	3700	98.0			-48.0
ישראלום 1.0	1271	250			+280
ישרים 1.0	21311	139			-54.0
כתן פיתוח 1.0	8550	50.0			+14.0
לומיר 1ש"ח	9000 תב	615	-1000	-10.0	-932
לומיר 5ש"ח	2663 *	350	-296	-10.0	-1105
* ביצוע חלקי 54.00%					
מ.ת.ם. 1.0	— לא נסחר —				
מ.ת.ם. אופ 2	— לא נסחר —				
מ.ת.ם. אגח א	— לא נסחר —				
מגורי בניה 1.0	— לא נסחר —				
מישגאל 5שח	187.5	10906	+2.5	+1.4	
מישגאל אופ א	178.0	23145			-5259
מנרב 1ש"ח	1440 תב	920	+80	+5.9	+912
[illegible]	1930	[illegible]		-.5	-2933
לוינשטיין 1ש"ח	475 תב	382	+54	+7.7	+2854
לוינשטיין 5ש"ח	198.0	7439	-5.0	-2.5	-9254
ליפשיץ 1שח	391	6873			+4030
ליפשיץ 5שח	219	12705			-6510
ליפשיץ אופ 2	140.0	5741	-1.0	-.7	-2614
ליפשיץ אגח 1	101.5	15500	-.5	-.5	-17300
נאות אביב 0.5	3760	348	-190	-4.8	-498
נכסי אזורים 1שח	352	7192	-7	-2.0	-10042
סהר החזקות 1.0	759				
סוף ב"ד 1ש"ח	1256				-129
עמר ונדלק 1.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 1ש"ח	4565	697			+309
קיסריה 5ש"ח	1880 תב	692	-73	-3.7	-3118
רוגובין 1שח	370	2250			-575
רוגובין 5שח	203	1500	-2	-1.0	-2500
רוגובין אופ 2	904 תב	1500	-58	-5.2	-1780
רוגובין אגח א	126.5				

חקלאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2545	53.0			-53.0
מטעי הדר 0.5	2425	74.0			-74.0
מהדרין 1שח	6810	175	-10	-2	-205
מהדרין אופ 1	3850	85.0			+75.0
נכסי הדרים 1.0	1710	1065			-65.0
פריאור 5שח	2401	331	+51	+2.2	+270

תעשייה

מזון וטבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
דובק מב ש	3774 תב	840	-1		-153
דובק מב מ	3700	491	-70	-1.9	-291
ובלבל מ"ד 1ש"ח	390	2550	+7	+1.8	+4500
ובלבל מ"ד 5ש"ח	345		+10	+3.0	+500
ובלבל אגח 1	103.0				
ספמר ביתן 1ש"ח	33025 *	26.0	+500	+1.5	+35.0
* ביצוע חלקי 93.00%					
ספמר ביתן 5ש"ח	27800	5.0	+400	+1.5	+5.0
יצהר 1שח	1071 *	150	+11	+1.0	+97.0
* ביצוע חלקי 61.00%					
יצהר א 5שח	672	1250	-12	-1.8	-1250
יצהר אופ 2	360	812	-25	-6.5	-1693
מן 1שח	479	1550	+4	+.8	+935
מן 5שח	385 *	160	-4	-1.0	-112
* ביצוע חלקי 59.00%					
סנפרוסט 1ש"ח	16100	1.0			+7.0
עסיס ב 5שח	349	2470			-115
שלמה אנג'ל 1ש"ח	2490	658	+40	+1.6	+1060
שמן מב"א 4 ש"ח	1680	1134	+20	+1.2	+584

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
ארגד 1ש"ח	514	3956	-10	-1.9	-3446
ארגד אופ 2	310	1000	-3	-1.0	-225
ארגד אגח 1	109.5		-.5	-.5	-4000
אופים 1.0	547	200	-5	-.9	-519
אופנת ברוך 1 שח	379	358	-1	-.3	-675
אופנת ברוך 5 שח	258	750	-4	-1.5	-1340
אופנת ברוך אופא	330	500			
ארגמן רג ש	12280	134			+90.0
דלתא-גליל 0.1שח	— הפסקת מסחר —				
דלתא-גליל 0.3שח	— הפסקת מסחר —				
טפרות מאור 1.	1528				+185
טפרות מאור 5.	820				
ויסלטו ב"ד 1ש"ח	335	2321	+10	+3.1	+1605
ויסלטו ב"ד 5ש"ח	240	526			-606
הדרינה 1.0	5210	197	+110	+2.2	+286
דיקית 1שח	2009	350			-350
דיקית 5שח	1590	1246			-29.0
דיקית אופ ב	759		-7	-.9	-1000
טפר 1שח	197.0	7080	-6.0	-3.0	-2021
קשר אופ 1	110.0	1328			+328
לודזיה 0.1	882 *	215	+50	+6.0	+465
* ביצוע חלקי 65.00%					
לודזיה 0.4	595	1870	-7	-1.2	-3080
ליעת 1שח	233	1615			-455
עית 1.0	372	2000	-2	-.5	-1300
עית 5.0	199.0	5000	+4.0	+2.1	+8909
עית אופציה סד'2	164.5	6400			+7900
עית אגח 1	115.5	4000	-1.5	-1.3	-4000
עמק 1.0	239	3104	+3	+1.3	+574
עמק אופ 1	127.0	8080	+.5	+4	+3370
פולגת א 1שח	1115	1500	-10	-.9	-447
פוליגון א 0.5	9880	38.0	-120	-1.2	-98.0
פרגוד 1שח	965	2184	+40	+4.3	+2776
כיתור-סבריגה	7950	91.0			+28.0

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אורדן 10.0	7700	156			-3.0
אורדן 50.0	6720	103	-200	-2.9	-109
אלקוית 1.0	7100		-100	-1.4	-30.0
אלקוית 5.0	4970				
כבלים 1שח	360	1145			-7303
כבלים אופ 1	95.0	6998			-2567
כבלים אג"ח-אופ'	98.5	32335			-967
כבלים אגח א	99.0	9608	-1.0	-1.0	-32510
התכן 1.0	639 *	1111	+54	+9.2	+4207
* ביצוע חלקי 90.00%					
התכן 5.0	355	1005	+10	+2.9	+1397
התכן אופ	3150	5.0	+50	+1.6	+50.0
דיקה 1ש"ח	2400	175	+35	+1.2	+145
דיקה 5ש"ח	1490		-50	-3.3	-293
קופסאות פח 5ש"ח	3609	569			-530
כבלי ציון 1.0	2550	390	-100	-3.8	-198
כבלי ציון 5.0	1370	1050			+146
מתכת קרמני 1 שח	241	3000	-1	-.4	-417
מתכת קרמני 5 שח	140.0	2955			-6584
נחושתן 0.1	34367				-10.0
נחושתן 0.5	13700	12.0	+600	+4.6	+17.0
פקר פלדה 1 ש"ח	2140	1677			+37.0
קינג 1.0	729 תב	420	-45	-5.8	-420

(המשך)

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
קדב 5.0	429	300			+300
קליל 1.0	2715	2304	+50	+1.9	+1605
קליל 5.0	2241	1341	+30	+1.4	+1235
קליל אופ	1160	2181	+5	+.4	+631
קליל אגח	125.0	5500	+.5	+.4	+5500
שליה 5.0	6820	569			-144
לכיש 1ש"ח	795	392	+37	+4.9	+960
לכיש 5ש"ח	444	200	+2	+.5	+650

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אלביט 3.0	271580	14.0	+2000	+.7	+13.0
אלש 0.1	8674 *	5.0	+200	+2.4	+205
* ביצוע חלקי 55.00%					
אלקו 0.25 ש	4516	325	+66	+1.5	+286
אלקו 0.25 מ	4500	278			-323
אלקטרה 0.1סח	2000	328			-50.0
אלקטרה א 0.5סח	1535	600			-680
אלקטרה אופ 5	1040	278			-128
אלקטרה אגח 3	151.0	7705	-2.0	-1.3	-10929
אריה 0.02סח	16950	146	+450	+2.7	+175
כלכלתעש אלק' 1ש'	2230	1711			-2746
כלל אלק' אופ א	588	14732	+28	+5.0	+7487
כלל אלק' אג"ח	97.0	72612	-1.0	-1.0	-29137
מפקטרוניקס 1.0	1355	2650			-882
מפקטרוניקס 5.0	1080	1954			-2734
פריכתנגר 1שח	478 תב	1582	-32	-6.3	-1232
פריכתנגר 5שח	449	1875	+10	+2.3	+493
ציקלון 1שח	2454	419			+142
ציקלון 5שח	1408 תב	790	+128	+10.0	+1479
קבנסטיין 1ש"ח	4751	100	+21	+.4	
קבנסטיין 5ש"ח	3125	1.0	+25	+.8	+13.0
ת.א.ת. 1שח	1156	1015			-215
ת.א.ת. 5שח	542	4772			+1902
תדאה 1שח	910	4380	-5	-.6	-4095

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
א.מ.כללבנין 1שח	304	30698			-20750
א.מ. בנין אופ א	721	1589			-1208
א"מ בנין אגח א	135.0	11700			-5000
אקרשטיין 1שח	549	1579	-13	-2.3	-1814
אקרשטיין 5שח	364	5000			-849
אקרשטיין אופ א	500	565	-10	-2.0	-1000
אקרשטיין אג"ח 1	126.0	1500	-2.0	-1.6	-1278
האחים בלום 1שח	145.0	2467			-11567
אחים בלום אופג	88.0 *	5222	+1.0	+1.2	+460
* ביצוע חלקי 93.00%					
מדול השק 1שח	627	968			+575
מואיקה 1 ש"ח	— לא נסחר —				
מואיקה 5 ש"ח	17000				
נגב קרמיקה 1ש"ח	480	4584	-10	-2.0	-3186
נגב קרמיקה אופ	255	2762			+3241

כימיה, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אבן 5 ש"ח	1735	1400	-10	-.6	-1822
אליאנס ב 208.0	1900 *	46.0	+112	+6.3	+379
* ביצוע חלקי 59.00%					
גל תעשיות 1ש"ח	420	430	-12	-2.8	-430
גל תעשיות 5ש"ח	290				
גל תעשיות אופ	133.0	2375			+1175
גל תעשיות אגח 1	98.0	5000	-2.0	-2.0	-5000
דשנים 0.1	4400	305			-25.0
דשנים 0.5	1720	306			+294
חיפה כימיקל 10.0	939	3547	-1	-.1	-612
ליפסקי 1.0	2350	107	-60	-2.5	-347
מקסימה 1שח	950				
מקסימה 5שח	625 *				
סגו 1 ש"ח	23950		+400	+1.7	+41.0
סגו 5 ש"ח	19850	32.0			-12.0
פירקלאס 1שח	598	27070	+15	+2.6	+36482
פירקלאס אופ 1	175.0	13523	+2.0	+1.2	+8733
קים 1שח	5230	104	+60	+1.2	+316
קים אופ 2	2930	542			+658
קים אגח 1	112.0				+19600
תאי 5ש"ח	5314	580	-20	-.4	-250
פרוטארום 10.0	61000	51.0	+2500	+4.3	+100

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
כתר 1שח	192.0 *	4805	+1.0	+.5	+1618
* ביצוע חלקי 99.00%					
הפרון 1.0	6500	34.0			-34.0
הפרון 5.0	4000	294	+70	+1.8	+330
ת.ב.ו. 1.0	10800	250	-200	-1.8	-250
יאה 1שח	1960	752			-363
לבנר אשקלון 1.	895	3059			-534
מולק ב 0.5	35300 *				
קרגל 1שח	930	8183			-3271
קרגל אופ סד' 1	680	1738			-1805
רים 0.1	598	1482			-148
רים 0.4	244				-415
תעל ב 0.2	20040	105			+9.0

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אבריג 1.0	364	3080	+1	+.3	+2288
אבריג 5.0	148.5	5789	+1.0	+.7	+859
תבישה, יוד 1שח	2820	75.0			-5.0
ה.ג.פלק 1שח	1398	209	-14	-1.0	-214
ה.ג.פלק 5שח	1204	422	+12	+1.0	+422

השקעות תעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
כך בב' 1.0	7500	633	-120	-1.6	-748
כלל תעש אופ ד	180.5	4115			-4115
כלל תעשיות אגח	1125	19630			[illegible]

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אזניק ש	6380 תב	225	+580	+10.0	+295
אידיבי פית אופצ	3970	496	-130	-3.2	-1180
אידיבי פית אג"ח	102.0	131300			-6239
אלגר 1שח	1278	1033	-2	-.2	-1133
גוזלת הש' 1שח	1125				
גוזלת אופ א	820				
גוזלת אגח 1	107.0	4500	-.5	-.5	-4500
דנבאר 1ש"ח	490 תב	1046	-30	-5.8	-1546
דנבאר 5ש"ח	426	1005	+1	+.2	+707
חברה לישראל 5שח	4070	2553			+303
וולפסון 0.1	116000				
וולפסון 1.0 ש	25400	91.0	+150	+.6	+76.0
אמפא א 0.5	23550	70.0	+50	+.2	+67.0
פועלים השק 1ש"ח	817	3805	-5	-.6	-4855
דיסקו השק' אופ'	1009	1907	-26	-2.5	-3697
דיסקו השק אגח א	108.0	5141	+1.0	+.9	+1041
מחזור השק ש	33900	14.0			+9.0
מור השק אגח 124	12774		+11	+.1	+88.0
חירון 1שח	2318	860			-368
חירון 5שח	882	2045	+12	+1.4	+1072
יצוא ש	13582	218	+250	+1.9	+362
ירדן א 0.1	1300	98.0	-10	-.8	-301
כלל ישראל 50.0	1165	865			+354
מגור 1שח	471	1000	+11	+2.4	+1000
מגור א 5שח	430	150	+4	+.9	+150
מגור אופ ב	190.0	2000			-2235
מגור אג"ח 1	122.0	2000	-1.0	-.8	-2000
פז השק ש	2770	100	-70	-2.5	-476
פמה א 0.1	9580	164	-320	-3.2	-314
פמה 0.5	6130	725			+577
פרידן ב 0.2שח	14892	799			-306
קרדן 1שח	116.0 תב	81496	-9.0	-7.2	-84869
קרדן 5שח	79.0 תב	92089	-7.8	-8.1	-120342
קרדן אופ 2	57.0	104680	-5.5	-8.8	-146375
קרדן אגח 1	106.0	4000	-1.5	-1.4	-45000

נסחרות במט"ח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
בית ם	226	2847			-1847

רשימה מקבילה

בנקים ל משכנתא'

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
בנין ב 5.0	11600	174	+500	+4.5	+316

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
הראל ערובה 1ש"ח	— לא נסחר —				
י.ס.ק.ל. 1ש"ח	250 *	1286	-10	-3.9	-2015
* ביצוע חלקי 90.98%					
קונסורציום 0.1	1682 *	494	-17	-1.0	-53.0
* ביצוע חלקי 92.90%					
קונסורציום 0.5	390	2183			-1583
קונקורד אופ 3	126.0	831	-1.0	-.8	-831
קפר 1שח	798 בז		-42	-5.0	-1110
תבל 1שח	266	1550	+2	+.8	+2700

מלונאות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
גני הדר 1ש"ח	149.0	7143			-6143
גני הדר אופ 1	102.0	10204	+2.0	+2.0	+28877
תורה ישראלית 1	70.0 תב	11277	-4.5	-6.0	-20255
כנס 1שח	2299	43.5			-54.6

מחשב ושרותי מחשב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
איכות 1שח	516	923	-10	-1.9	-3789
דיה מיכון 1ש"ח	4841 *	161	-49	-1.0	-94.0
* ביצוע חלקי 63.10%					
כלל מחשבים 1.0	6120	30.0	-100	-1.6	-27.0
משוב 1ש"ח	285	100			-200
רשף 1שח	462	1045	-6	-1.3	-1295

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אורן מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אמגנים 1קיה	654 *	400	-7	-1.1	-425
* ביצוע חלקי 75.70%					
בן-שך בב 1.0	3470				-120
הדקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
הדקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עוד 3.0	1920	1029	+70	+3.8	+2082
רסקו כבוב	2244	176			+129
רסקו רג	1782	396	-20	-1.1	-83.0

חקלאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
כנ-הר 0.1סח	1,170	753			+557
כנ-הר אופ א	377 *	41.0	-12	-3.1	-62.0
* ביצוע חלקי 82.90%					

מזון וטבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אגאם 1 ש"ח	1890	1040	-4	-.2	-893
גולדפרוסט 1שח	1315	239	+10	+.8	+194
גולדפרוסט 5שח	827 תב	208	+56	+7.3	+250

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
פינס גליק 1.0	— הפסקת מסחר —				
מקס 0.1	3700 *	125	-149	-3.9	-113
* ביצוע חלקי 72.60%					
מקס 0.5	1776	200	-1	-.1	-144
תעש ורטהי 1.0	2277 *	89.0	-23	-1.0	-11.0
* ביצוע חלקי 89.00%					

(המשך)

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
יושם 1ש"ח	158.5	7406			-1667
יושם אגח-אופ 1	105.0	1600			-1635
לבויק 1שח	— לא נסחר —				
לבויק 5שח	— לא נסחר —				
עץ השקעות 1ש"ח	2134	243	-100	-4.5	-105
עץ השקעות 5ש"ח	1575				

חיפושי נפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	2450	230	-50	-2.0	-212
דלק חיפושים 5.0	1446 תב	200	-94	-6.1	-900
דלק נפט אופ 2	570	1955	-60	-9.5	-1904
פז חיפושי נפט	18950	13.0			-6.0
י.ש.א.ל. 5.0	399	10329	+7	+1.8	+11074
י.ש.א.ל. אופ 2	113.0	29300			+25595
ב.ג.ג. 1.0	4950	113	-80	-1.6	-231
ב.ג.ג. 5.0	2187	255	-1	-.1	-235
פראייל ב 0.03ספח	6500	11.0	-331	-4.9	-41.0
נפטא ש	509	1000	-1	-.2	-1161

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אקסטון 5.0	— לא נסחר —				
מודבן 1.0	— לא נסחר —				
משאבות פלס 1ש'	125.5				
מתכת סדם 1.0	100.0	16485	-1.0	-1.0	-8594
מתכת סדם אופ'	35.0	17000	-2.5	-6.7	-33312

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אלקטל 1שח	101.0	17050			+9209
אלקטל אופ 2	32.0	41895			-27000
בר-סון 1.0	2522	715	+25	+1.0	+398
בר-סון 5.0	1530	1183	+15	+1.0	+848
סרגאמכבם 1.0	6000		-300	-4.8	-10.0
סרגאמכבם 5.0	1829	38.0			-62.8
ב.ל.ם. 1.0	1145	144			-60.0
ב.ל.ם. 5.0	625				

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אלדן-סק 1ש"ח	210	3692			-3308
דקסטר 1.0	2600	38.0	-50	-1.9	-37.0
נקה 1שח	4001	99.0	+51	+1.3	+261
ת.ב.ל. 1.0	3280 תב	80.0	+280	+9.5	+179
ת.ב.ל. 5.0	2370	757			-176
תגד א 5.0	7600				-14.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
אורדע פרינט 1שח	789	949			-5646
סקאנדיה 1.0	5300	150	-60	-1.8	-150

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
גולן נש"ח	533	537	-4	-.7	-575
מי-חן 1ש"ח	398	1200	+7	+1.8	+3235

השקעה בתעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1ש"ח	160.0	1839			-839

חברות השקעה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	עודף היצע/ביקוש
איתנוה 1שח	52.0 תב	13159	-3.0	-5.5	-19809
אירם 1ש"ח	290	3080	+10	+3.6	+3956
אירם אופ 1	105.0	425	+10.0	+10.5	+425
אמישר בב 1ש"ח	1049 *	840	-11	-1.0	-677
* ביצוע חלקי 85.00%					
אפיק 1.0	— לא נסחר —				
אפיק 5.0	— לא נסחר —				

משתנים

שם המניה	מספר סבבים	שער משתנים	שער ב.ר.ן	שינוי באחוזים	מחזור כספי
הבינלאומי	2	7387	7519	-1.76	890
הסנה	6	250	252	-2.34	25272
כלל-סחר	9	478	480	-1.44	23531
שופרסל ב'	2	9904	9979	-1.00	481
דלק ב'	5	2411	2418	-1.27	3712
אפריקה-1	5	36042	36580	-1.50	79
אזורים	2	1055	1061	-1.27	7591
נכסים ובנ'	6	2805	2812	-1.23	2594
הכשרת הי"ש	3	69353	69702	-.50	98
כלל-נדל"ן	8	851	855	-.47	11735
עלית	5	13975	13940	.25	387
פולגת ב'	6	732	738	-2.01	5165
קופסא' פח		4031	4031	-1.01	249
אלרון	13	218761	217678	1.00	40
מבע	15	8670	8646	.25	1593
ים המלח	9	2697	2703	.26	4908
פטרוכימים	9	900	904	-.99	18136
נייר חדרה	2	309318	311655	-.75	7
מרכזית	1	15149	15226	-2.00	93
כלל תעשיות	4	244	243	-.41	46810
אי.די.בי. פ'	2	7553	7572	-1.00	1859
אלרון ע"ם	5	963	963	-2.23	6514
חבל"ישר"ל	15	4534	4467	1.50	4784
ד"סהשקעות	14	2086	2086	-1.23	4551
כלל ישר"ל	5	1292	1289	-.77	6473

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5611.76	5550.69
אבוקה	500.69	491.13
אגד	263.78	258.79
אגם	103.94	101.92
אדיר	1771.51	1738.34
אדים	187.43	183.88
אמיר	161.72	158.67
אמי*	433.40	424.33
אמיץ	139.94	137.20
אמלי	291.43	289.29
אמין	831.02	814.96
אריאל	5290.65	5194.40
אדים	5577.86	5455.31
איתן	785.52	775.74
אלון	648.63	635.53
אלמוג	689.05	680.64
אליבס ם	103.89	101.39
אליבס ב	103.50	101.05
אליבס א	101.06	100.22
ארד	355.34	351.08
אש	162.73	159.15
אשל	190.49	186.77
אתגר	99.17	98
אתרוג	258.65	256.17
בדולח	178.46	175.84
ברוש	549.71	539.17
ברק	515.51	505.89
בינה	314.59	312.62
בנים	1588.64	1559.95
בנע	115.78	114.07
גורן	456.41	451.14
גיא	104.47	102.93
גיל	3492.88	3425.72
גלית	646.92	659.21
גשורים	374.21	370.55
גפן	521.44	515.07
גלב		
דורון	1577.96	1548.07
דקל	270.44	265.31
דליה	620.79	610.26
דרור	360.39	353.78
דיה	412.84	405.10
הדס	416.65	412.93
הילה	415.26	412.44
הוד	568.11	558.57
חבית	2694.41	2628.11
חור	109.51	108.19
חד	135.60	133.80
חביר	521.75	514.41
חמות	162.43	160.24
חליפין	143.94	143.32
חלבים	217.10	215.62
חן	150.23	149.93
טופז	115.11	112.67
טל	6618.38	6531.27
יבול	464.14	458.60
יהלום	186.64	183.13
יגורות	401.18	397.35
יעד	450.10	444.77
יובל	347.93	343.74
כהל	154.09	152.44
כלנית	684.34	675.62
כספית	265.17	263.27
כרמל	151.18	148.76
כתר	1251.33	1233.67
להב	5030.46	4955.94
לבסקר	128.38	126.86
לביד	415.12	405.24
לקם	1935.68	1887.65
לימון	377.36	374.86
מגדר	1370.39	1344.22
מכסה	3971.52	3936.80
מגר	255.60	251.95
מגדל	3792.21	3756.17
מור	1820.04	1799.09
מרגד	907.97	899.58
מזנה	26145.72	25745.41
מינצר	1037.55	1017.63
משקי	4804.70	4714.03
מקסיה	772.71	758.35
מבלית	383.83	381.32
מרחבית	107.27	105.22
מרום 5	125.30	124.80
נדים	1358.42	1333.04
נוטה	150.48	148.17
נחיף	313.54	311.45
נבע	514.60	486.01
ניר	162.51	159.95
נבחן	734.86	692.84
נעמה	141.05	138.28
סליע	373.47	370.03
סביה	536.76	530.18
ספיר	405.63	400.94
סמיר	177.41	176.96
עירית	586.43	582.01
עזר	803.56	798.37
עירן	496.08	488.63
עבר	114.51	112.12
עדה	2636.33	2615.89
עמרזי	504.04	497.92
עשוף	133.81	131.52
ערה	1705.04	1672.78
עמר	550.88	551.70
ענוגה	502.08	495.84
עק	126.55	126.05
צבר	1135.42	1113.11
צביונה	56.85	348.84
צבורה	147.19	144.38
צליע	177.05	176.16
קשת	104.65	103.56
רבינה	19839.17	19678.89
ריבוי	133.51	133.30
רקפת	920.87	905.19
רשף	420.18	414.75
שבים	458.36	452.84
שחם	347.77	344.66
שהב	104.03	102.77
שירה	406.72	403.47
שבכי	413.48	405.78
שגבה	793.24	781.98
שקד	835.22	836.66
שקף	189.12	185.45
תאנה	263.37	260.92
תדהר	533.66	530.91
תדמור	550.10	545.58
תבונה	185.44	183.45
תמיר	249.37	244.64
תמר	281.27	278.90
תרשים	116.56	116.10
תשרי	540.44	534.60

הלוח הכללי

פוליש ונקיון

פרסום

הכרזות

ירושלים

מכוניות

ריפוי והרזיה

מקרים

מכונות כתיבה

הלוואות

ריפוי והרזיה

דבר של היום הוא דבר חדש

משקל קבוצת המתכת והאלקטרוניקה רק 20% מכלל התעסוקה בערי פיתוח

נהירת תעשיות מתוחכמות לערי פיתוח נעצרה בשנות ה־80

מאת דני גוב

משיכת ענפי התעשיה מתוחכמת לערי הפיתוח בצפון ובדרום נבלמה בתחילת שנות ה־80 עם הבלימה ברכישות מערכת הבטחון. מחקר של המרכז לתכנון תעשייתי בישראל קובע, כי במשך שנות ה־70 גברה המודעות לחשיבות הגיוון הענפי ה"נכון" באזורי הפיתוח. הגברת הגיוון לכשעצמה, קובע המחקר, מקזזת סיכונים ומונעת אבטלה כאשר מתרחשות תנודות כלכליות. עם צמיחתה של התעשיה המתוחכמת וזיהוי היתרונות הגלומים בענפים עתירי טכנולוגיה – שכר נאות, עניין בעבודה ותנאים סביבתיים מסופרים – נעשה מאמץ מוגבר למשיכת ענפים אלה לערי הפיתוח.

המחקר אומר, כי במשך שנות ה־70 ניתן לראות את פירות המאמץ – חלקם של הענפים המתוחכמים הולך וגדל בהתמדה בצפון ובדרום.

תהליך זה נעצר בשנות ה־80 בתעשיה כולה וגם בערי הפיתוח, בעיקר בגלל ירידה ברכישות הבטחוניות המקומיות.

לעצירה זו משמעות רבה יותר באזורי הפיתוח, כיון שהמבנה הענפי הקיים בהם, דל יותר בענפים הטכנולוגיים החדישים.

משקלה של קבוצת המתכת והאלקטרוניקה המהווה כ־40% מסך התעסוקה במחוז תל אביב, וכ־50% מסך התעסוקה באזור המרכז מגיע במחוז הצפון לכ־30% ובמחוז הדרום לכ־20%.

התמקדותה של התעשיה המתוחכמת באזור המרכז, אומר המחקר, נובעת מהתנאים המיוחדים הדרושים לפעילותה – תשתית ברמה גבוהה, קרבה לאוניברסיטאות ומכוני מחקר וריכוז של כוח אדם משכיל.

משיכה בפעלים מתוחכמים לאזורי הפיתוח היא, אם כן, מבצע משולב, הצריך להתפרס על תחומים רבים. לבד מיצירת התנאים השירים למפעלים, יש ליצור תשתית דיור, בריאות וחינוך המתאימה לכוח אדם ברמה הגבוהה.

כל אפיקי ההשקעה המרכזיים הניבו תשואה חיובית ב־1987

מאת סופר "דבר"

כל אפיקי ההשקעה המרכזיים (פרט לפת"ם דולרי) הניבו תשואה ריאלית (בניכוי עלית המדד) חיובית שנעה בין 3% ל־8%. כך עולה מסיכומים פיננסיים בשוק ההון שערכה חברת הייעוץ מיטב.

צמודי המדד הניבו 24.4% ואג"ח ארוך טווח הניב 28.9%. המניות "החופשיות" הניבו 24.4%, לאחר שבסוף אפריל השנה הגיעו לתשואה של 76%. המטבעות האירופים הניבו תשואות גבוהות שנעו בין 27% ל־31% והיאן היפני 36.3%.

נפילת הדולר נמשכה ותשואתו הגיעה ל־3.5%, הפסד ריאלי של 10.8% למי שהחזיק פת"מ. מניות הבנקים שבהסדר העניקו הנבה טובה: 20.3%. כך גם נסחרות וצמודות לדולר שהשיגו בממוצע תשואה של 18%.

מי ש"גילגל", מק"מ ותפ"ס זכה בתשואה נומינלית של כ־20%. גם קרנות הנאמנות הניבו בממוצע כ־24%. תעשית הקרנות גדלה בהיקפה בכ־56%, כאשר סך נכסי הקרנות גדל מ־2324 ש"ח בתחילת השנה ל־3626 מיליוני ש"ח בסוף השנה. חל שינוי משמעותי בחלוקת נכסי הקרנות שעיקרה ירידה בחלקו של בנק לאומי ל־41%, ממנה נהנתה בעיקר קבוצת בנק הפועלים שהגדילה חלקה ל־28.4%. ירד גם הלקם של דיסקונט והמזרחי ועלה נתח השוק של הבנק הבינלאומי וברוקרים פרטיים.

רבע מדיירי ירושלים פטורים מתשלום ארנונה

מאת יורם לוי

35 אלף מתושבי ירושלים, שהם רבע מחייבי הארנונה בעיר, פטורים על פי חוקי המדינה, הנחיות משרד הפנים ועל פי קריטריונים של צפיפות דיור ומצב סוציאלי מן התשלום – כך מגלה דו"ח שהוכן על ידי גזברות עיריית ירושלים.

מן הדו"ח מסתבר כי לפרופיל הסוציו־אקונומי הבעייתי של אוכלוסית ירושלים יש השלכות קשות לא רק על גידול מערך השירותים החברתיים שהמערכת העירונית מפעילה על מנת להתמודד עם הבעיות אלא השלכה חמורה על מבנה התקציב השנתי הרגיל המבוסס בעיקרו על 70% הכנסות עצמיות. על פי הדו"ח נאלצת עיריית ירושלים לוותר בשנת התקציב השוטפת על הכנסות כ־37 מיליון שקל מהיקף ההכנסות האפשרי וזאת על פי חוקי המדינה.

בעיריה מציינים כי קיים גם אילוץ נוסף של מתן פטור על כשליש מהשטח שאינו למגורים, המסתכם ב־5 מיליון מ"ר בעיר – על פי חוקי המדינה הפוטרים מתשלומי ארנונה מבני ממשלה, מבני חינוך, בריאות דתות ועוד.

שו"פ בונה יחידות דיור בערד

מאת אמיר רוזנבליט

הנהלת חברת "שיכון ופיתוח" (שו"פ) הודיעה בתחילת השבוע לראש המועצה המקומית בערד, אברהם (בייגה) שוחט על החלטתה להתחיל בימים הקרובים בבניית 24 יחידות דיור בערד. הבניה החדשה של שו"פ בערד באה לאחר תקופה ארוכה של קפאון בבניית דיור לצורך רכישה על ידי קונים בשוק החופשי.

תכניות הבניה של שו"פ תובא בימים הקרובים לאישור ועדת בנין ערים מקומית ולאחר מכן לאישור הועדה המחוזית. לאחר קבלת האישור הסופי, בדעת שו"פ להתחיל בבניית יחידות הדיור החדשות עוד בשנת התקציב הנוכחית.

נמסר שמדובר בבניית יחידות דיור צמודי־קרקע בשטח שהועמד בזמנו לרשות חברת "אלרם" בשכונת "הרדוף" בערד. חברת "אלרם" הודיעה למינהל מקרקעי ישראל שהיא מוותרת על הקרקע. בסיכום שהושג בין שוחט לבין הנהלת שו"פ, הוחלט שהמועצה המקומית תפעל במינהל מקרקעי ישראל להעביר את הקרקע המתפנה לרשות חברת שו"פ וזו תתחייב להקים 24 יחידות דיור בעיקר קוטג'ים ווילות. כניסת שו"פ לפרוייקט הבניה בערד, תאפשר השלמת רוב הבניה המתוכננת, על פי תכנית מיתאר העיר בשכונת "הרדוף".

המועצה הלאומית למחקר ופיתוח:

ישראל הובילה בשעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח ב־1984

מאת דני גוב

מהנתונים האחרונים של המועצה הלאומית למחקר ופיתוח עולה כי ישראל מובילה בעולם בשעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח כאחוז מהתל"ג לעומת שאר המדינות המתועשות. הנתונים מתיחסים לשנת 1984.

ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח (הכוללת הוצאה למחקר ופיתוח בטחוני), כאחוז מהתוצר הלאומי הגולמי, מהווה אינדיקטור לפיתוח מוצרים חדשים, שיפור בתהליכי ייצור וגידול התוצר.

נתונים לא סופים לתקופה קרובה יותר מראים כי הפער בין שעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח כאחוז מהתל"ג בארץ לבין שעור זה במדינות המתועשות לא קטן ויתכן שאף גדל המקצת.

אין ספק, אומרת המועצה הלאומית, שאחד הגורמים המסבירים שעור גבוה זה, הוא ההשקעות הניכרות במחקר ופיתוח בטחוני בישראל, עקב מצבה הבטחוני.

ישראל כאמור הוציאה באותה שנה 3% מהתל"ג למו"פ. באותה שנה הוציאה ארה"ב 7.2%; גרמניה 6.2%; יפן 6.2%; שבדיה 5.2%; בריטניה 3.2%; צרפת % 2.2; קנדה % 4.1; איטליה % 2.1.

הפריון בתעשיה עלה ב־9% ב־1986

מאת דני גוב

פריון העבודה הממוצע בתעשיה הישראלית עלה בשעור של תשעה אחוזים בשנת 1986 לעומת גידול שנתי ממוצע בפריון העבודה בחמש השנים הקודמות שעמד על 2.3% בלבד.

מחקר של המכון לפריון העבודה והייצור על "הפריון בישראל בפרספקטיבה בינלאומית" מציין, כי נראה שהעליה בפריון העבודה בתעשיה נובעת מגידול בפעילות הכלכלית במשק לאחר הירידה שחלה במחצית השניה של 5891 עם הפעלת התכנית הכלכלית ליצוב המשק.

השינויים הבולטים בפריון העבודה היו בענפים הבאים:

מכונות – גידול שנתי בפריון העבודה בשעור של 6.41% וגידול ממוצע של 4.5% בתקופה הנסקרת.

כריה וחציבה – הגידול השנתי היה 5.21% וגידול ממוצע של 6.01% בשנים 1891־6891. בענפים – מוצרים מינרליים אלמתכתיים, כלשה ודפוס והוצאה לאור, עמד הגידול בפריון העבודה בשנת 6891 על כ־01% בעוד שכמעט ולא חל שינוי בגידול הממוצע בענפים אלה בתקופה הנסקרת.

בענף הטקסטיל חלה ירידה בפריון העבודה בשנת 6891 בשעור של 7.4% בעקבות עליה במספר המועסקים וירידה קטנה ביצור כנראה עקב התחרות בענף.

1987 – שנת פריחה לתעשית הטכסטיל

מאת סופר "דבר"

שנת 1987 היתה שנה טובה לתעשית הטכסטיל וההלבשה. המשבר שהיה מנת חלקו של מספר תעשיות חלף על פני ענף זה, כך אמר יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר בטקס חלוקת תעודות ב"שנקר", בית הספר הגבוה למדעי הטכסטיל והאופנה.

יצוא ענף הטכסטיל היה בשנה החולפת כ־600 מיליון דולר, גידול של 23% לעומת 1986. ההשקעות בענף גדלו כ־40% לעומת השנה הקודמת, התפוקה גדלה ב־14% וכוח האדם ב־11%.

חל שינוי מהותי באופי התעשיה, הציוד והמיחשוב הם מהמתוחכמים בתעשיה כולה ואלה הם מן הגורמים שהביאו תעשיה זו למצבה הנוכחי שתלך ותפרח למרות התחרות הקשה בשוקי העולם.

70 סטודנטים שסיימו ארבע שנות לימוד וקיבלו תואר בוגר ישתלבו בתעשיה ויתרמו לפיתוחה.

גולן מלאכת מחשבת (1977) בע"מ
נמסרת בזאת הודעה כי
אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה
תתקיים ביום 14 בינואר, 1988, בשעה 08.15 במשרדה הרשום של החברה לצורך קבלת החלטה רגילה בדבר שינוי מועד ביצוע לצורך הקמת בנין מפעלה של החברה.
גולן מלאכת מחשבת (1977) בע"מ

דבר של היום הוא דבר חדש

הנהלת "סולל בונה" להסתדרות:

לא נוכל לשלם את תוספת השכר שהושגה בענף הבנייה

מאת חיים ביאור

הנהלת "סולל בונה" הבהירה להסתדרות פועלי הבניין ולוועד העובדים כי לא תממש את הסכם השכר שהושג בחודש שעבר בענף הבנייה והנכנס לתוקף ב־1 בינואר 88'.

ארגון היציבים ב"סולל בונה", המייצג כ־2,000 עובדי בניין (כולל חברת "חירות") דרש מהנהלת הקונצרן להפעיל את התעריף החדש שנקבע מכוח ההסכם. על פי תעריף זה, שכרו של עובד בניין ינוע בין 24.75 שקלים בדרגה התחילית ל־30.24 שקלים בדרגה הגבוהה ביותר. תעריף השכר למנהלי עבודה, על פי ההסכם בענף, הוא 827 שקלים בחודש בדרגה התחילית ועד 994 שקלים בדרגה העליונה.

הנהלת "סולל בונה" השיבה כי לקונצרן אין מקור למימון ההעלאה. תשובה דומה השמיע גורם המקורב למזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו. הנהלת הקונצרן דחתה את הצעתו של מזכיר הסתדרות פועלי הבניה, שלמה דהאן, לפיה עובדי הבניין ב"סולל בונה" יסתפקו בתוספת שכר בשיעור של 5 אחוזים (במקום 10 האחוזים שנקבעו בהסכם שהושג בענף) ואילו את יתרת 5 האחוזים יקבלו באמצעות אגרות חוב לשנה, נושאות ריבית הצמדה.

דובר "סולל בונה", משה סראוריג, סירב להתייחס לדברים. הוא הזכיר שעמדת ההנהלה היא כי לנוכח מחוייבותה כלפי הממשלה והבנקים, עמם הגיעה להסדר הסיוע בפריסת חובות, רמת השכר בקונצרן מוקפאת עד סוף שנת 88', פרט ליחידות בהן יעלה הפריון. יצויין, שבהסתדרות פועלי הבניין טוענים כי באתרי הבנייה הפריון אינו ניתן למדידה.

בחברת "רסקו" ניכרת התמרמרות בקרב 150 עובדי הבניין הקבועים, מאחר ששכרם מועבר אליהם בפיגור המגיע עד 10 ימים. החברה, שמצבה הורע בשנים האחרונות, מעבירה גם את תשלומיה לקרן הפנסיה של עובדי הבניין בפיגור ניכר.

"הספקה" מקבוצת "החברה לישראל" מנהלת מו"מ עם חברה בינלאומית ליצגה בארץ בשיווק מיכון חקלאי

מאת דני גוב

חברת "הספקה" מקבוצת "החברה לישראל" מנהלת בימים אלה מו"מ עם חברה בינלאומית מחו"ל, כדי לייצגה בארץ בשיווק טרקטורים ומיכון חקלאי. המו"מ מתנהל במסגרת מדיניות להרחיב את פעילותה העסקית של הספקה עם תום שלושה חודשי ארגון מחדש, מאז נרכשה מכונס הנכסים.

מנכ"ל החברה, אריה טסלר אומר, כי החברה קיבלה לא מכבר מכסה של 10.8 אחוז מכלל יבוא גרעיני המספוא ארצה. החברה, אומר טסלר, מקבלת גיבוי מלא מחברת האם החברה לישראל.

הספקה עוסקת במכירות חומרי הדברה, דשנים, זרעים, ציוד חקלאי ועוד. בימים אלה היא מרחיבה את מערך המכירות שלה בארץ וקולטת אנשי מכירות, שישמשו נציגיה באזורים שונים בנוסף לעשרה סניפים שהיא מחזיקה כיום.

הסכם לקונסולידציה באופקים

מאת אמיר רוזנבליט

הסכם לקונסולידציה של גרעון המועצה המקומית אופקים נחתם בימים אלה עם משרד הפנים, לאחר שורה של דיונים ולאחר שהוגשה חוות דעתו המנומקת של רואה חשבון שמונה על ידי משרד הפנים, לבדיקת מצבה הכספי של המועצה המקומית.

הסכם הקונסולידציה מכיל שני סעיפים עיקריים המשרד הפנים הכיר בגרעון מצטבר של כ־9000 אלף ש"ח, נכון לסוף מרץ 1986. לפי ההסכם, יאשר משרד הפנים הלוואה למועצה המקומית בסכום של 500 אלף ש"ח לתקופה של 10 שנים ואת היתרה, בסך של כ־400 אלף ש"ח, יעביר למועצה המקומית כמענק לסילוק סופי של הגירעון המצטבר. סכומים אלה יועברו למועצה המקומית לכל המאוחר עד סוף מרץ 1988.

במקביל, הסכים משרד הפנים לתקן את בסיס התקציב של המועצה המקומית, על ידי תוספת לתקציב בסך 1.6 מיליון ש"ח. בתמורה, התחייבה המועצה המקומית להגדיל את גביית המסים למגורים וארנונת העסקים בשיעור של כ־600 אלף ש"ח. מחצית סכום זה ייגבה עד סוף שנת התקציב הנוכחית ומחציתו בשלושת החודשים הראשונים של שנת התקציב הבאה, החל מהחודש אפריל השנה.

גידול במכירות כור בינואר־ספטמבר 1987

מאת דני גוב

פרט למפעלים המיצרים למערכת הבטחון – עמדו כל מפעלי קבוצת כור בתכנית המכירות בארץ בתקופת ינואר־ספטמבר 1987 ואף עברו אותה. לגידול, ביצוא, תרמו מפעלי תדיראן ומפעלי הכימיה.

הגידול במכירות בשוק המקומי בתקופה האמורה בהשוואה לתקופה המקבילה ב־1986 הגיע ל־16% ואילו ביצוא מדובר בגידול בהיקף של 18%. בסך הכל זהו גידול של 17% ו־4% במונחי שקל מתואם.

המכירות של מפעלי כור בחודשים ינואר־ספטמבר הסתכמו בכ־1,600 מיליארד דולר. מתוך זה היו המכירות בארץ 1,175 מיליון דולר ואילו נתח היצוא היה 485 מיליון דולר.

מלון "נוף עוד" מוסיף 44 חדרים

הנהלת מלון "נוף עוד" החלה בבניית 44 חדרים במלון, בהשקעה כוללת של כ־750 אלף דולאר. במלון "נוף עוד" היו עד כה 112 חדרים. במקביל לבניית חדרים נוספים בבית המלון, החלה הנהלת המלון בשיפוץ חדר האוכל בהשקעה של כ־35 אלף דולאר. בכוונת הנהלת המלון להפוך את הבר לבר־קפיטריה, אשר יעמוד גם לרשותם של תושבי ערד ולא רק לאורחי המלון. הלובי החדש יהיה מוכן כבר לקראת סוף החודש.

רמי פנקס, מבעלי המלון, מסר כי תוספת בניית 44 החדרים תושלם עד יולי השנה־מועד פסטיבל הזמר העברי בערד ולדבריו, המלון ימשיך להתנהל בדרגה של שלושה כוכבים.

אמיר רוזנבליט

"ורד הגליל" שולט על 40% משוק טבלאות השוקולד

חברת "ורד הגליל" מסיימת את שנת הפעילות הנוכחית ברמת מכירות הגבוהה ב־40% מתחזית המכירות המקורית לשנת העבודה בשוק המקומי.

כיום מהווה החברה כ־40% משוק טבלאות השוקולד בארץ. מנכ"ל המפעל, עמי דולב אמר אתמול במסיבת עתונאים, כי בכך הופרכו הנחות מסוימות לפיהן פעלו יצרני השוקולד האחרים כמו: "העדפת שוקולד חלב בקניה עבור ילדים", או "הצרכן הישראלי אינו אוהב שוקולד ממולא".

החברה מפיצה את מוצריה באמצעות שתי זרועות הפצה – חברת "מטע תעשיות מזון", המפיצה את מוצרי החברה מאז נובמבר 1986 ומגיעה באמצעות 30 כלי רכב לכ־5,000 רשתות השיווק, מינימרקטים, מכולות וצרכנים מוסדיים.

כן היא מחזיקה ברשת של מפיצים עצמאיים השולטים על כ־7,000 נקודות מכירה בכל הארץ בקיוסקים, מזנונים, חנויות ומעדניות. המערכת החלה לפעול בנובמבר 1987.

דני גוב

מדד רווחיות היצוא לארה"ב ירד ל־0.4

מדד רווחיות היצוא של ישראל ירד ברבע האחרון של שנת 1987 מ־8.1 נקודות ברבע הראשון של שנת 1987 ל־0.4 נקודות. יהושע מאור, נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה הביע את דאגתו נוכח הירידה ברווחיות היצוא לארה"ב ברבע האחרון של שנת 1987.

לפי המדד המקובל על הועדה לבדיקת רווחיות היצוא, בה משתתפים נציגי בנק ישראל, משרד התעשיה והמסחר, משרד האוצר והתאחדות התעשיינים חלה כאמור ירידה חדה במדד רווחיות היצוא לארה"ב.

דני גוב

הושלם איחוד חברות "ביפר" ו"פייג'קול"

לאחר שנתיים של מו"מ, הושלם בימים אלה איחודן של החברות "ביפר" ו"פייג'קול". לחברה המאוחדת למעלה מ־6,500 מנויים ובמרוצת 1988 יגדל מספר המנויים בכ־25%, כך מעריך מנכ"ל החברה המשותפת, שמואל כהן.

לדברי המנכ"ל, נמשך האיחוד זמן רב, משום שהיה צורך בהתגברות על בעיות טכנולוגיות מסובכות הנובעות מהשוני הבסיסי של שיטות העבודה של שתי החברות.

איחוד הטכנולוגיות של שתי החברות הביא לחסכון ניכר בכוח אדם ולאפס פיגורים בשידור, כדברי המנכ"ל, ותוך ניצול אופטימלי של כל התדרים העומדים לרשות החברה.

דני גוב

רווח והפסד / רו"ח מנחם רהב

חוק התיאומים ופירוק חברה

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) כולל במסגרת השינויים השליליים בהון סכומים ששילמה חברה לבעל מניות בה במסגרת פירוק, כפי שהדבר מצויין בפסקה 6 לשינויים השליליים: "סכום ששילם חבר בני אדם לחבר בו בשל חלוקת נכסים עקב פירוק".

ואולם הגדרה זו מעוררת שאלה הנובעת מההגדרה "סכום ששילם". האם כוללת הגדרה זו גם נכסים שחולקו לבעלי המניות. סכום ששולם עשוי להתפרש כתשלום במזומן וניתן למצוא לכך תימוכין בהוראות אחרות בחוק. נסיון להרחיב את הגדרת פסקה 6 הנ"ל גם לנכסים קבועים עלול ליצור סתירות בלתי נחוצות כמו, למשל, הגדרת "נכס קבוע" בפסקה 1 בתוספת כ' בה מזומן איננו נחשב כנכס קבוע.

לפיכך, למרות שהוראות פקודת מס הכנסה כוללות במסגרת דיוידנד הפירוק גם חלוקת נכסים מהחברה לחבריה, נראה כי הדבר אינו מתחייב בהכרח בחוק התיאומים ופסקה 6 ברשימת השינויים השליליים לא תחול.

לפרשנות זו לא תהא משמעות ממשית עקב הוראת פסקה 3 ברשימת השינויים החיוביים הרואה בחלוקת הנכס שינוי חיובי המזכה את החברה בהגנה. השפעת השינוי החיובי מקזזת, אפוא, את השפעת הגריעה, אנו מתייחסים להעברת הנכס מהחברה כגריעה מההון על פי פסקה 6.

השאלה מקבלת חשיבות רבה יותר כשדנים בחלוקת נכסים לא קבועים, שבהם בכל מקרה אין ה"מכירה" גורמת לתוספת הון. מקרה כזה עלול היה לגרום לפגיעה קשה בחברה אם היינו מתייחסים להעברת מלאי, למשל, כגריעה מההון במסגרת פסקה 6. לעניין זה ניתן להדגיש ולומר כי גם אם היינו מתייחסים לנוסח פסקה 6 כאילו כוללת הגדרת "סכום ששילם" גם נכסים שחולקו, הרי בא הסיפא של פסקה 6 וקובעת "בשל חלוקת נכסים". והלוא נכס הינו נכס הון ובוודאי לא ניתן להכליל מלאי בהגדרתו.

סעיף 14 לחוק התיאומים הינו סעיף ספציפי המטפל בעניין הפירוק וקובע את הכלל לחישוב שווי ההון הנלקחת בחשבון בפירוק.

החוק, מסיבה לא ברורה, אינו מתייחס לשחיקה שלילית, קרי למצב שבו יש לחברה תוספת בשל אינפלציה. לפיכך יחול במקרה זה סעיף 7 לחוק ויראו בתוספת הנ"ל הכנסה מעסק שתתחייב מהחברה בשיעורי מס רגילים. לתוספת הכנסה זו ולמס המתחייב בגינה ישנן השלכות מאוחרות יותר הנובעות מלשון הפקודה, בעיקר האפשרות לזכות בתוספת המס את בעל המניות.

ניכוי בשל אינפלציה, אם מגיע, יופחת מהתמורה שמקבל בעל המניות בפירוק אלא שבמקרים רבים יופחת ניכוי זה מהכנסות בידי בעל המניות החייבות בשיעור מס של 10% לכל היותר.

שיעור המס של 10% נגזר מחישוב הסכום האינפלציוני במכירת המניות בחברה הכולל בד"כ את הסכום שבו עולה המחיר המקורי המתואם של המניות על מחירן המקורי, ואת הרווחים הראויים לחלוקה כהגדרתם בפקודה.

העובדה שלא ניתן לקזז את הניכוי לשמירת הון מהכנסותיה החייבות של החברה, בעוד שתוספת בשל אינפלציה תיווסף בכל מקרה להכנסותיה של החברה, היא מקוממת ולא מובנת. במסגרת אותו עיוות גם יתרת ניכוי לשמירת הון המועברת מחוק המיסוי הקודם תותר לניכוי רק בידי בעל המניות עצמו ולא בידי החברה המתפרקת.

עד כמה שהדבר ניתן, יש לתכנן את מועד הכניסה לפירוק לאחר שניתן יהיה לנצל את מירב היתרה המועברת של הניכוי לשמירת ההון.

יתרת סכום מוסף המועברת מחוק המיסוי לפי סעיף 34 תיווסף להכנסתה של החברה בשנת המס הראשונה שבה החל בפירוק.

בכל מקרה אל לנו לשכוח את הוראות סעיף 94(ב') לפקודה המוסיף את הרווחים שנצברו בחברה לסכום האינפלציוני המחושב בעת הפירוק לצורך חישוב רווח ההון בידי בעל המניות.

סעיף 24 לחוק, המאמץ את החוק אל פקודת מס הכנסה, מחזק את הערכתנו לפיה רווחים שנתחייבו במס כמו גם המס עליהם כלולים גם מרכיבי חוק התיאומים והמס המשולם בגינם.

שוק אפור / דן שלם

עדיין עודפי ביקוש

בשוק האפור כיום נמשכת המגמה של עודפי ביקוש לכסף צמוד על ידי גופים שונים המעדיפים הלוואות לטווח קצר בהלוואות לטווח ארוך יותר. החששות מפיחות קרב אינן כה גבוהות ולפיכך הביקושים להלוואות צמודות לדולר הינן בהיקף גבוה יחסית, אך בשל מגבלות שמטילים הבנקים, היקף העסקאות מצומצם ביותר.

בשוקי הכספים בארץ מעריכים, שב־1988 צפוי שיעור אינפלציה די דומה לזה שהיה בשנת 1987 ולפיכך גם על בסיס חישובים לטווח קצר הריבית הצמודה כנראה זולה יותר מהריבית האלטרנטיבית בשקלים.

בשוק האפור השבוע נערכו עסקאות שונות בשקלים שחלקן יועד לצורכי השלמות תשלומים לקראת סוף השנה אך מנגד ממשיכים הלווים הקבועים לחפש הלוואות נוחות במידה ויקבלו. החשש מהרעה במצב המשק מביא לכך שהשונות בין שיעורי הריבית על נכיון שיקים הינה גדולה ביותר ובצד עסקאות בריבית של עד 6.5% שמדובר בעיקר בלווים קטנים, הרי נערכו מספר עסקאות בריבית של 4%–4.5%, ולעתים בריבית נמוכה יותר. שיקים של לווה פרטי בעל מוניטין נוכו בריבית הנמוכה מ־4% כאשר קיבוצי השומר הצעיר הצליחו פה ושם להשיג הלוואות כנגד ערבות הגוף המוסדי (קרן השומר הצעיר) בריבית של בין 2.75% ל־3%.

עמילי המכס דרשו החודש מקורות מימון גדולים וזאת בשל התגברות היבוא לשם יצוא, גידול ביצוא וגם כאן ההבדלים בין סוגי הלקוחות היו משמעותיים ביותר. מרבית הלקוחות משלמים אצל עמילי המכס הבינוניים והקטנים ריבית של בין 4.5% עד 5%, כאשר חברות השילוח הגדולות העלו את הריבית הממוצעת שהן גובות מלקוחותיהן ליותר מ־4%, כאשר מנגד לקוחות גדולים במיוחד בעלי מוניטין שילמו לעמילי המכס ולמשלחים ריבית של כ־3%–3.5%.

המקורות שעומדים לרשות עמילי המכס הינם זולים יחסית, זאת למרות שהבטחונות המוצעים אינם בהכרח נזילים ולעתים מוכן מנכה השיקים לתת לעמיל מימון תמורת ערבות אישית.

נודע על מספר מקרים שבהם קיבלו עמילי המכס מימון במחיר של 2.25% – 2.75% שהינו שקול לפריים + 1% – 1.5%.

עסקאות כנגד ערבות בנק נערכו השבוע ברמות מחירים של פריים בתוספת 0.65%. עסקאות במטבע חוץ בלטו עסקאות במרקים שנערכו בריבית של 8.5% – 9% כשמדובר לטווח קצר או בריבית של 8% כשמדובר לטווח של יותר משנתיים.

ניתן לאפיין כיום את שוקי הכספים מחוץ למערכת הבנקאית בהתנהגות הגברת מפעילות הבנקים. הבנקים הקטנים נטו לפנות לשוק האפור כדי להשיג מקורות מימון צמודים בעוד שהבנקים הגדולים פנו בעיקר למפקידים הגדולים. אין כל ספק שהבנקים מהווים גורם בו תחרות לשוק האפור כשמדובר במימון צמוד או מימון שקלי שכנגד מוצגים בטחונות מתאימים בעוד שהיתרון של השוק האפור הוא בנכיון שיקים לגורמים מסחריים בצד מימון צמוד לטווח קצר למימון רכב.

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית	בטחון
אשראי שקלי	עד שנה	פריים + 0.65% ועד תוספת של 0.7%	ערבות בנק
		פריים + 1%—1.5%	ערבות גוף גדול
נכיון שיקים	עד 90 יום	בין 4%—6.5% מרבית העיסקאות נערכו ברמה של 5%—6%, אך לקוחות גדולים קיבלו מימון גם ברמה של 4%.	ממסר שיקים
מימון צמוד	5 שנים	המלווה בין 8% לווה בין 11%—11.5%	פיקדון בנק
מימון צמוד	10 שנים	מלווה 8%	פיקדון בנק
מימון דולרי	עד שנה	11%	ערבות בנק
אשראי בנקאי			
פרטי	תלוי בתקופת הבטחונות	פריים בתוספת 0.75% עד 1%	בדרך כלל תכניות חסכון
אשראי במארקים		בין 8.5%—9%	ערבות בנק
אשראי עסקי	ללא הגבלת זמן מראש	0.7% ועד תוספת של 1.5% אשראי	כתחנות קונים

שערי מטבע חוץ ביום 06.01.87

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.52	1.59	1.52	1.59	1.52	1.59	1.5503	1.5697	1.5523	1.5717	1.5503	1.5698	1.5603
1 מארק גרמני	0.93	0.97	0.93	0.98	0.93	0.98	0.9499	0.9618	0.9489	0.9607	0.9492	0.9611	0.9578
1 לי"ש	2.76	2.89	2.77	2.90	2.77	2.90	2.8231	2.8584	2.8153	2.8504	2.8200	2.8555	2.8522
1 פרנק צרפתי	0.27	0.29	0.27	0.29	0.27	0.29	0.2806	0.2841	0.2815	0.2851	0.2797	0.2832	0.2833
100 ינים יפניים	1.19	1.25	1.19	1.25	1.19	1.25	1.2159	1.2311	1.2118	1.2269	1.2102	1.2254	1.2291
1 גולדן הולנדי	0.83	0.87	0.83	0.87	0.82	0.87	0.8439	0.8545	0.8436	0.8542	0.8430	0.8536	0.8519
1 פרנק שווייצרי	1.14	1.20	1.14	1.20	1.14	1.20	1.1656	1.1802	1.1637	1.1783	1.1630	1.1776	1.1749
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2622	0.2655	0.2622	0.2654	0.2620	0.2653	0.2641
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2448	0.2479	0.2451	0.2481	0.2437	0.2468	0.2463
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2472	0.2503	0.2467	0.2497	0.2457	0.2488	0.2485
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3878	0.3926	0.3882	0.3930	0.3868	0.3916	0.3902
1 דולר קנדי	1.16	1.23	1.18	1.24	1.17	1.23	1.2009	1.2159	1.2022	1.2172	1.1994	1.2145	1.2064
1 דולר אוסטרלי	1.03	1.13	1.06	1.14	1.06	1.14	1.0945	1.1082	1.0980	1.1117	1.0945	1.1082	1.1020
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.47	0.80	0.50	0.70	0.7876	0.7974	0.7907	0.8005	0.7906	0.8006	0.7946
10 פרנקים בלגיים	0.44	0.46	0.44	0.47	0.44	0.46	0.4525	0.4582	0.4538	0.4594	0.4522	0.4579	0.4568
10 שילינגים אוסטריים	1.33	1.39	1.33	1.39	1.32	1.38	1.3540	1.3709	1.3516	1.3685	1.3446	1.3615	1.3595
1000 לירטות איטלקיות	1.26	1.33	1.26	1.34	1.26	1.35	1.2898	1.3059	1.2882	1.3042	1.2897	1.3060	1.3005
1 אקו (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9740	1.9819	1.9575	1.9819	—	—	1.9773
1 דינר ירדני	4.39	4.66	4.40	4.68	4.33	4.62	—	—	—	—	—	—	4.5561
10 לירות לבנוניות	—	—	0.08	0.09	0.02	0.03	—	—	—	—	—	—	0.0322
1 לירה מצרית	0.67	0.71	0.63	0.67	0.47	0.73	—	—	—	—	—	—	0.7177

هكذا من الأصل

מכשירים ילדים עם תסמונת דאון לטיפול בקשישים, נכים וחולים

הילדים עוברים ניתוחים פלאסטיים לתיקון עיוותים פיזיים בפניהם

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

זה שנה פועלת תוכנית, שמטרתה להקנות דרכי עבודה לילדים עם תסמונת דאון בתחום טיפול בקשישים, נכים וחולים - על כך דווח השבוע בערב עיון שנערך במכון ודליר בירושלים. התוכנית הופעלה בהסתמך על תכונות המאפיינות את הילדים עם תסמונת דאון, הרצון לתת, להתקשר ולהתחבב על ידי אחרים. הילדים לומדים גם בישול ומושגי בריאות בסיסיים.

פרופ' פרוירשטיין, מנהל המכון למחקר הדסה־ויצו־קנדה טען, כי המסר העיקרי לחברה הוא, כי ילד עם תסמונת דאון אינו מפגר אלא בעל תפקוד לקוי. הוא ציין, כי החדרת מסר זה לציבור הרחב תפתח דלת לשיפור מצבם של הילדים הנפגעים על ידי תסמונת דאון והשתלבותם בחברה.

לפני שש שנים החלו לבצע בילדים עם תסמונת דאון ניתוחים פלאסטיים, שמגמתם לתקן עיוותים פיזיים בפנים ובכך לצמצם את חריגות שלהם. במחקר שנעשה על ילדים שעברו ניתוחים פלסטיים מתברר, כי הבטחון שלהם עלה, הם אינם מתביישים להיות בחברה ורואים את עצמם יפים יותר.

פרופ' יעקב רנר הסביר, כי בניתוחים אלה מיישרים את הליכסון של העיניים, מעלים את הגשר של האף, שותלים סיליקון בלחיים כדי לעגלם ובסנטר כדי לחדדו. כמו כן מחוקים את השרירים של השפה התחתונה ומרחיבים את הנחירים כדי לאפשר נשימה טובה יותר. „המטרה היא לגרום לכך, שהחברה תתייחס לילד כאינדיבידואל, בהתאם למה שהוא מסוגל ולא בשל חזותו ושיוכו לקטגוריה בעלת קונוטאציה שלילית" - ציין הדובר.

בדיון נאמר, כי הגישה הפאסיבית המקובלת, שלפיה מתאימים את עולם הגירויים לילד, מתגלה כאכזרית לגבי השתלבותו בעתיד בחברה. לעומת זאת, הגישה הפעילה יוצרת מערכת לחצים על הילד לרכוש מיומנות לצורך עצמאותו והסתגלותו בתנאים חדשים.

קיסר: נתנגד ליבוא פועלים זרים לישראל

מאת עמרם גבאי, סופר „דבר"

ההסתדרות מתנגדת בתוקף למתן אישורים להעסקת עובדים זרים בישראל ותמשיך להיאבק נגד התופעה של יבוא מאורגן של פועלים מחו"ל לישראל - אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בתשובה לשאלות תלמידי כיתות י"ב של בתי־הספר התיכוניים בבת־ים.

ישראל קיסר הוסיף ואמר, כי לאחרונה הגיעה להסתדרות בקשה מתעשיינים ישראלים המבקשים ל„ייבא" כ־6,000 עובדים מפורטוגל לישראל. אולם,ההסתדרות התנגדה למתן היתר כזה כשם שהיא תתנגד למתן היתרים דומים לפועלים זרים ממקומות אחרים.

ישראל קיסר, שהשיב לשאלות תלמידי תיכון בנושאי שכר, קיצוץ בתקציב, ועתיד משוחררי צה"ל, הטעים עם זאת כי ערך העבודה בישראל נשחק על־ידי מתן משקל ציבורי גדול מדי להון הפרטי.

מלון „מנורה" בי"ם נסגר בצו שופט; מלון „דיפלומט" – בשבוע הבא

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

מלון „מנורה" בירושלים נסגר בצו־סגירה מנהלי משום שפעל שלא כחוק. זהו אחד המקרים הבודדים של סגירת מלון בצו בית משפט.

הצו הוצא לבקשת עיריית ירושלים משום שהבניין בו שוכן המלון ברחוב המלך דוד, נבנה למעשה כבית מגורים. לטענת העירייה, שינוי ייעודו נעשה דה־פקטו מבלי שזה אושר כחוק. משום כך, טענה עוד העירייה, לא ניתן למלון רשיון ובהקשר לכך פעל המלון גם ללא רשיון זה.

בבניין בו שוכן המלון 63 חדרים וכדי להתאימם כחדרי מלון טוענת העירייה שנעשו חריגות בנייה. כמו־כן, אין בבניין מדרגות חרום כנדרש במלון וחדר האוכל והמטבח אינם מותאמים לייעוד כמלון.

סופר „דבר" מוסיף, כי בשבוע הבא אמור להכנס לתוקפו צו־סגירה נגד מלון „דיפלומט" בבירה, אלא אם בית המשפט העליון יחליט, כי מנהלי המלון רשאים לערער על ההחלטה.

הרוגה ותשעה פצועים קל בתאונה בבאר שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

אשה אחת נהרגה ותשעה אנשי נפצעו קל בתאונת דרכים, שאירעה אתמול בבוקר ליד הגשר התורכי, במבואותיה הדרומיים של באר שבע.

סמוך לשעה 7.20 בבוקר, נסע אוטובוס של „אגד" מבאר שבע לכיוון דימונה. כאשר התקרב האוטובוס אל הגשר התורכי, הבחין נהגו בהולכת רגל, שצעדה בנתיב הנסיעה. הנהג בלם את האוטובוס וכתוצאה מכך התנגש בו רכב מסוג „סמי־טריילר", שנסע מאחוריו. הולכת הרגל, פורטונה כהן, בת 70 מבני ברק, נהרגה במקום ותשעה מנוסעי האוטובוס נפצעו באורח קל.

הפרדסנים מבקשים קרן סיוע לזנים לא־רווחיים

מאת דויד מושיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

הסקציה להדרים של התאחדות האיכרים תבעה מהממשלה להקים ללא דיחוי קרן משותפת לממשלה ולפרדסנים, כדי לתמוך בזני ההדרים, שההכנסה מהם אינה מגיעה עד כדי כיסוי הוצאות הפרדסנים. תביעה אחרת היא להגביל את המימון לעיבוד האשכוליות, סיכון ושאגל זה המשלשנים, בעוד הוצאות העיבוד גדלו מאוד.

נוסף על כך תובעים מגדלי ההדרים להוריד את הריבית הגבוהה ולהעמידה על שיעורים סבירים כמקובל בארצות מגדלי הדרים המתחרות בישראל וכן כמרבית ארצות העולם החופשי, שם מסובסדת למעשה הריבית לחקלאים, לטענת הפרדסנים בארץ.

התאחדות האיכרים מציינת, כי רק סיוע לפרדסנות יאפשר לשמור על ענף ההדרים ולחדשו. היא טוענת, כי יש להגדיל את ביטוח השער לפרדסנים בגלל הערך המוסף הגבוה של יצוא ההדרים.

מפעל „מילואות" בעכו עלול להיסגר בשל קיצוץ סובסידיה

העברת הסובסידיה לבשר החי תפגע ב־350 העובדים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

הנהלת רשת מפעלי „מילואות" מזהירה, כי מפעלה בעכו, המעסיק 350 עובדים, עלול לעמוד בפני סגירת שעריו, זאת לאור הכוונה מצד משרדי האוצר והחקלאות להעביר את הסובסידיה מהעוף הקפוא לעוף החי.

מנהל מפעל „מילואות" ארנון נתן טוען, כי משמעות מהלך זה היא הורדת כושר התחרות של המשחטות המאורגנות לטובת משחטות פיראטיות, בעיקר כאלה העובדות בשטחים.

כמו כן טוען המנהל, כי טיב הבשר עלול לרדת לרמת סיכון גבוהה לצרכנים בישראל. משמעות השינוי לגבי „מילואות" היא צמצום כמות הפטמים בשוק המקומי עד כדי חוסר כדאיות בהפעלת המשחטה, דבר שיביא קרוב לודאי לסגירתה.

מזכיר מועצת פועלי עכו יהושע כץ, שדרש להתערב במצב, שלח אתמול מברקים לשר המסחר והתעשייה אריאל שרון לשר החקלאות אריק נחמקין וביקש את התערבותם הדחופה בעניין. לדבריו, המפעל לא יוכל להתקיים, אם תתבטל ההגנה הניתנת על־ידי הסבסוד.

כץ מסר, כי אם ההחלטה לא תבוטל, יכול מהלך זה להיות הרה־גורל לציבור העובדים ב„מילואות" ולכלל הענף בארץ. יצויין, כי המפעל בעכו הוא אחד מתוך 11 מפעלי „מילואות" השייכים ל„משקי המפרץ" שבבעלות התיישבות העובדת.

תיירת בדתה אונס בבירה

(עט). – תיירת בת 20 מדנמרק, שהתלוננה אתמול לפנות בוקר במשטרת הקישלה שבמזרח ירושלים כי נאנסה על־ידי מספר גברים, הודתה בחקירתה במשטרה, כי בדתה את סיפורה, כיוון שרצתה לנקום בגברים עמם בילתה.

המשטרה הסתייגה מלכתחילה מתלונתה, כיוון שנראתה שתויה. בחקירתה במשטרה אמרה התיירת, כי היא בדתה את הסיפור מכיוון שרצתה לנקום בחמשת הגברים, אנשי משמר הגבול, שהיו עימה באותו ערב. מהמשטרה נמסר, כי חקירתה של התיירת עדיין נמשכת.

עובדי שטראוס מעלו בכספים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

שני עובדי מחסן המכירות של חברת „שטראוס" בירושלים נעצרו בחשד שמעלו בכספי החברה.

על פי החשד, מכר המחסנאי הראשי הרצל ביבי לגיסו רוני אברהם, העובד כסוכן עצמאי סחורה, שלא רשם בטופס ההזמנה ושנמכרה בזול. על פי החשד, התחלקו השניים ברווחים וגרפו בצורה זו 10,000 דולאר.

חברת „שטראוס" חשדה בעובדים והפעילה חברת חקירות, ששתלה חוקר פרטי בסוכנות. החוקר עקב אחר החשודים ואף תפס אותם „על חם".

מבצע נקיון בתחנות דלק

מאת יוסף מיכלסון, סופר „דבר"

חברות הדלק ובעלי תחנות הדלק בארץ החליטו אתמול להצטרף למבצע „ישראל לובשת נקיון", שייערך תחת חסותה של רעיית נשיא המדינה. ההחלטה נתקבלה בישיבה אצל שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, שבה השתתפו ראש מינהל הדלק, מנכ"לים של חברות הדלק ונציגים של תחנות הדלק בארץ. שרת הבריאות קראה להם ליישם בחודשים הקרובים את המבצע בתחנות הדלק ובשירותי הנהגים הצמודים להן.

תעזבי את החבר הערבי או תגורשי מביה"ס – איים מנהל

האומבודסמן לילדים ונוער אומר: התערבות כזו אינה נדירה

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר"

מנהל בית ספר תיכון במגזר הממלכתי, שנודע לו באחרונה כי אחת מתלמידותיו יוצאת עם נער ערבי, הזמין את התלמידה לשיחה ותבע ממנה להפסיק את חברותה עם הנער הערבי, אחרת תסולק מבית הספר.

הנערה בת ה־16 מסרה את פרטי המקרה לאומבודסמן לילדים ונוער, ד"ר מנחם הורוביץ, וביקשה את התערבותו, אולם אחרי פרק זמן קצר ביקשה להפסיק את התערבותו היות שלהבנתה החליטה מרצונה להפסיק את יחסיה עם הנער.

ד"ר הורוביץ מסר, כי מקרים של התערבות „אידאולוגית" מצד אנשי חינוך אינה נדירה. באחרונה סירבה מנהלת בית ספר תיכון בחינוך העצמאי, השייך למגזר החרדי, למסור ציוני בחינות בגרות לתלמידת כתה י', מכיוון שזו הביעה את רצונה להפסיק את לימודיה במגזר החרדי ולעבור למגזר הממלכתי־דתי.

התלמידה פנתה לאומבודסמן, וזה השיג למענה את ציוני הבגרות וביקש את התערבות היועץ המשפטי של משרד החינוך בנקיטת צעדים מנהליים נגד מנהלת בית הספר. הורי הנערה, שנשארה במגזר החרדי, סיפרו כי הם חוששים שפרסום המקרה יפגע בסיכויי הנערה להשיג שידוך נאות, היות שהפרה את המוסכמה הקיימת בין חרדים שלא לפנות לסיוען של גורמים חילוניים.

לדברי ד"ר הורוביץ, בשני המקרים היתה הפרה ברורה של זכויות בני הנוער מצד המנהלים.

מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני פנה בחוזר המנכ"ל האחרון לכל בתי הספר לעודד פניות לאומבודסמן בתלונות הנוגעות למערכת החינוך.

ארגוני הצרכנים דורשים ייצוג הולם במכון התקנים

לקראת אישור המוסדות המינהלים והוועדות המרכזיות במכון התקנים תובעים נציגי ארגוני הצרכנים – הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות המועצה הישראלית לצרכנות – ייצוג הולם, שיאפשר לנציגי הצרכנים לתת ביטוי נאמן לאינטרס הצרכנים בגופים הקובעים במכון.

נציגי ארגוני הצרכנים קובלים, כי לפי ההצעה הקיימת נציגותם של הצרכנים פחות ממינימאלית, ונציגי התעשיינים, הקבלנים והמסחר מהווים רוב מכריע של 11 נציגים לעומת שני נציגי צרכנים, שאינם אפילו נציגים בהנהלה. נציגי ארגוני הצרכנים טוענים, שיש בכך פגיעה חמורה בציבור הצרכנים.

שר החינוך יצחק נבון מודיע לפרופ' יורטנר (משמאל) ולפרופ' לוין (מימין) על קבלת הפרס. (צילום: רוני נעמן)

פרס וולף בכימיה לפרופסורים יהושע יורטנר ורפאל ד. לוין

(עט"ת למ"מ). – רה"מ ושר החינוך והתרבות יצחק נבון הפתיע אתמול את הפרופסורים יהושע יורטנר באוניברסיטת תל־אביב ורפאל לוין מהאוניברסיטה העברית.

השר הזמין את הפרופסורים למשרדו, כביכול כדי לדון על מצב לימודי הכימיה בבתי הספר, ולמעשה כדי לבשר להם כי ועדת שופטים בינלאומית החליטה פה אחד להעניק להם את פרס קרן וולף הישראלית בכימיה לשנת 1988. זו פעם ראשונה שהפרס בענף זה ניתן לישראלים.

שר החינוך העומד בראש קרן וולף מסר למדענים במכתב ובו נאמר, כי הוחלט להעניק להם את הפרס על מחקריהם בפענוח תהליכים כימיים, שהקנו להם הכרה בינלאומית.

פרופ' יהושע יורטנר נולד בשנת 1933 בפולין, עלה ארצה בגיל צעיר, ומשמש היום כנשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים. גולת הכותרת של הישגיו היא פענוח המנגנון הפיסיקלי של העברת האנרגיה הנרכשת על־ידי מולקולות גדולות והפעלתה לדרגות החופש הרבות שלהן.

פרופ' רפאל ד. לוין נולד בשנת 1938 במצרים, ומכהן כראש המכון לדינמיקה מולקולרית באוניברסיטה העברית בירושלים. הוא אחד החלוצים בעולם בתורה החדישה של התגובות הכימיות בהתנגשויות ובתהליכים חד־מולקולריים. הישגו העיקרי הוא ניסוח שיטות אנליטיות לתיאור המנגנונים, שבהם מביאות התנגשויות וריאקציות מולקולריות להתפלגות נתונה של מצבים פיזיים. השיטות שפיתח הפכו לשיטות ניתוח סטנדרטיות בתחומים רחבים של המדעים.

ועדת השופטים קבעה, כי לרעיונות למושגים ולטרמינולוגיה שהמציאו שני המדענים הישראלים היתה השפעה עצומה על כמה תחומי מחקר מתפתחים בחזית הכימיה המודרנית.

הרב שך הצטרף למפד"ל בהתנגדותה לאיגוד רבנים

מאת בת זבולוני, סופר „דבר" בירושלים.

הרב אליעזר מנחם שך מנהיג היהדות החרדית ובני הישיבות הליטאיות אסר אתמול בגילוי דעת על הקמת איגוד מקצועי של רבנים.

לפני כמה חדשים התארגנו רבני השכונות והמושבים באיגוד מקצועי, כדי לשפר את משכורתם הירודה, הם קיבלו את ברכת מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר.

התארגנות הרבנים שלא במסגרת המפד"ל, נתקלה בהתנגדות חריפה של מזכיר המפד"ל יצחק לוי, והוא יצא בהתקפה חריפה על ההסתדרות הכללית ועל המזכ"ל שלה. הוא האשים אותו, כי כוונת הקמת האיגוד היא להשיג הכשר לחגיגות האחד במאי וסילבסטר, וקרא לרבנים לחזור למסגרת המפד"ל.

אתמול הצטרף גם הרב אליעזר מנחם שך לדעה זו, אך מזווית אחרת. בגילוי הדעת שפרסם שולל הרב שך מכל וכל את הקמת האיגוד המקצועי של רבנים, מחשש כי האיגוד יטפל לא רק בעניינים מקצועיים טהורים, אלא אף בענייני דת.

חרף התנגדות של הרב שך, הוקם אתמול בנתיבות בכינוס רבנים ספרדים מועט משתתפים איגוד רבנים מקצועי נוסף של רבנים ספרדיים, שזכה לברכתו של ה„ברוך סאלי". איגוד הרבנים הספרדיים החדש עורר את זעמה של תנועת ש"ס וגדולי התורה הספרדיים.

אזרחות כבוד ל"אבא של בית שאן" – מוטקה תמיר

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

למרדכי „מוטקה" תמיר, חבר קיבוץ תל־יוסף, הוענקה אמש אזרחות הכבוד של בית שאן, וזאת „בזכות שירותו הארוך ותרומתו הגדולה למען העיר, תושביה ובטחונה".

במהלך 20 שנות שירותו כ„מפקד העיר" הפך מוטקה תמיר ל„אגדה מהלכת" בבית שאן, והכינוי „האבא של בית שאן" דבק בו במשך שנים, והיה לו למקור גאווה וסיפוק.

תמיר בן ה־70, שהיה מפקדו הראשון של הנח"ל, פרש מתפקידו בצה"ל עקב מחלה לפני זמן לא רב, בדרגת אלוף משנה. כמפקד העיר בבית שאן, שידעה ימים קשים של הפגזות ופיגועים, הקנה מעמד ויוקרה מיוחדים במינם ל„משמר האזרחי" המקומי. הוא היה הראשון שהעלה את הרעיון לשלב את נשות בית שאן בשיכבה, ארגן קורסים, שבהם הגיעו נשים, ביניהן אמהות לילדים רבים, לדרגות קצונה.

באחד המשברים המוניציפאליים שפקדו את בית שאן בעבר, רץ תמיר בראש רשימת המערך בבחירות למועצה המקומית וכמעט נבחר כראש מועצה. על אף היותו חבר קיבוץ ואיש מערך מוצהר, תמיד מקובל כל השנים על כל הציבור בבית שאן, והעובדה שאזרחות הכבוד של העירייה מוענקת לו דווקא בתקופת כהונתו של ראש מועצה מטעם הליכוד, מעידה על הפופולריות שלו בעיר.

בשיחה עם סופר „דבר" הביע תמיר סיפוק רב מההחלטה להעניק לו אזרחות כבוד של בית שאן.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד־הפועל
מועצת ההסתדרות ק"ו (106)
ג' בשבט תשמ"ח – 2.2.88

מועד המועצה וסדר היום

מועצת ההסתדרות הק"ו (106) תתקיים ביום ג', י"ד בשבט תשמ"ח, 2.2.88 באולם הקונגרסים שבגני התערוכה, בשדרות רוקח בת"א.
הנושא המרכזי של המועצה: מערכת הבריאות הציבורית – שוויונית וקופת־חולים הכללית.

ישיבות הועדה המכינה

ישיבות הועדה המכינה יתקיימו כדלקמן:
ביום ג', 12.1.88 בשעה 14.00
ביום ג', 19.1.88 בשעה 14.00
ביום א', 24.1.88 בשעה 15.00
ביום א', 31.1.88 בשעה 15.00
כל הישיבות תתקיימנה בחדר 31, קומת הקרקע בבית הועד־הפועל, רח' ארלוזורוב בת"א.

פרסום בטור המועצה

ראשי הסיעות, המעוניינים בפרסום הודעות לחבריהם בטור המועצה (התכנסויות, ישיבות וכו') מתבקשים לפנות ללשכת דובר ההסתדרות בועה"פ, טלפונים: 03-267398; 03-431241

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הועד הפועל
ליעקב אוניקובסקי
מזכ"ל הסתדרות המח"ד
אתך באבלך הכבד במות
אביך ז"ל
הסתדרות האקדמאים במדעי החברה והרוח (המח"ד) — המרכז

לחברנו **יעקב אוניקובסקי**
ובני ביתו
אתכם באבלכם במות
אביך ז"ל
הסתדרות המהנדסים בישראל

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של
מר **זלמן פרידמן**
במות עליו
אביו ז"ל
משפחת ינובסקי

ליעקב אוניקובסקי
משתתפים באבלך
על מות
אביך ז"ל
מועצת פועלי באר־שבע
הסתדרות האקדמאים
במדעי החברה והרוח

בצער רב אנו מודיעים על
פטירתה של חברתנו
הגר ברנד
ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי י"ז טבת תשמ"ח
7.1.88 בשעה 15.00
המשפחה
ובית עין חרוד

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר
אליעזר שושני ז"ל
נעלה לבית העלמין לאזכרה וגילוי מצבה
ביום ראשון כ' טבת תשמ"ח 10.1.88 בשעה 3.30 אחה"צ.
לאחר האזכרה נתייחד עם זכרו בחדר האוכל
המשפחה ובית יפעת

במלאת שלושים לפטירתה
של חברתנו
רבקה ברגר ז"ל
נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה היום, יום חמישי
7.1.88 י"ז בטבת תשמ"ח בשעה 15.00 בבית העלמין
בקיבוץ גבעת השלושה.
המשפחה
ובית גבעת השלושה

למשפחת שמוצר
בקיבוץ עין כרמל
אנו משתתפים בצערכם על מותו של
אהרון
לאה [illegible]

ב"ה ט"ו טבת תשמ"ח
5.1.88
תשמ"ח: 5400
המועצה הדתית אזורית
אזור עמק הירדן
פרסום נשואין
1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]

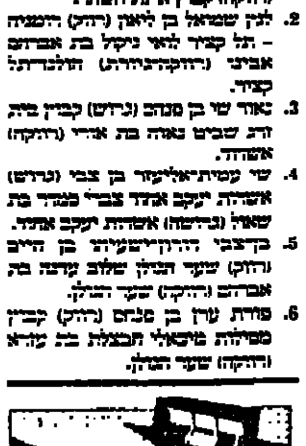

לחברינו
טובית ואמיר נוימן
ברכות מזל טוב
להולדת הבן
בית „דבר"

למשפחה ברוכת הבנות
ד"ר שרעבי יקותיאל ודניאלה
ויתר הבנות
מזל טוב וברכות לבביות
להולדת **ענת**
מאחלים: **מוסך רייכמן** – תל־אביב

לד"ר **שרעבי יקותיאל ודניאלה**
ולילדות **יעל, רות ותמר**
הצלחתם, נולדה לכם עוד בת בסימן ובמזל טוב!
מאחלים **אלי ואודי אפרת – רובינשטיין – מור**
סוכנות לבטוח בע"מ רמת־גן

חתום על
עכשיו במחיר מיוחד
לשנת 1988
ותהנה מטובי הכותבים
דבר
דבר השבוע
דבר אחד
שם בעתונות
„דבר" אגף השיווק, טל. 03-286141

דבר היום

הריגוש שבגירוש

יאסר ערפאת התלונן השבוע, בראיון ל"וושינגטון פוסט", כי שר־החוץ שמעון פרס פועל נגד אש"ף, בתיאום עם מימשל רייגן ועם ממלכת חוסיין. אך בעוד החצי המתון והיונה בממשלת ישראל פועל לקידום הסדר עם ירדן ולפיכך גם נגד אש"ף, חוסם החצי האחר כל התקדמות בתהליך־השלום, מתסיס נגד ישראל גם את הנאמנים שבידידיה ולבסוף מביע "כעס ואכזבה" כאשר הגירוש שעליו רגשו גויים מעניק לאש"ף נצחון דיפלומטי.

יש, כמובן, צביעות רבה במדיניות הבין־לאומית. האמריקאים מגנים הפרת זכויות־אדם אצל יריביהם, למשל במישטר הסאנדיניסטי בניקרגואה, אך מתייחסים בסלחנות להפרות דומות אצל המורדים נתמכי־המערב שם (ה"קונטראס") או במוזמביק. ישראל, שגם היא חוטאת לעתים בצביעות, כמו בסגידה לחוק הירדני כאשר אחת מפרשנויותיו משמשת עילה לגירוש, מתקוממת בצדק על הצביעות הבריטית, כפי שבוטאה מפי השר הזוטר דייויד מלור, אך פחות בצדק על שבהצבעתה במועצת הבטחון סירבה ארה"ב להיות צבועה, כלומר להסתפק בגינוי מילולי, בהודעות דוברי המימשל, של החלטת ישראל על גירוש תשעת הפלשתינאים, ולא להצטרף לכל החברות האחרות במועצה בהצבעה בעד ההחלטה־גינוי.

הכתובת הרי היתה על כל הקירות, לא רק זה של בניין־הזכוכית בניו־יורק, שם חייבת ההצבעה האמריקאית להיחשב לכשלון אישי של השגריר בנימין נתניהו, שהרי תמיכה אמריקאית בעמדת ישראל באו"ם מוצגת תכופות כהישגו האישי. גם פטרונו הפוליטי של נתניהו, שהיה שגריר ישראל בוושינגטון בעת שפירסם רייגן את יוזמת ספטמבר 1982 וסטר בכך בכוח על לחיו של הליכוד, נשמע מגוחך בנסותו להאשים את זולתו בכירסום בתמיכה האמריקאית בישראל. מאחורי סיגנונו המתון של ארנס הסתתרה תמיד מהות נוקשה, בעוד שמאחורי הדימוי של איש־העקרונות ניצב הפוליטיקאי השיגרתי, המחפש עתה נוסחה שתאפשר לו לקבל את דין התנועה ולחזור לממשלה שכישלה, בניצוח חברו יצחק שמיר, את תוכנית ה"לביא".

ישראל מילכדה עצמה בסוגיית הגירושים. אם היו בממשלה ובמערכת הבטחון מי שקיוו כי פחד־הגירוש ירתיע מהומות נוספות, באו גורמים שמחוץ לשליטה מרכזית, כמו הריגת תושבת אדראם וההתפרעות הקטלנית בחאן־יונס, ואיפסו תקוה זו. דומה שההתעקשות על ביצוע החלטת הגירוש נועדה, במידה רבה, להגן על יוקרת המחליטים, אף במחיר יוקרתה המדינית של ישראל. יעדו האמיתי של הגירוש צריך להיות דיבוק־הנוקשות המסרב לצאת מקירבם של שמיר־ארנס־נתניהו ושות'. ישראל זקוקה עתה למגרשי־שדים, שיאפשרו לה לחזור במשנה־מרץ לתהליך־השלום.

מלור הלא־מקרי

מאת דליה שרון, לונדון

רבים בלונדון רואים בהצגה שערך דייויד מלור בארץ תרגיל מבריק של משרד החוץ הבריטי, בתיאום מלא עם ראש הממשלה תאצ'ר ושר החוץ האו: מהומה דיפלומטית שתעניק לבריטניה קרדיט אשר יסייע לשחרור החטופים בלבנון

לא קשה היה להתפתות ולחשוב, כי התבטאויותיו של דייויד מלור, תת שר־החוץ הבריטי, הממונה על נושא המזרח־התיכון בממשלת תאצ'ר, היו תגובה רגשית ספונטאנית על מה שראו עיניו ברצועת עזה או על הריגת האשה הפלשתינאית ליד ירושלים. נמצאו גם כאלה שטענו כי מלור ביקש לזכות בכותרות ראשיות בבריטניה, כדי לקדם את הקאריירה הפוליטית שלו. אך מי שמכיר את שיטות העבודה הבריטיות יבחין כאן מיד בסממניו של מבצע פוליטי מחושב ומתוכנן, על־פי מיטב המסורת של הדיפלומאטיה הבריטית. יתר־על־כן, מי שעוקב אחרי השיטות שהגברת תאצ'ר מנהלת בהן את ממשלתה מבין, כי בשום פנים ואופן לא ירשה לעצמו שר זוטר להעיר הערות שלא תואמו עמה מראש. מתוך הנחה הגיונית זו, ומתוך שיחות עם עתונאים ומדינאים עולה, כי התרגיל של מלור תוכנן מראש בקפדנות רבה.

לפני שנסע מלור לארץ ניתן לנסיעתו פירסום רב. הוא דיבר ברדיו ובטלוויזיה, בראיונות שתוכננו מראש, בלשון שהעידה במפורש על כוונותיו. עוד לפני חג המולד, בישיבות הפארלמנט ערב יציאתו לישראל, ביטא מלור בפירוש את דעת משרד־החוץ הבריטי בעניין תגובות ישראל על המהומות בעזה ובגדה: הוא אמר שבריטניה מטילה את האחריות למתרחש בנושא זה על ישראל. אין פלא איפוא שהוא "אינו מתחרט" על דבריו.

מארגרט תאצ'ר נמצאת עתה במסע בקניה, והיא סירבה להגיב על דבריו; שר־החוץ, סיר ג'יאופרי האו, סירב להגיב על דברי סגנו; גם דובר משרד החוץ, שבאחרונה שש להסביר את עמדת משרדו בעניין האירועים בשטחים והתגובות ה"בלתי־הומאניות" של ישראל, סירב להגיב. יש לזכור כי מלור הוא דיפלומאט מנוסה, ואין ספק שידע בדיוק אילו תגובות יעוררו דבריו. הוא יודע היטב מתי דיפלומאט צריך להתנהג ברוח־בלתי דיפלומאטית. לא רק "דיילי מייל" טוען, כי מלור קיבל הוראה מהאו לא לרכך את דבריו ולא להמנע ממתיחת ביקורת על ישראל.

דובר ממשלת בריטניה בווייטהול אמר, כי ביקורתו של מלור תאמה לגמרי את הקו של מדיניות ג'יאופרי האו ומארגרט תאצ'ר. הדובר הדגיש כי מלור הוא השר הממונה על ענייני המזרח־התיכון במשרד־החוץ ועל־כן הוא מכיר היטב את העובדות ואת הבעיות שהוא מדבר עליהן. זו, כמובן, התשובה לכל מי שטען, כי מלור רואה את המצב במחנות הפליטים ראיה פשטנית ואינו יודע כיצד מתייחסות מדינות ערב אל בעיית יושבי המחנות הללו (כל מי שדיבר פעם עם פקיד – ולו אף פקיד זוטר – במשרד־החוץ הבריטי, הביע פליאה על כמות הידע שהוא שופע).

פרשנים כאן תמימי־דעים, כי את דבריו הבוטים של דוד מלור בארץ אין להגדיר כתקרית אלא כקו מדיני העקום בידו, בידיעתם המלאה של האו ותאצ'ר. רבים רואים בכך תרגיל מבריק של משרד־החוץ הבריטי – לעורר מהומה כדי לזכות בקרדיט מדיני ולתרום בכך לשיפור יחסיה של בריטניה עם הערבים, ובעיקר ליצור אווירה שתאפשר חידוש המגעים עם הגורמים המחזיקים בבני־הערובה הבריטים בלבנון. זה זמן רב נשמעת בבריטניה, בעיקר מצד משפחות החטופים, ביקורת על המדיניות הרשמית, שלא לשאת ולתת עם החוטפים. עתה אולי יוכלו הבריטים לתבוע מן הערבים תמורה על תמיכתם בעמדתם, בדמות שחרור בני־הערובה.

תאצ'ר תוכל לטעון באוזני ידידי ישראל, כי לא היתה בבריטניה בשעה ששר זוטר הרשה לעצמו לדבר בחריפות נגד ישראל, וכי לא השתנה דבר בידידותה כלפי ישראל. כראיה תוכל להצביע על קבלות־הפנים החמות שזכו להן שמעון פרס והנשיא הרצוג בבריטניה.

דרך אגב, הרב הראשי ליהדות בריטניה, עמנואל יעקובוביץ, שהוענק לו בשבוע שעבר תואר אצולה (לורד), גינה אתמול את מצב תושבי מחנות הפליטים והגדיר את המחנות כ"כתם בלתי־נסבל על המצפון האנושי והיהודי". עם זאת הוסיף, כי אין להאשים רק את ישראל במצב.

עונשים ממחסן הגרוטאות

מאת יוהר סמילנסקי

חבל שעוד בני־אדם ישלמו בחייהם על הסירוב לראות ולהבין שמעולם לא פתר הכוח שאלות בין עמים – הוא רק דוחף לברוח מן השאלות שצריכות פתרון

אפשר להתחיל בשאלה הנדושה, אם יעיל הגירוש.

אפשר להביא דוגמאות אין־ספור מכל הזמנים ומכל המקומות וגם ממה שקרה וחזר וקרה אצלנו – איך גירשו וגירשו וגירשו ועוד גירשו והתנועה שקמה נמשכה והמרי שהתעורר נמשך ופעולות ההתנגדות פסקו בלא קושי על הגירושים וגם התגברו. העניין היה גדול וסוחף והכרחי מכדי חסום אותו במעצור רעוע זה.

לא עוצרים עם בגירושי תשעה ולא בגירושי תשעים וגם לא בגירושי תשע־מאות. דפדפו בזכרונות ארץ־ישראל בחמישים השנים האחרונות ותיווכחו. ועוד קודם, מימי התורכים, ועוד קודם.

וגם לא הולכים ומגייסים את כל המחשבה ואת כל המרץ ואת כל דעת־הקהל רק אל אמצעי הענישה. כל זה רק מסיח את הדעת ואת המרץ ואת דעת־הקהל מן העיקר – ומסתפק שוב בהסחות־דעת ובהשתמטות נפשעת מן הנושא: קידום פתרון.

לגרש ולהעניש זה לברוח מן העניין. לגרש ולהעניש זה להסתפק בהונאה עצמית.

במקום כל בולמוס הענישה הזה, אילו רק היה נודע כעת רמז של התחלה חדשה, רק שמועה על אפשרות להתחלה, רק בשורה על תזוזה מקרמת – אילו רק נשמע כעת קול אומר שהנה הולכים, שאפשר, שיש סיכוי – וכבר היתה עוברת נשימה חדשה בארץ והקלה במתח הזה העומד להתפוצץ והמוסיף לחץ ההתגוננות להתפרצו מיום ליום; אילו רק נודעה היום הצעה אמיתית שהנה הולכים למצוא יחד מוצא של אפשרות מאין־המוצא ומן האי־אפשר.

את כל העצות הידועות על הכבדת היד ועל יד־הברזל ועל "שיידעו להם" – כבר ניסינו וניסינו, וכבר חזרנו וניסינו, כבר גירשנו, כבר הרסנו, כבר אטמנו, כבר הפחדנו, וכבר רמסנו. ורק את העצה היחידה הנכונה – אותה עוד לא העזנו לנסות.

הענישה היא תגובת שיגרה מורגלת, ואולי גם מס כניעה לצרתנים שבינינו. זו תגובה שאיננה תופסת כי אנחנו כבר במערכה ג' ולא עוד כבמערכה ב' של אתמול. המרי המתגבר בינתיים, השלב של דיכוי על־ידי ענישה עדיין מביא אבל כבר לא יעיל. לא במקומו.

שוב מחליטי ההחלטות אינם קוראים את מפת התהליכים שמתחת לחוטמם. שוב עונשים ממחסן הגרוטאות המשומשות, שוב עונשים הלודים ובלתי־יעילים, ושוב הרג הרס וכאב וחוזר חלילה.

אלא שהגרוטאה הנוראה מכל והחלודה מכל היא מחשבתם של מחליט ההחלטות שם למעלה, שמתעסק כולו בענישה במקום לחשוב על פתרון.

חבל שעוד בני־אדם ישלמו בחייהם על הסירוב הזה לראות ולהבין. לראות שמעולם לא פתר הכוח שאלות בין עמים. שהכוח רק דוחף לברוח מן השאלות שצריכות פתרון. בכוח שאין גדול ממנו הלכנו ללבנון, ובפיספוס שאין גדול ממנו חזרנו. עד שלבסוף, תמיד מאוחר מדי, מתחילים לראות, לחשוב ולהבין.

חבל שימות גם איש אחד – רק כדי לברוח מן השאלות.

פגיעות טובות

טייסינו דיווחו על פגיעות טובות (ברדיו). מה זה פגיעות טובות? פגיעות מדוייקות? קטלניות? כאלה שעשו גמול טוב על מעשים רעים? או כאלה שריסקו ופגעו רק במחבלים ולא עירבו דם נקיים, נשים וילדים, וכל אותם המכונים "חפים מפשע"?

ומה עשו הפגיעות המדוייקות? איזה הליך נקטו כדי לוודא מי ומי ייפגע שם, ומה טיבם של כל הנפגעים הללו שדמם היה בראשם?

הנה, היום בירושלים הולך ונמשך משפט גדול אחד, ויושבים שופטים וקטיגורים וסניגורים ועדים והפכים לעיני האומה כבר חודשים רבים בעניינו של אדם אחד, רשע מרושע, עד כדי שגם על שווה מהדקדוק אחד ישבו ושקלו וסרו בדקדוק מפורט כשהכל תלוי כשערה.

איך זה, מצד אחד, אם אמנם הוא הצודר והרשע מרושע, לא חוסכים שם עמל חמן ודיונים ומתייגעים כדי לדייק בחקירה ולאמת כל פרט קל כחמור – ושלא לעשות לא־אשם – לאשם. ומצד שני, בלי לברוק הרבה, ובמכה אדירה אחת, שיא שיכלול לוחמת לילה, במכה עיוורת אחת, בתוך שניות ספורות – והכל נגמר: החשד, המשפט, הדיון, וגזר־הדין, עד לדיווח הסופי: היו פגיעות טובות.

לא נשאל כעת אם התגמול הוא מיטב החוכמה שלנו – או אולי היה טוב ממנו איזה נסיון של אמת לפתור את סיבת כל מחוללי החבלה תגמול, חבלה תגמול, ועוד חבלה תגמול, וחוזר חלילה, כבר כארבעים שנה ואם נסיון כזה לא היה מועיל יותר –

אבל נשאל על המסקנות מפעולה זו. במה התקדמנו? איך עשינו שיפחת הזיכוך ויגדל הסיכוי? נשאל על המדיניות ועל המוח המחליט על המדיניות.

כי לא על הטייסים שפגעו פגיעות מדוייקות נלין – התלונה והטענה והקובלנה הן רק אל החכם הגדול שלנו, ששלח את הטייסים לפגוע פגיעות טובות.

נשאל רק: מה עוד צריך שיקרה כאן לפני שהחכם הגדול ימצא שהכל סביב בוער באש.

אל תאמינו להם

מאת עליזה ולך

די בפטפטת המיותרת שיונקת מן ההתמודדות במפלגת העבודה ועסקנים נגררים אליה. הניחו לנו ממידע כוזב. הפוליטיקה, גם במיטבה, אינה נהנית מהדימוי הטוב ביותר

פוליטיקאים, עסקנים, אנשי תקשורת, קוראים יקרים, ראו הוזהרתם. אם לא תלמדו להישמר על נפשכם יטיל אתכם גל של הודעות / הערכות / פרשנויות לתוך מערבולת, ושום קריאות "הצילו" לא יחלצו אתכם ממנה. תבלעו הרבה מאוד מים עכורים, עד בחילה, ולא יועיל טיפול נמרץ להשיבכם לשיווי־משקלכם.

עונת הרחצה הפוליטית עדיין לא נפתחה רשמית וכבר אני מבקשת להניף דגל שחור על סוכת ההצלה של מפלגת העבודה, כדי להרתיע מתרחצים מפני הכניסה לתוך הים הרוגש. המתבונן התמים רואה רק את המים הכחולים, המפתים להשתכשך בהם. את המדוזות והכרישים האורבים למתרחצים הוא אינו רואה.

הים הכחול המפתה הוא כעגה הפוליטית תהליך הדמוקרטיזציה שהנהיגה מפלגת העבודה. המתרחצים התמימים הם חברי המפלגה ונציגי התקשורת. הכרישים והמדוזות הם עסקנים חסרי רסן ו"יועצים פוליטיים" תאבי ממון ונטולי מיומנות מקצועית. אלה גם אלה עסוקים כבר עתה בשיפור כושר הטיפלול שלהם כדי לקדם את עצמם ולהרתיע אחרים. אל תאמינו להם.

ביטול הוועדות המסדרות, ששיבצו בעבר את מועמדי מפלגת העבודה ברשימה לכנסת, פתח עידן חדש, שלא כולו טוב. אם עד כה היה על חבר, שרצה לייצג את מפלגתו בכנסת, לזכות בתמיכת אחד או שניים מחברי הוועדה המסדרת – צמרת המפלגה – הרי על־פי חוקי המשחק החדש עליו לחזר אחרי מאות חברי מרכז המפלגה. בחיזור הזה משלבים עסקנים מסוימים תרגילי הסעיה שנועדו לשים רגל למתחריהם.

יש להניח שאחרי שיתחוורו לרבים מהשואפים להגיע לכנסת סיכוייהם להגשים את מאווייהם, ייוותרו במירוץ פחות מכפליים מספר המקומות הריאליים ברשימה. יש המעריכים שעל קו הזינוק יתייצבו כ־65 איש ויש המעריכים שמספרם יגיע ל־80 איש. עד אז, בעוד חודשים מספר, בודקים את הסיכוי הזה הרבה יותר חברי מפלגה. לבדיקה הזאת פנים רבות, חלקן לגיטימיות והגונות, וחלקן מכוערות ופסולות. בין הדרכים הפסולות יש לציין גם הסעיה מכוונת של נציגי אמצעי־התקשורת, כדי שיפיצו ביותר יעילות מידע, הערכות וניחושים המשרתים את המשרכים דרכיהם. מטרתה של דיסאינפורמציה כזאת להטיל מורך בלבבותיהם של בעלי העצבים הרופפים וחסרי הביטחון העצמי, בתקווה שייפלטו מהמירוץ בהקדם.

לעמיתי בתקשורת אני מייעצת לחסן את עצמם מפני בדלי מידע מעוותים ושקריים. לחברי מפלגת העבודה אני ממליצה לגלות חשדנות כלפי שטף ההערכות / ההצהרות / הקביעות המיועדות לעצב את העדפותיהם. ולמתמודדים עצמם, לישרי־הדרך כמובן, אני מציעה להתעלם מהפרשנויות ומההדלפות האנונימיות והמניפולטיביות.

אביא שתי דוגמאות לניצול לרעה שעושים עסקנים בעזרת "אנשי מקצוע": האחת היא אותו מישאל פופולאריות אנונימי אשר שאלוניו נתקבלו אצל חברי המרכז לפני כשלושה שבועות: השניה היא "מחקר" של אהד קרינ, איש יחסי־ציבור, על אומדן התוצאות של מסע הבחירות האישי של כל מתמודד.

לפני כשבועיים פירסם עמיתי ב"מעריב" תוצאות ראשונות של שאלון הפופולאריות, שהתקבלו מ־202 שאלונים. התוצאות היו "מפרכות כדי כה". שרק יצור מהחלל החיצון יכול היה להשתכנע באמיתותן. על־פי התוצאות האלה צועד יצחק רבין בראש הרשימה ואילו שמעון פרס ממוקם בה רק במקום השלישי, אחרי קיסר. מלבד אלה איישו את העשיריה הראשונה הח"כים ברעם, רמון, נמיר, וייס, ליבאי, וייצמן והמנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין. שימו לב: חוץ מהשלישיה הפותחת, רק יונים אשכנזים. מי פתי יאמין שהיו אלה תוצאות אמת ולא "מסומנים" שנועדו להחריד את הניצים מרבצם לשחר לטרף ולעורר בבני העדות רגשות קיפוח? ומי העיוור שלא יבחין במאמץ לסכסך בין פרס לרבין? חכו לתוצאות הסופיות ותראו איזו רשימה אפשר להרכיב בחסות החשאיות, מנתונים חלקיים, רק כדי להפיח רוח רעה במפלגה.

השבוע פירסם עמיתי ב"הארץ" הערכה, שעל־פיה ישקיע כל מועמד לבחירות הפנימיות במפלגה כ־100,000 דולר במימון הוצאות מסע הבחירות האישי שלו. כדי לשוות להערכה יתר תוקף תלה אותה באילן גבוה של "המכון הישראלי לטיפוח מנהיגות חברתית וכלכלית" (מה זה?) ובגוף הדיווח סיפר, כי להערכת מומחי המכון (מי הם?) מספר המתמודדים כרגע הוא כ־300. בשיחה ממושכת ומפורטת פרש באוזני קריב – מנהלו של אותו מכון, אך קודם כל איש יחסי־ציבור – את אפיקי ההוצאות שיש למתמודדים, כפי שלמד מפיהם, ואף סקר באוזני את מקורות המימון שנקבו. המידע על סעיפי ההוצאות ועל אפיקי המימון כל כך מדהים, שאם הוא נכון יש לבטל מיד את הליך הדמוקרטיזציה ולחזור למנגנון הוועדה המסדרת.

אבל גם בלי חשיפת הפרסים די בהערכת הגלויות – על כ־300 מתמודדים, שיוציאו כ־100,000 דולר כל אחד – להרתיע מתמודדים תמימים ודלפונים. בתנאים כאלה, ודאי יאמרו אלה לעצמם: אין לנו סיכוי. ואולי יאמרו לעצמם: נמכור את המכונית, נשבור את תבנית החיסכון, ניקח הלוואה, נעשה את הטלפונים ממקום העבודה, נשלח את הדואר מהמשרד, נבקש ממכרים תרומות ונשכור את שירותיו של איש יחסי־הציבור כדי שידאג לספר לכולם כמה אנחנו נפלאים וראויים ליצג את העם בבית־הנבחרים. האם מאמין מישהו שבדרך הזאת תשכיל מפלגת העבודה להעמיד "בגדר ראויה" לכנסת?

די לנו בפטפטת המיותרת שהתמודדות במפלגת העבודה מדרבנת אותה ושהעסקנים נגררים אליה בהצהרות מסוג הצעתו של מיכה גולדמן, שעליה הבריק לו עוזי ברעם "קיבלת את הפרסומת שרצית". הניחו לנו ממידע כוזב. הפוליטיקה, גם כאשר היא במיטבה, אינה נהנית מהדימוי הטוב ביותר. איזה רווח יצמח לפוליטיקאים מהבאשת ריחה של מפלגתם?

האם לא? / ח"גור

לא ייתכן שמציאות כזאת תרחיב את התהום בקרב הישראלים במקום שתעורר אותם לתבונה משותפת, ולא בערבון מוגבל; חשבו על כך, אתם שהופקדתם להנהיג

בעת האחרונה הרביתי לשאול את עצמי כיצד ניתן לפרש פירושים מנוגדים כל כך את המתרחש לעינינו בארץ ישראל, להציע דרכי פעולה כה שונות זו מזו לטיפול במצב, להמליץ על פתרונות אחרים כל כך לשאלת יחסי העמים בארץ ומעבר לגבולותיה?

עקבתי אחר התנהגותם של עמים אחרים בעלי מסורת מדינית רצופה, שנבחנה באש ובמים, ונוכחתי לדעת כי חרף ניגודים קשים לגבי בעיות פנים, הם מסוגלים לעצב לא פעם מכנה משותף כלשהו אל מול שאלות יסוד של בטחון לאומי ומדיניות חוץ מתבקשת.

אצלנו המהלכים הפוליטיים כמו מוכתבים מראש בשל חלוקה שבטית ומקודשת המתייחסת אל המעשה המדיני כאל פעולת תגמול מתמדת, חלוקה מסורתית המונעת מראש רעיונות ומעשים שיש בהם תיחכום ותבונה ודמיון יוצר.

רוב המומחים לחקר דעת הקהל, אשפי החיזוי, אומרים לנו כי צפוי, פחות או יותר, תיקו בין הגושים הגדולים, כי השינוי מתחולל בתוך השבט הימני או השמאלי ואין רואים בינתיים תזוזת קולות משמעותית מעבר לתהום הפעורה.

אם נכון הדבר, אם לא יחול שינוי משמעותי בנטיה זו, אנו צפויים חס וחלילה לאסון פוליטי. גם אני תמכתי בהקמת ממשלת אחדות לאומית כהוראת שעה, בשל תוקף הנסיבות. אינני רואה בממשלה כזאת מתכון קבע, להיפך: עינינו הרואות עד כמה הממשלה הזאת משותקת בבואה להתמודד עם שאלות היסוד. הקוראות להעזה ולתיחכום ולפריצת הדרך.

הכל הולך ומשתנה לעינינו באש ובעשן ובענני הגז המדמיע. צורות קרב חדשות הנקוטות בידי הערבים מעמידות את ישראל בפני התנסות קשה מקודמותיה. צבא שגילה אומץ לב ותושיה בשדה הקרב מתקשה להתמודד עם חבורות בני־נוער ודגימה, עם תריסי חנויות מוגפים ועם נשים ממרדות בבכי. אנו מסוגלים לעמוד. בשרפתה של עפרה מוזס ובנה הקטן, זכרונם לברכה, אך נדהמים ומתקשים לעמוד מול גוויתה של האשה שנורתה בארדאם, מצפון לירושלים. מקימים ועדת־חקירה.

אספתי טרמפיסט בדרך לצומת מגידו, צנחן בן קיבוץ השומר הצעיר ששב משירות בס"ש בן שלושה שבועות בעזה. הוא אמר כי רעיונותיו הפוליטיות מתנגשות אנושות בתחושתו כחייל. "אני", אמר, "בעד יציאה מכל השטחים האלה, אך אני מרגיש מבוזה כאשר נערים בני חמש־עשרה רוגמים אותי באבנים במרחק חמישה מטרים ועושים לי תנועות מגונות וצוחקים לי בידיעם שלא אפתח באש עליהם. קיבלנו פקודות חמורות ביותר נגד פתיחה באש. רק לקצינים מותר, בנסיבות מיוחדות. אלוף הפיקוד נמצא אתנו רוב הזמן וגם הרמטכ"ל מבקר פעמיים שלוש בשבוע."

ישראל, המצולמת המסוקפת לנגד עיני העולם כולו, שוב חשה כי "העולם כולו נגדנו", אך בלי רוממות היוצאים למלחמה על חייהם מתוך תחושת יחד לאומית, כמו ב־1967 – תחושה שהפכה לשיר את הבדידות הזאת והוסיפה "לא נורא, נתגבר". שוב מפולגים הישראלים לגבי שאלות היסוד ודרכי הפעולה.

גיששתי בימים אלה לעבר כמה אנשים המזוהים עם הליכוד. היתה בי סקרנות מסויימת: מה באמת מתרחש בקרבם? הן לא ייתכן, אמרתי לאחד מאנשי שיחי, כי אנחנו קוראים את התמונה כה אחרת וכי אי־אפשר למצוא מהלך כלשהו על דעת שני הצדדים, ולו בביסוס הטאקטי. שאלתי אותו אם יש טעם וסיכוי בפגישה בין כמה אנשים המשתייכים למחנות השונים אך חשים אחריות פטריוטית לבדוק, ולו בדיקה מופשטת, את המתרחש. הוא היה ספקני מאד, אמר כי אין טעם בפגישה עם חברי כנסת של "חירות" משום שאלה לא יגלו את עמדתם האמיתית כל עוד לא התקיימה הוועידה הבוחרת את הח"כים הבאים. הוא ציין כי באקלים השורר בתנועה יפחדו המועמדים לגלות גישה כלשהי שאינה נתמכת על ידי "קול ההמון". זה לא טוב, אך ככה זה. לכן רצוי, הוסיף האיש, להקדים את הוועידה ככל האפשר. אנשים לא יעזו לערער על דרכו של שמיר, לא יביעו בגלוי את דעתם.

מעגל סגור. אין זרימת רעיונות משפיעה מעבר לתהום, אין פגישה בארבע עינים. יצחק שמיר ושמעון פרס לא בילו יחדו סופשבוע אחד לדיון רציני שמגמתו לקדם את העניינים עד הבחירות. ההכרעה תיפול כאן: לא הרחק בכאן, בלשכות הנשיאים והמלכים. החיים הפוליטיים כאן חולים מאד והעם קרוע ושסוע מול הדהותם של הערבים ככלל מתאחד ונאבק, עם כל הפאתוס והרוממות ונכונות ההקרבה המתלווים לכך. זה לא טוב. לא ייתכן שמציאות כזאת תרחיב את התהום בקרב הישראלים במקום שתעורר אותם לתבונה משותפת, ולו בערבון מוגבל. חשבו על כך, אתם שהופקדתם להנהיג את העם הקשה הזה בארץ הזאת העייפה להורגים. האם לא?

ארה"ב וזכויות אזרח

מאת אריאלה ראובני

בירושלים נדהמו מהצבעת ארה"ב במועצת הביטחון. אולם, תפנית מרחיקת־לכת או לא – הרגישות לזכויות האדם היא חלק מהתרבות הפוליטית האמריקאית ותוסיף להנחות את המימשל; גם את הבא, יהיה אשר יהיה

יש צורך בבחינת הדינמיקה של מעורבות המימשל האמריקאי בנושאים הקשורים בזכויות האדם בעולם, כדי להשיב על השאלות העולות אצלנו לנוכח התגובות של המימשל האמריקאי על המתרחש בשטחים. העובדה המשמעותית היא, שגם במימשל רייגן, שמדיניותו בתחום זה היתה שונה מזו של המימשל הדמוקראטי, לפחות בהדגשיו, חל שינוי בתקופה האחרונה.

יו"ר הוועדה לזכויות האדם במפלגת "העבודה" דפנה שרפמן, מרצה במדע המדינה באוניברסיטת חיפה, שערכה מחקר בתחום הזה, מציינת כי עד אמצע שנות השבעים לא נטתה ארה"ב להשתמש בהשפעתה למניעת פגיעות בזכויות האדם או למיתונן. אך בקונגרס גברו הקולות שתבעו בגבר מדיניות, המביאה את ארה"ב לאמץ אל ליבה משטרים שמפירים הפרה שיטתית כל זכות אדם מוכרת. כתוצאה מכך תיקן הקונגרס ב־1974 את חוק סיוע החוץ באופן שאסר על הענקת סיוע צבאי למדינות המפרות באופן חמור את זכויות האדם. ארה"ב אף היתה שותפה להסכמי הלסינקי לזכויות האדם שנחתמו באוגוסט 1975 והנשיא אז, ג'ראלד פורד, הכריז אז בנאומו בהלסינקי, בין היתר, כי ארצו מונחית על־ידי העקרון שכל בני האדם בעולם זכאים ליהנות מזכויות אזרח.

התקדמות משמעותית במעמד זכויות האדם במדיניות האמריקאית מצאה שרפמן רק עם היבחרו של ג'ימי קארטר לנשיא. הוא קבע כי מימשלו יפעל למען זכויות האזרח ביתר ובנפרד מהמאמצים להשיג יעדים פוליטיים, כלכליים וצבאיים. בהתאם לכך נקט מימשלו צעדים בקיצוץ סיוע צבאי על רקע הפרות זכויות האדם וכן נעשו מאמצים במדינות שונות באמצעות דיפלומטיה שקטה. מחלקת המדינה פירסמה דינים וחשבונות מפורטים על שמונים ושתיים מדינות, שקיבלו סיוע צבאי מארצות הברית. רק בחלק מהמקרים קוצץ הסיוע הלכה למעשה – כמו לארגנטינה (ב־1977), לאורוגוואי ולאתיופיה, בעוד שהדו"חות מצאו 57 מדינות אשמות בהפרות גסות של זכויות האדם.

המימשל השמרני של רייגן שהחל לתפקד בינואר 1981, אומרת שרפמן, דוגל בהשקפות שונות מאלו של מימשל קארטר, אך גם הוא לא נמנע מלהכיר בחשיבותן של זכויות האדם. הנשיא קבע כי "אין הצדקה להפרת זכויות האדם בכל זמן או בכל מקום שהוא, בארצות עשירות או עניות וכמערכת חברתית, כלכלית או פוליטית כל שהיא". המימשל הזה נוטה לגישה פרגמטית יותר מקודמו בכל הנוגע לזכויות האדם ומדיניותו היא בעלת דגש אנטי־קומוניסטי חזק יותר. ואכן, עד לאחרונה ניתן היה לתארו כנושא פנים לדיקטאטורים ימניים. אך כיום אפשר להצביע על שינוי במדיניות – כפי שהתבטאה כלפי הפיליפינים, דרום אפריקה או האיטי – בחלק מן המקרים בלחץ משמעותי של הקונגרס.

הדו"ח השנתי, המוגש ע"י מחלקת המדינה לקונגרס מקיף כיום כמאה וחמישים מדינות והוא מקובל כמקור מידע רב חשיבות. בדו"ח באה לידי ביטוי גם עמדתה הרשמית של ארה"ב לגבי מצב זכויות האדם בישראל והוא מורכב משני חלקים, אחד על ישראל ואחד על השטחים. בחיבורו עוסקים אנשי השגרירות בתל אביב והקונסוליה בירושלים. טיוטת הדו"ח נדונה ומובאת לאישורם של הדרגים הבכירים ביותר בוושינגטון ונודעת להם השפעה על ההחלטה אם לכלול או להשמיט ממנו סוגיה זו או אחרת.

בקרב העוסקים בסוגיה זו רווחת הדעה, כי ישראל – הדמוקרטיה היציבה היחידה במזרח התיכון – היא חברה פתוחה, המוכנה, בדרך כלל, להתמודד עם שגיאותיה. בקרב הגורמים העוסקים בכך בארה"ב יש המשווים את מדינת ישראל בטרור ובהתפרעויות בשטחים לטיפולה של ממשלת בריטניה במחתרת האירית, בתוך מחויבותה לדמוקרטיה. קיימת אהדה בסיסית לישראל ולא בכל מקרה יש כוונה להפעיל נגדה צעדים מעשיים כמו קיצוץ בסיוע. יחד עם זאת קיימת בוושינגטון מודעות להשלכות הנובעות מהתמשכות השליטה בשטחים על חיי תושביהם. דפנה שרפמן מייחסת חשיבות לרמת הציפיות הגבוהה מישראל בדעת הקהל

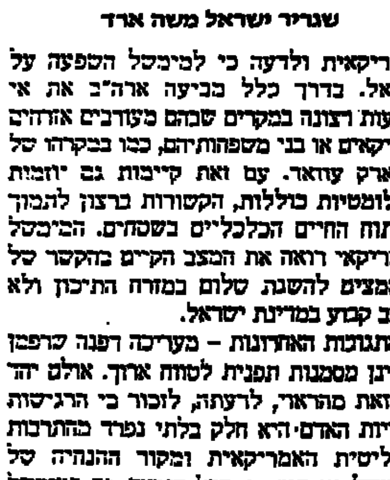

הפניה לשולץ לא הועילה

שגריר ישראל משה ארד

האמריקאית ולדעה כי למימשל השפעה על ישראל. בדרך כלל מביעה ארה"ב את אי שביעות רצונה במקרים שבהם מעורבים אזרחים אמריקאים או בני משפחותיהם, כמו בבקרתו של מובארק עוואד. עם זאת קיימות גם יוזמות דיפלומטיות כוללות, הקשורות ברצון לתמוך בפיתוח החיים הכלכליים בשטחים. המימשל האמריקאי רואה את המצב הקיים בהקשר של המאמצים להשגת שלום במזרח התיכון ולא כמצב קבע במדינת ישראל.

התגובות האחרונות – מעריכה דפנה שרפמן – אינן מסמנות תפנית לטווח ארוך. אולם יחד עם זאת מהראוי, לדעתה, לזכור כי הרגישות לזכויות האדם היא חלק בלתי נפרד מהתרבות הפוליטית האמריקאית ומקור ההנחיה של המימשל וזו תימשך, ככל הנראה, גם במימשל הבא, בין יהיה רפובליקאי ובין שיהיה דמוקראטי. לכן יש צורך לפעול להסברת פעולותיה של ישראל בשטחים ולמניעת הידרדרות בתדמיתה כדמוקראטיה, כדי שרגישות זו תפעל, בסופו של דבר, לטובת ישראל ולא תגרום למאבק נגדה.

هكذا عن الأصل

מכתבים למערכת דבר

ברל כצנלסון וארץ־ישראל

בדברים שכתב ביכאל ילוזסבורגר במדור המכתבים של "דבר" (30.12.87), הוא הביא את העמדה המקובלת והמוסכמת, כביכול, של ברל כצנלסון כמתנגד נחרץ של חלוקת ארץ־ישראל, אף לכינון הקמת מדינה יהודית בשנות ה־30.

לא יספיק לי כאן הביקום העומד לרשות מכתבי זה להיכנס לכל פרשת הוויכוח על החלוקה, אבל לברות כל הציטטות הידועות משל ברל כצנלסון ומשל הרבה בפרשנייו, ישנם דברים הפוכים, ידועים פחות, גם משל ברל כצנלסון עצמו.

אתחיל בדברים הבאים משל ברל: "אינני הולך להודות, שאין חלקי עם הללו המכריזים על עצמם שהם שוללים את רעיון החלוקה בכל תנאי שהוא, בכל צורה שהיא. לא, אינני אומר כבה" (וכתוך "עיונים בתכנית החלוקה", בעריכת מאיר אביזוהר וישעיהו פרידמן, 1984).

ועוד, בעורך הספר "מדינת ישראל וארץ־ישראלי", העומד לצאת לאור בקרוב, בהוצאת בית ברל, אני מרשה לעצמי להקדים ולצטט, כבר עתה, מתוך עמוד 475 שבספר זה, כדלהלן:

"ישנם דברים מפורשים, שלא נראו עדיין בדפוס, שכדאי להציע לכל מי שמתבונן להתבסא בעניין עמדתו של ברל כצנלסון בשאלת החלוקה, שיקרא אותם. הכוונה לדברי ברל בישיבת מרכז מפא"י מפברואר 1937, דברים הרשומים בעמודים 13, 14, 15 בפרוטוקול הישיבה, השמור בארכיון מפלגת העבודה בבית ברל, ושעיקרם: לו הציעו האנגלים, כלומר ועדת פיל, או הממשלה הבריטית, מה שמציע בן־גוריון, כלומר מדינה תוך חלוקה, הייתי רואה בזאת חוב חשיבות".

האומנם אפשר לראות בדברים אלה שלילת החלוקה, או יתר־על־כן, שלילה עקרונית של מדינה תוך חלוקה?

הדילמה הכלולה בנושא מדינת ישראל וארץ־ישראל היא מורכבת מכדי פתרונה בהבאת ציטטה בודדת, זו או אחרת, כשל ברל כצנלסון. מה־גם, צריך לזכור בהקשר זה, שברל כצנלסון תמך תמיכה מלאה במנהיגות המדינית של ד. בן־גוריון וסמך עליו יותר מאשר על כל מדינאי ציוני אחר, כידוע, כי בן־גוריון חתר, החל בשנות ה־30, להשגת מדינה יהודייה, על בסיס חלוקת ארץ־ישראל, בשם שהבטיחך לרגול בעיקרון מדיני זה עד יומו האחרונים.

אדם דורון

"כבשו את המלכה בבית"

קבוצת אנשי כב"ה, בראשות הרב חיים דרוקמן ויוסף ספירא, פורשי מפד"ל בקעתו, שחזרו אל חיק אמם, בהנמקה לקובם אותה מהרסותיה לאחר המפלה הגדולה בבחירות לכנסת ה־11 (כ־12 צירים, בימי הברית עם תנועת העבודה ל־4 צירים כשהתחברו עם הליכוד ב־1977), נקטו בדרך של "הבה נתחכמה" ונגבר עליהם על־ידי "כיבוש כבפנים" ברוח ההשקפות הימניות והלאומניות הקרובות ל"התחיה" ולהעתיק אותה סופית לבורת הלוויינים המצורפים ל"חירות" ולרעיונות יצחק שמיר (סיפתו) ומיכאל דקל (וכרנספר).

הספיות המעטה סעוד ביצבצה במפד"ל ההיסטורית, פה ופה, על ערך האדם הזר במדינה מול קדושת האדמה והמשיחיות הכרוכה עם "נחלת אבות", נבוגה כליל עם התרבות ה"חוזרים לביתם הקודם". הזימים האחרונים יוכיחו.

במושב האחרון של ועידתם לבירור המצע המדיני, התברר, כי רוח המגינות והמרכזיות שייצגה מפד"ל בחזי המדינה נסתלקה מבנה. במקומה, חדרה רוח קיים, המכרנית, שהביאה עימה החלטות העולות בקיצוניותן אפילו על "חירות". כפלגנה זו, בראשות יצחק שמיר, דבקה עכשיו בכלוא כוהה בהסכם קמפ דייוויד, על אף התנגדותו להסכם זה. ואילו הרוב בוועידת המפד"ל צהל, כפי שפורסם בעיתונים, ש"הסירו את החרפה והכתם של הסכם קמפ דייוויד", "בזמנה קיבלה המפלגה הסכם זה תחת אונס" ("דבר" 25.12.87).

כזכור, בהסכם זה קיים סעיף המדבר על "פתרון הבעיה הפלסטינאית על כל היבטיה והכרה בזכויות הצודקות של ערבי ארץ־ישראל" – בחתימת מנחם בגין.

לעומתו תובעת הוועידה: "ריבונות על יהודה, שומרון ועזה". "לא ייבסר חלק מחלקי ארץ־ישראל לשלטון זר ולריבונות זרה", כלומר, סגירת כל אופציה מדינית לשלום ותתינת גט־כריתות להידוש הברית עם תנועת העבודה. אישור לכך נתן הרב אהרון ליכטנשטיין, ראש ישיבת "אור עציון": "יש כאן איכרץ קו מדיני נוקשה הקובע את אופי המפד"ל כמפלגת ימין מובהקת, לא מרכז, לא גשר, ימין". (ההדגשה שלי – י.ש.), ("מעריב" 27.12.87).

ד"ר משה אונא, איש הקיבוץ הדתי, הכריז: "לא אוכל למצוא דרכי במפלגה זו". אכן, "חסל סדר" מפד"ל. בבקומה נולדה "התחיה" דתית".

ישראל שיזו
חדרה

המאמצים למען השלום

לפני כמה ימים שודר בגלי צה"ל ראיון מלבב עם מר גדעון רפאל, איש משרד החוץ לשעבר, ומי שכיהן בתפקידים דיפלומטיים רמים, רבים ומגוונים במשך עשרות שנים. זאת במסגרת תוכנית הראיון השבועי של מר יעקב אגמון.

מר רפאל שיתף את הציבור, בבהלך הדרשית, בניסיונו המדיני הרחב ובאוזיותיו – ואיסור אידועים מעניינים בתקופת עבודתו המבוסכת בשירות החוץ.

בין היתר הוא התייחס גם לניסיונות ישראלים חוזרים להגיע להסכמים ולשיחות־שלום עם שכנינו ולסיבת אי־הצלחתן – וקבע שהתנאים דאז לא היו עדיין בשלים.

דבריו המאלפים והמשכנעים ראויים להוקרה ומוכיחים מחדש שראשי הממשלה שלנו בעבר עשו מאמצים רבים ובהזדמנויות שונות לקידום נושא השלום.

חשוב וחיוני על כן שהגורמים אשר נוסים לאחרונה לבקר בפומבי ובדיעבד – בסוף שנות השמונים(!) – את דרכם ופעולותיהם של ראשי ממשלה אלה, יגלו מישנה זהירות ודרך־ארץ בהצהרותיהם ובקביעותיהם. במיוחד כשמדובר באישים דגולים, בעלי מעוף ואופקים, ששוב אינם איתנו ואין באפשרותם להגיב ולהסביר.

"חכמים, היזהרו בדבריכם" – כדבר חז"ל.

מיכאל יוליוסבורגר
קרית ים

[illegible]

ככלל, אני מתייחסת אל דעות האנשים בכבוד ובהערכה. אם לדעתי, טעו, אני מוכנה להעמידם על טעותם. ירצו – יקבלו, לא ירצו – רצונם כבודם.

בהקדמה זו אני באה להגיב על משפט אחד שהיה כלול בדבריו של הה' מרדכי זילברשטיין מחיפה, בדברים שהתייחסו אלי: אל תסמכי על נדיבים!

מר מרדכי זילברשטיין! האני סומכת על הנדיבים? רומני שדברי הכוטים בעיתון בנושא הגימלאים, כאליו אני חוזרת מדי פעם, מוכיחים בדיוק את ההיפך: יחד עם חברים אחרים, גימלאים כמוני – ואולי כמוך? – אנו משתדלים לטפל בענייננו בעצמנו, בלי לסמוך על נדיבים כל שהם: לא לובי בכנסת ולא חברי כנסת, שיהיו מכובדים ככל שיהיו.

יתכן, שיש מי שחושב – מה כוחנו? האמנם – מה כוחנו? בשביתה? נצעק? הרי כולם יודעים שזה לא יעזור. אבל בהתארגנות "מעמדית" לקראת הבחירות – בזה יהיה כוחנו. איננו נאבקים נגד, אלא בעד. ו"הבעד" כולל גם אותי וגם אותך. את כולנו, כי מרגע שסגרנו אחרינו דלת שבה היינו נכנסים יום יום במשך שנים רבות, נסגרו בפנינו דלתות נוספות, שלא לצורך. ואין בזה כל טעם, אלא קשיחות הלב ואוזן אטומה.

אני, או אנחנו, מתלוננים כל שבוע (הטור השבועי) על מה שקורה ויקרה איתנו, ופתים לבקש עזרה? אנחנו מחפשים חיק לתלונותינו? נכון, לו בזמנו נמצא כזה, לא היה קם הגוף של גימלאים.

לפי מכתבך גם אתה איש הפעולות, ועברך מפריע לך, כלרובנו, לצעוד הצידה. אבל מה לעשות וזוהי המציאות ואלה תוצאותיה.

ולכן מה שהייתי מציעה לך: בוא הצטרף אלינו, רבים וטובים, תן את כתפך לציבור הנזקים לך. כי – אם אין אני לי – מי לי?

תמר כהן
כפר סבא

אגרה – כן, תשלום בעד שירותים – לא

קביעתה של מוריה אבנימלך ("דבר" 8.12.87) שההיטל על התרופות הביא לייעול וחיסכון מעות ביסודה, רק בחודשים הראשונים הביא לירידה בתצרוכת התרופות וכעבור זמן קצר חזרה להיקפה הקודם (הודעת פרופ' דורון לפני הוועד המפקח). אבנימלך עירבבה שני מושגים שונים: אגרת בריאות ותשלום בעד שירותים רפואיים. הראשונה, במהותה פרוגרסיבית, כי חלה על הבריאים והחולים, הבודד ועל המשפחה מרובת ילדים, על כולם לפי רמת ההכנסה. בקיצור, התשלום לפי גובה ההכנסה וטיפול רפואי לפי הצורך. השניה – רגרסיבית, שאין להשלים איתה.

יש לזכור, זה 3 שנים שר האוצר דאז, יצחק מודעי, וכיום משה נסים, מנסים לפגוע בערך הסוציאלי הזה ובאופן כזה לקעקע את יסוד העזרה ההדדית שעליו מושתתת קופת־חולים. בתחילה, דורש האוצר להטיל תשלום של 4 שקלים בעד ביקור אצל רופא, אך זה סכום התחלתי, כדי להקל לשבור את העיקרון ואחרי פריצת הדרך התעריפים יאמירו ויתרחבו על כל הטיפולים הרפואיים: בדיקות מעבדה, רנטגן וכד'. כך האוצר יגשים את מדיניותו הריאקציונית של הטלת עיקר ההוצאה לרפואה על החולה בניגוד למגמה בכל הארצות הנאורות, כמו בריטניה, שוודיה, דניה ואח' בהן הונהגו שירותי בריאות ממלכתיים וההוצאה כולה כלולה בתקציב המדינה. 40 מיליון השקל – החסרים, כאילו – יוחזרו לבעלי היכולת בהנחה למס הכנסה, כפי שקרה בשנת תקציב זו וכך יהיה בשנת התקציב הבאה.

אסור שההסתדרות תסכים לביטול אחד מערכיה הסוציאליים שהוא גאוות תנועת הפועלים.

אליעזר יצב
ירושלים

מוריה אבנימלך מעירה:
המאמר התייחס אך ורק לתשלום 4 שקלים עבור ביקור רופא ולא התייחס אליו בהיבט הפרוגרסיביות אלא בהיבט היעילות.

התחמקות רבת משמעות

בראיון בטלוויזיה ב־1 בינואר שאל חיים יבין פעמיים את ח"כ רוני מילוא, אם במקרה של ממשלת ה"ליכוד" תיווצר קואליציה עם תנועת "כך" של הרב כהנא. פעמיים התחמק רוני מילוא מתשובה.

כמו שהיתה אומרת סבתא שלי: אין תשובה – גם כן תשובה.

יידעו נא כל אלה המתנגדים להפיכת ישראל למדינה בנוסח דרום־אפריקה אבל חושבים שהליכוד "לא נורא כל כך". ראו הוזהרתם.

רוני מילוא נתן את התשובה בשתיקתו.

מיכאל נח
באר שבע

לפני 60 שנה

"נומרוס קלאוזוס" בהונגריה

מודיעים כי הממשלה ההונגרית חזרה בה לחלוטין מתקן ה"נומרוס קלאוזוס" והוא ישאר בתקפו.

פורענויות שירדו

בחוברת יולי של כתב העת הצרפתי "בריאות העם" מתפרסם מאמר על הפורענויות שירדו מ־1 בספטמבר 1924 עד 31 אוגוסט 1926: 66 רעשים, 4 געשים, 9 דרדורי קרחונים או אדמה, 197 שטפונות־נהר, 148 סופות, 23 בצורות, 8 שטפונות־גשם, 48 בערות, 17 מכות רעם ו־31 מכות־ארבה. לפי החלוקה חלו 35 פורענויות באפריקה, 75 באמריקה הצפונית, 19 באמריקה התיכונית, 38 בדרומית, 97 באסיה, 249 באירופה ו־38 באוקיאניה. רוב הפורענויות חלו בימות־החמה.

לפני 40 שנה

המעצמות דנות על צבא בינלאומי

אישור לידיעה על שיחות בין המעצמות הגדולות בדבר צורך דחוף להקים חיל בינלאומי של או"ם לשירות בא"י, קיבלו היום סופרי חוץ מאחד הנציגים של המעצמות הגדולות.

ירושלים – שדה קרבות

ירושלים היתה לשדה קרבות שנמשכו כל היום רבעי. שלושה חברי אצ"ל נהרגו בהתקפה בשער יפו. המתיחות בעיר גדולה והשמועות לא פסקו, שהערבים מתכוננים להתקפה גדולה.

• אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

במלוא אונו

הבישוף לשעבר של שאנחיי, איגנאטיוס גונג, שהיה כלוא במשך 30 שנה והפך לסמל של ההתנגדות הקאתולית לשלטונות הקומוניסטיים, הוכרז איש חופשי בהגיעו לגיל 87. בית המשפט העממי הגבוה בשאנחיי החליט השבוע כי מעתה לא יחולו הגבלות על איש הכנסיה, ששוחרר מבית הסוהר על תנאי ב־1985. מקורות דיפלומטיים בפקין מציינים כי שחרורו של גונג יסייע לשיפור היחסים בין סין לוואתיקן. גונג נתמנה לתפקיד בישוף של שאנחיי על־ידי הוואתיקן ב־1950. הוא נעצר ב־1955 ונידון למאסר עולם באשמת בגידה. בין השאר הואשם על־ידי השלטונות כי אסר על קאתולים סיניים צעירים להתנדב למלחמת קוריאה. העתון "יומון העם" כתב אתמול שבהופיעו בבית המשפט הביע גונג תודה לממשלת סין על שנהגה בו במידת הרחמים. הוא הוסיף ואמר כי ברצונו להקדיש את כוחו לקידום המודרניזציה של סין.

חפני כהן (במרכז) ערך לבתו עדי חגיגת בת מצווה מפוארת בגן־האורנים בתל־אביב. למעלה מ־1000 איש הגיעו לאירוע, ביניהם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

יו"ר בהתנדבות

ד"ר ישראל כ"ץ נבחר ליו"ר הנהלת מגזר ההתנדבות והמלכ"רים (מוסדות ללא כוונות רווח) במקום פרופ' מנחם עמנואל יעקמן – נגיד אוניברסיטת בר־אילן היוצא לשבתון. ד"ר כ"ץ מכהן זה שבע שנים בתפקיד ראש המרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל. בשנים 1977–1981 כיהן כשר העבודה והרווחה בממשלת ישראל. כהונתו כיו"ר הנהלת המגזר נעשית בהתנדבות. מגזר ההתנדבות והמלכ"רים כולל 92 ארגונים וקרנות מהגדולים בישראל הפועלים בתחומי חברה, חינוך ותרבות. ביניהם: ויצ"ו, נעמ"ת, מוזיאון ישראל, אקי"ם, בית התפוצות, אוניברסיטת בר־אילן והאגודה למען החייל.

מינוי א'

ד"ר נחום אגוז הרופא המחוזי של משרד הבריאות במרחב חיפה מונה למנהל בית־החולים רוטשילד. הוא ייכנס לתפקידו בתחילת פברואר במקום פרופ' לודוויג פורושיו שהביע משאלה לשוב ולנהל את מחלקת אף אוזן וגרון. פרופ' פורושיו שימש מנהל בית־החולים בפועל במשך כשנה מאז פרישתו של הד"ר דב גולן שמונה בשעתו מנכ"ל משרד הבריאות, תפקיד שממנו פרש בינתיים.

מינוי ב'

עמוס ירקוני מונה לתפקיד סמנכ"ל למשאבי אנוש בחברת־העובדים. מינויו נעשה במסגרת התארגנותו החדשה והתרחבותו של מטה חברת־העובדים. ירקוני שימש בעבר בתפקידי ניהול בכירים במסגרת רשנים ועומדים כימיים: מנהל אדמיניסטרטיבי, מבקר פנימי וסמנכ"ל למינהל ומשאבי אנוש. כמו כן היה חבר בצוות שהקים וניהל את כימיקלים לישראל בשנותיה הראשונות. במסגרת עיסוקיו הנוספים משמש ירקוני שופט (נציג ציבור) בבית הדין לעבודה בחיפה, יו"ר המרכז הישראלי לניהול ומרצה בנושאי מינהל וכוח־אדם במסגרת לימודי חוץ של הטכניון.

תזכורת

אמנם סימני שאלה רבים תלויים ועומדים עדיין, אך בלשכתו של שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי מבקשים להזכיר נשכחות. בזמנו התחייב בכתב שר החוץ שמעון פרס כי אם יורחב הקבינט בעוד שני שרים יצטרף גד יעקבי מטעם המערך. עתה כשמתנהלים דיונים על שובם לממשלה של השרים שהתפטרו משה ארנס מהליכוד ומרדכי גור מהמערך ומדברים על אפשרות הגדלת מספר חברי הקבינט ל־12, מזכירים בלשכתו של שר הכלכלה את התחייבותו של פרס.

שלוחה חמה

השבוע נפתחה בתל־אביב שלוחתו היוקרתית של המפעל הירושלמי הוותיק "פרוות שרף". בין האורחים היו אריאלה בן נון אשתו של מפקד חיל האוויר, אל"מ שולה ליגום קצינת פניות הציבור לצבא, לאה רבין, גילה אלמגור ומנכ"ל כלל אהרון דברת. את החנות עיצבה ציונה לשם. בתמונה: זיוה להט עם אודי שרף.

נפטר

חיים בר אבא "יקיר תל־אביב" לשנת 1985 נפטר השבוע בגיל 84. בר אבא מוותיקי העיר הקים את בית ההלמה למעוטי יכולת "שלוה" ועמד בראשו 30 שנה. הוא ייסד גם את "בית הנכים" וקופת מלווה קואופרטיבית "גאולה". מאז עלותו ארצה ב־1926 היה חבר הפועל־המזרחי וחבר במוסדות המרכזיים של המפד"ל.

בין מתנדבים

פרס ההתנדבות ע"ש בבה אידלסון מטעם נעמ"ת הוענק לקבוצת נשים ערביות צעירות מהגליל המערבי על פעילותן הקהילתית הענפה בקרב נשי כפרן, הזוכים האחרים בפרס הם תלמידי בית־הספר העל־יסודי בבית אלישבע בירושלים, על פעילות התנדבותית בקרב קשישים, סניף נעמ"ת בחוף השרון – על סיוע בקליטת יהודי אתיופיה, וסניף נעמ"ת חיפה המפעיל מתנדבות וסטודנטים במרפאות קופת־חולים.

די ללהג

משמרת מחאה שקטה יציבו במוצאי־שבת הקרובה חניכי מחוז הגליל והעמקים של תנועת "הנוער העובד והלומד" מול ביתו של ראש הממשלה יצחק שמיר למען קידום תהליכי השלום באזורנו ולמען הרגעת המצב בשטחים. משמרת מחאה זו היא ראשונה בשרשרת המשמרות שיוצבו על־ידי התנועה מדי מוצאי־שבת בחודשים הקרובים. "הגיע הזמן לעשות שלום ולא רק לדבר עליו", סבורים בתנועת הנוער.

עודד בר מאיר

בחוג לאלקטרואופטיקה וטכניקות לייזר במכללת הדסה בירושלים נפתח מסלול הכשרה ראשון מסוגו בארץ: קורס "יסודות האלקטרואופטיקה" לילדים מחוננים. בתמונה: תלמידי כיתות ו' [illegible]

הודעות
ועדת הבחירות המרכזית של הסתדרות המורים
רח' בן־סרוק 8, תל־אביב טל. 03-260211

א. מועד הבחירות
הבחירות לוועידה הכ"ז של הסתדרות המורים ולוועדי הסניפים יערכו ביום שלישי, כ"ז באדר תשמ"ח (15.3.88).

ב. זכות הבחירה
זכות הבחירה לכל חבר ששמו כלול בפנקס הבוחרים או בפנקס המילואים.
פנקס הבוחרים יוצג לעיון מיום 10.1.88 במרכז המורים (בן־סרוק 8, ת"א, בימים א' עד ה' בשעות 8.00–18.00); בסניפי הסתדרות המורים (בימים א' עד ה' בשעות 16.00–18.00, נוסף לימי הקבלה הרגילים); בסניפי בנק מסד (בשעות העבודה הרגילות) ובלשכות המחוזיות של משרד החינוך והתרבות (בשעות העבודה הרגילות).

ג. הגשת ערעורים
חבר ששמו לא נכלל בפנקס הבוחרים רשאי לערער בפני ועדת הבחירות המקומית (בסניפי המורים המקומיים) או המרכזית (בן־סרוק 8, ת"א) עד 28.1.88.
טפסי ערעורים מצויים ליד פנקסי הבוחרים במקומות שפורטו לעיל.

ד. הגשת רשימות מועמדים
רשימות מועמדים לוועידה ולוועדי הסניפים יש להגיש ביום ראשון, ג' באדר תשמ"ח (21.2.88) כדלהלן:
1. רשימות מועמדים לוועידה יוגשו ביום 21.2.88 בשעות 9.00–13.00 ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית או לבא־כוחו במשרדי מרכז המורים, רח' בן־סרוק 8, ת"א, חדר 403 א'.
2. רשימות מועמדים לוועדי הסניפים יוגשו ביום 21.2.88 בשעות 16.00–18.00 ליו"ר ועדת הבחירות המקומית או לבא־כוחו בסניף המורים.
לרשימות המועמדים יש לצרף הצהרות אישיות, על גבי טפסים המצויים בוועדות הבחירות (המרכזית והמקומיות), חתומים ע"י המועמדים. המביעים הסכמתם להיות מועמדים ברשימה.
רשימות חדשות, שלא היו מיוצגות בקדנציה הנוכחית, חייבות להמציא לוועדת הבחירות, המרכזית או המקומית, חתימות ממליצים וערבון כספי, כפי שנקבע ע"י הוועדה.

ה. קשר עודפים
שתי רשימות יכולות להתקשר ביניהן בהסכם עודפים.
הסכם העודפים ייעשה בכתב (על גבי טופס המצוי בוועדות הבחירות (המרכזית והמקומיות) וימסר לוועדת הבחירות המרכזית. המקומית, עם מסירת רשימת המועמדים.
פרטים נוספים בעניין הגשת רשימות מועמדים לוועידה ולוועדי הסניפים אפשר לקבל בוועדת הבחירות המרכזית או המקומיות.

ברוך ניסקה
יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לוועידה הכ"ז ולוועדי הסניפים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
מודעה
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לשנויים ותוספת בניה של 4.78% לאזור הדיסת הגלדיה ברוך ז' ומחלק 32 בגוש 6931 חלקה 200.
למי שיש התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בשד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסמי
סגן ראש העיריה
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה
תאריך 3.1.88 תל־אביב־יפו.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה – אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת בנין ערים מקומית אילת – בקשה להתרת הקלה כבכם.
בחריגה מת.ב.ע. מפורטה כס': 9/115/03/2
מהות ההקלה: הקמת דירות נופש בחריגה של 3.49% אחוז בניה בשכ' צופית עילית מגרש מס' 3 גוש 40005 אילת.
שם המבקש: ב.ג.ס. ניהול והשקעות בע"מ
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לוועדה המקומית בעירית אילת רח' חטיבת הנגב 5 תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן
יו"ר הוועדה

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון:
2,200,000 ש"ח
הקלמר לשלוח הטפסים
מה יהיה? יהיה טוטו
מינימום כלל הפרסים: 4.2 מליון ש"ח

זה עתה הופיע:
ארוע בספרות ארץ־ישראל
ספר זאב וילנאי
בשני כרכים מפוארים
בפורמאט אלבומי

בספרים, שהופיעו במהדורת פאר מרהיבה, למעלה מ־120 מאמרים מקוריים בידיעת הארץ, שהוקדשו לזאב וילנאי עם הגיעו לגבורות. על אף ערכם המדעי של המאמרים, הם מוגשים בצורה מאירת עיניים ובלשון השווה לכל נפש.
הספרים נחלקים לשערים אחדים, בהתאם לתחומי התעניינותו של וילנאי: ירושלים, גיאוגרפיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה, התיישבות, טבע ונוף, אגדות ופולקלור, ספרות עולי הרגל ולבסוף – מפות ותמונות עתיקות.
ספרים אלו מהווים נכס תרבותי ואסתטי ו"ספר חובה" בכל בית ישראל. בנוסף לתרומתם הייחודית לידיעת הארץ, הם מעלים על נס את דרכו של האיש, שהיה לסמל לאהבת ארץ־ישראל, ידיעתה והקנייתה.

מחיר קטלוגי ל־2 הכרכים 110 ש"ח כולל מע"מ
מחיר מבצע ל־2 הכרכים 82 ש"ח
ב־2 תשלומים חודשיים
– – – גזור ושלח – – –
לכבוד "ספרית דבר"
ת.ד. 199 תל־אביב 61001
אני הח"מ מזמין בזה את 2 הכרכים של "ספר זאב וילנאי". רצ"ב 2 צ'קים ע"ס 41 ש"ח כל אחד לפקודת "דבר"
שם: ______
כתובת: ______
חתימה: ______

חדשות של שבת
■ מהומות בשטחים: בני ברנע, כוחותיו לחוצים; אלים דיני וולף. גם דדו חרג, ילדה קטנה; מוחמד רג'ב, מגורש: קרעו אותי. לא הרמתי ידיים; חגי סגל עם אריה הס: ויקטור נחמיאס: עד מתי מצרים תחזיק מעמד ■ אהרן ברק, נכון לעכשיו. מאת יעל גבירץ ■ דן בן אמוץ: הלשון והתחת בלשון. עיונים ברקטומפילולוגיה ■ אמנון דנקנר ■ שאול אברון עם חברי פרלמנטים יהודים ■ פיליפ רות מגיע. מאת מאיר אגסי ■ ד"ר חיים גורדון, מדור חדש ■ הרצל רוזנבלום, תנובת השבוע ■ ענת מידן על אלה יפת ■ עולם התחתון. דיני עונשין. יוסי הימן ■ מסמך: ז'בוטינסקי היה בעד טרנספר. מאת שרית ישי־לוי ■ דורון רוזנבלום: בישראל אוהבים לדעת שהבלתי־נשלט מצוי תחת קונטרול ■ ישראל אחרוני מבשל נאדים

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת.
תורנות בתי מרקחת
תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 78 – טל. 246461.
בבלי – עדיאל 1 פינת סולדנו 10, בבלי טל. 440552.
ירושלים
דויטש – מאה שערים 83 – 287963
חיפה
הניתה – הניתה 22 – 231905
פתח־תקוה
רסל – רוטשילד 89 – 911406
בני־ברק – רמת־גן
הכבי – ז'בוטינסקי 71 – 7516272
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 2 חולון – טל. 884854
אורדן – הפיין 52 חולון – 889153
אלמקס מיוצרת ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

דבר של היום הוא דבר חדש

אי אפשר בלי כובע

לעולם לא מאוחר לשאוב השראה מאופנאים צרפתים: ארבע מערכות מושלמות עם כובעים שהוצגו (באוקטובר, נכון) בפאריס. אבל – עוד לא עבר זמן כי כולן מיועדות לאביב ולקיץ 1988.

ובכן, מימין לשמאל: יצירה מבית באלמיין בכחול הצי ובלבן; השניה – של כריסטיאן לקרואה בשחור־לבן, השלישית של קארל לאגרפלד והרביעית של קלוד מונטנה.

אגב, כל הארבע אינן יצירות הקרויות „תפירה מעולה" אלא דווקא „פראט־א־פורטה", דהיינו: „קונפקציה", „מוכנות ללבישה".

„אין מסים ללא ייצוג"

מאת אריאלה דאוד

סוף השנה לא הביא נחמות לנשים. בתל־אביב הוחלט שאין הן ראויות לבחור רב ומשרד החוץ בירושלים החליט שלא למנות את קולט אביטל לתפקיד הקונסול הכללי בניו־יורק.

יתכן שלהחלטת משרד החוץ לא היה כל קשר להסתייגויות של חוגים מסוימים בארה"ב, כי הרי ידוע שאין הם מתחשבים בדעות של אחרים (ראה, מינוי של האלוף עמוס ירון לנספח צבאי בוושינגטון).

עיריית תל־אביב, לעומת זאת, מראה רגישות ויודעת לבחור בין התייחסות הוגנת לנשים וחותמת כשרות הדדית. וזאת בהבדל מעיריית בית־שמש, בה מכהנת שטרסבורג בוועדה לבחירת רב לעירייה.

שאלת העצמאות בארה"ב התעוררה עקב בעיית מסים פשוטה, הסיסמה שהציתה את המושבות המורדות באנגליה היתה: אין מסים ללא יצוג. No Taxation Without Representation.

אולי, אם אנו הנשים נאמץ את הדוגמא האמריקאית נגיע גם אנו לעצמאות.

במקדש החיים עסקים כרגיל

מאת נתן רועי

בחוץ הגשם טופף קצובות. בחדר הלידה אור בהיר מקיף את הקירות הלבנים והמכשיר העוקב אחרי צירי־לידה והתנהגות הילוד משמיע קולות ידועים משכבר. רק קולו של ד"ר ישראל יולס, רופא חדר הלידה התורן, מחזיר אותנו למציאות.

מחוץ לחדר הלידה, בשעה 0230 אחר חצות, יושבים בני־הזוג, שאינם מתגברים על חשש הלם הדם, ומעשנים סיגריות. „יהודי־דתי" מבני־ברק, קטן קומה ועגלגל, רגיל באלה. הוא רואה נחת לפחות אחת לשנה. רעייתו הצעירה יולדת בקצב קבוע והוא איננו חושש או, לפחות, איננו רואה בלידה אסון. הוא קורא בספר דת זעיר ומדי כמה דקות מתנועע גופו ללוות את הקריאה.

אני, אב מודאג, אינני מוכן להישאר מחוץ לחדר הלידה כשבני הבכור עושה דרכו אל העולם החיצון.

הכל החל שמונה חודשים לפני כן, בעת שרעייתי הודיעה לי, לאחר ביקור במרפאתו של ד"ר מיכאל אסלם בתל־אביב, כי היא בהריון. החל מאותו יום, שעות ארוכות הקדשנו למחשבות ולדיבורים על האדם הקטן החדש העומד להצטרף למשפחה. חשבנו על כל הפרטים הקטנים והגדולים ולא אחת פקדה אותנו גם חרדה. אני הפסקתי לכסוס ציפורניים ולעשן, כיאה לאב אחראי לעתיד ואת רעייתי הטריד חשש לבריאותו ולהתפתחותו של עוברה. הרגיעו אותנו הטיפול המסור של ד"ר אסלם ורגישותו הרבה לטבעה של אשה.

החשש הוצדק כשהיא אושפזה, בפעם הראשונה, במחלקת היולדות בתל־השומר. כאן הוא הופך לנושא עיקרי על סדר היום. הנשים ההרות הגודשות את החדרים הקטנים של המחלקה מצפות לסוף הטבעי. רק השיחות, כל אחת על בעיותיה, גורמות לדפיקות לב מהירות יותר. אחת מספרת על דימום ואחרת על „ירידת מים", והשלישית – וזה ההריון השלישי – מספרת על שלישיה שנחה לה בבטנה. החשש מכרסם באמהות של העתיד יותר מכל כאב. ליחסו של בן הזוג יש ערך רב. גם רופא רגיש מסייע. בבית החולים „שיבא", מרכז חיי בחודשים האחרונים, יש רבים כאלה. שוכבות המחלקה מדברות עליהם בחיבה ובהערכה רבה. רופאים אלה, ובעיקר הצעירים שביניהם, עובדים שעות ארוכות בחדרי הלידה והיולדות. בית החולים הזה – שמאות יולדות עוברות בשעריו מדי חודש – לא מאבד את רגישותו לפרט ורק לעתים רחוקות אתה נתקל באותה שחיקה מעבודה ממושכת בקרב נשים הרות. צוות האחיות דואג לכל מחסורה של היולדת.

היחס הזה מקל לא במעט את הרגעים הראשונים בחדר הלידה. הדקות הראשונות על מיטת הלידה מלוות בחרדות אין ספור. הדקות נראות כשעות ארוכות ולפעמים ימים ממש. רק מכשיר „המוניטור", המשמיע קול דהירת סוסים, ונותן לך קשר בלתי אמצעי, מקנה בטחון, אל הילוד העומד לצאת אל אויר העולם. הלמות ליבו של הקטן הזה הם לפתע כל עולמך.

וכשצירי הלחץ החלו היה הכל, בדקה אחת, לממש. וד"ר ישראל יולס, המיילד, לא עזב את ענת אשתי אף לרגע. מדי כמה דקות הם באו בגלים כואבים. הנשימות הקצובות שלה ושלי, מילאו את חדר הלידה השקט הזה. לשבת ליד האשה בלידה, אין זו חובה קדושה; אבל בן־זוג שרעייתו חשובה לו, לא יישאר מחוץ לחדר ויפטור עצמו במלים: אני לא יכול לראות דם. זו שטות גמורה. אשה, יולדת, רוצה לידה אדם קרוב בעת כאב. היא מייחלת שתעבור את הסבל הנורא הזה, ונוכחות של חבר לחיים או חברה טובה שילדה כבר, היא בהחלט רווחה [illegible] היולדת. מדי [illegible] דקות קראנו לרופא, שבדק את נכונותה [illegible] להוציא מתוכו את הבן.

כל אותן שעות התייחדתי עם בני כשאני מתבונן במכשיר „מוניטור" הלידה. אין לי ספק, שרופאים מתייחדים עם העובר בעת שהם מבקשים לשחזר את מצבו בבטנה של האם המטופלת. אין כל דרך אחרת להבין את מצבם של הילד והאם מבלי לדעת מה מכשיר זה מורה. אני „מבין קטן", ובכל זאת ראיתי את הבן על פני פלט המכשיר, שהוא הדף הארוך הנרשם באיורי עט אלקטרונית. הכאבים נעשו תכופים. זריקת האפידוראל וקול מוסיקת הלילה, ששידרה תחנת גלי צה"ל, הרגיעו את שנינו. סמוך לחצות הלילה נתקבלה הודעה במכשיר האיתורית שלי: אני מקווה שאתם בסדר, גבי סביר. כמה מרגיע לקבל הודעות מסוג זה בדקות אלה.

מדי פעם נכנס ד"ר יולס לשוחח עם ענת. חיוכו של הרופא הצעיר, בעצמו אב לארבעה ילדים, הוא המזור לכאביה של ענת. לפתע אתה מבין את ערכו של חיוך. רק לפני זמן מה ילדה רעייתו של ד"ר ישראל יולס בן בבית החולים הזה. הוא קשוב ומשגיח, עייפותו כמו נעלמה לה. מכשירי האלקטרוניקה שחוברו לענת היו מפחידים כל מתבונן מבחוץ. רק היחס הבלתי אמצעי והשיחות עם ד"ר יולס נתנו מרגוע אמיתי. אחר חצות הלילה היו הכאבים תכופים מאד. לאחר חודש וחצי של חששות וחוסר שינה התחלתי להרגיש כיצד אני נשבר לחלקים. עוד כמה דקות. עוד שעה קלה. בשעה אחת וחצי לפנות בוקר ענת נרדמה לכמה דקות. ישבתי מולה ונרגעתי אף אני. ואז היא נעורה ואמרה: אני מרגישה שמשהו זז בבטן. קראתי לד"ר יולס. הוא שמע את „האבחנה" שלי והזעיק את המיילדת, מירנה. החלק המכריע הגיע. הבן עוד רגע בחוץ. אני לוחש לענת באוזן משהו אישי. היא נאזרת אומץ, מתיישבת על המיטה ובקצב של המיילדת אנחנו לוחצים. כמה לחצנו. ואז, אלוהים, ראשו של הילד בידיה של המיילדת. אני מנסה להרים את ראשה של ענת כדי שתתבונן בראשו של הקטן. היא, הלומה, ממשיכה לדחוף. אני עובר לרגע לחלק הקדמי כדי לחזות ביציאה של בני. המראה מרהיב ביופיו. ד"ר יולס שואל: אבא, אתה יכול להישאר? אני מהנהן בראשי ונרגע מעט. כמה התרגשות היתה בחדר הזה באותם רגעים. רופאת הילדים, שזומנה לחדר הלידה כדי לבדוק את הילד, כבר הגיעה. חלק גופו העליון כבר בחוץ ואנחנו דוחפים. ענת, פניה מכווצים, לוחצת חזק חזק. אני מאחל לקטן, בלב פנימה, בריאות ואושר עוד לפני שיצא. ואז נשמע בכיו של איש. אנחת הרווחה של האם ושל הולדה. מתירים את שקיקי הדמעות שמתחת לעיניים. מזל טוב שיהיה לך, אני ממלמל לעצמי ומקווה שהוא שומע, הבכור שלנו.

הבהרה

בכתבה „אינטרס ציבורי" שהתפרסמה במדור זה ביום 28.12.87 הובאו ממצאי מחקר על הטרדה מינית שיזמה ד"ר ניצה שפירא ליבאי. לא צויין שמה של עורכת המחקר והיא תמר צמח מהמכון הישראלי למחקר שימושי. ועי"כ אנו מתנצלים בפניה.

המטבח של המדינה

מאת מרתה מיילס

„המטבח של גולדה" – היה פעם. מנה פולנית, חוגג ומובר. המטבח הזה במטבח הצרכני, [illegible] השבוע במרכז הבניה הישראלי, כפריט בעל עניין מיוחד. המטבח המשוחזר של ראש הממשלה גולדה מאיר ז"ל בוקף ביותר משלושים מטבחים אולטרא מודרניים, שהצגתם תימשך עד מוצאי שבת.

המטבח ששימש את גולדה מאיר בירושלים, תוכנן במקור ע"י מע"צ, למעון הרשמי של ראשי הממשלה בשנת 1955. את ההעתק למעון היריד בנתה, כתרומה, חברת „רגבה" – החברה שתכננה גם את מטבחה של גולדה מאיר במעונה ברמת אביב. איתן לוי, מנהל אמנותי של תיאטרון אסף אבזרים שונים כדי לתת למטבח את הנופך האישי המיוחד לשוכנת במטבח, שהיתה ראש הממשלה בין השנים 1969 ו־1974. עזרה לו במלאכתו סוכנת הבית של גולדה דאז, לאה זהיב.

כיריים גאז עם שתי להבות, סירי אלומיניום, מצנם מדגם ישן, „סיפון" של סודה מזכוכית, צנצנת ובה מלפפונים כבושים – אלה חלק מהאבזרים שנאספו, ועליהם נוספו שולחן ועליו טלפון, מכשיר רדיו ישן, משקפי קריאה. המאפרה הבלתי־נמנעת וכמה תיקי ניירות. מתחת לשולחן מונח ארנק נשים. תמונת פורטרט גדולה של גולדה משקיפה ממעל על הנעשה.

היריד, פתוח היום מארבע עד עשר אחה"צ, סגור ביום ו' וייפתח במוצ"ש, עם צאת השבת. מי שלא יצליח לראות בו את מטבחה של גולדה, יוכל תמיד לבוא למרכז הבניה ברמת־אביב, שם תיוחד לו פינה של קבע.

הפרה איננה קדושה יותר

איריס קלקא

מאת איריס קלקא

כאשר אנתרופולוגים דנים במה שקרוי „היחסיות התרבותית בטעמים מועדפים של מזון", אין הם מתכוונים להבדל שבין פיתה ללחם אפוי. כל מזון שמצליח לעשות את דרכו לקיבה האנושית הוא כשר מבחינתם, גם לצרכי השוואה. לדידם של אנתרופולוגים מסוימים, דווקא אותם מנהגי אכילה מוזרים – כאלה המעוררים תחושת קבס קלה – מעוררים את יצר הסקרנות.

מרוין האריס, המוכר לקורא הישראלי מ„קניבלים ומלכים", בהחלט נימנה עם קבוצה זו של אנתרופולוגים. המלה מוזר, כמובן, איננה נמצאת בלכסיקון שלהם, והיא מעידה על בורות המתבונן.

בעניין אותה יחסיות תרבותית, מקשה האריס, „האם מסוגלים האנתרופולוגים להסביר מדוע בתרבות אחת מעדיפים מאכלים מסוימים או נמנעים מהם, ובאחרת לא?" ובתשובה לשאלה זו הוא עוסק בספר שיצא לאחרונה לאור בהוצאת מסדה „פרות קדושות וחזירים משוקצים". המחבר טוען כי הבדלים חשובים במטבחי העולם (במובן של Cuisine) נעוצים באפשרויות ובמגבלות האקולוגיות, המשתנות מאזור לאזור. אם בהודו, למשל, מעדיפים מיליוני בני־אדם שלא לאכול את בשר הפרה, אין זה משום שהם נכנעים לצווים דתיים עתיקים. או, במלים אחרות, אין לבלבל בין הסיבה למסובב: ההינדים לא היו ממשיכים להימנע מבשר הפרה אם הימנעות זו היתה עומדת בסתירה בולטת לתנאים האקולוגיים של תת־היבשת ההודית.

כך, במקום שבו אחרים היו מסיימים את הסבר התעלומה של הפרה הקדושה, מוצא האריס את כר הפעולה שלו. הוא מביא ראיות לכך כי רק חלק קטן ב־180 מליון הפרות שבהודו הן חסרות תועלת, ויחד עם זאת הוא מסכם באמרו שתועלתן פוחתת והולכת.

מרוין האריס, אם כן, ממציא חידות של מזון ותרבות (כפי שמעיד על כך שמו של הספר בגירסה האנגלית), ואף פותר אותן. לזכותו יאמר, שאין הוא מתיימר לתת תשובות „סגורות", אך יש שהדבקות שלו ברעיונות אקולוגיים ופיסיולוגיים איננה מסייעת להשיב על שאלות מסוימות, כפי שנראה בהמשך. וכדי לטעום מהסבריו של האריס, אולי כדאי להתחיל במוכר – החזיר המשוקץ.

מבין כל היונקים המבויתים, החזיר הוא בעל הכישורים הטובים ביותר להפוך צמחים לבשר. זאת הוא עושה במהירות וביעילות, ויש לו עוד כהנה וכהנה מעלות כ„מעבד מזון", שלא כאן המקום לפרטן. ובכל זאת, ביכרה הדת היהודית לוותר על פאטה מכבד חזיר או קתלים מסוגים, מאכלים העולים בניחותא על שולחנות מאמיני הנצרות.

האנתרופולוג שבהאריס איננו מתיר לו להתרשם מנימוקים של לכלוך (גם כאן פועל הגיון היחסיות התרבותית), שכן הכלב הסועד את ליבו בצואת אדם איננו מוקצה כחזיר, ומותר בנגיעה.

החזיר הוא אולי „בלבוסטיק" כמה שקשור לבררות מזונו, אך אין הוא מעלה גירה ובניגוד למעלי הגירה, המתפתחים בצורה הטובה ביותר מאכילת צמחים בעלי כמות גדולה של תאית, הוא זקוק למזון „אנושי": חיטה, תירס, תפוחי־אדמה ועוד. החזיר גם מפונק למדי במה שנוגע לתנאי מחייתו. למערכת ויסות החום של גופו נחוצה סביבה רטובה, כדי להיפטר מעודפי חום. משמע, לגוף החזיר יש סיבות טובות משלו להתפלש בבוץ...

במשך אלפי שנים, ועל כך מעידים שרידים מחפירות ארכיאולוגיות שנתגלו ביריחו ובמקומות אחרים, גדלו חזירים במזרח התיכון. ואולם, הקאריירה שלהם באזורנו עלתה על שירטון לאחר התקופה הניאוליתית, כאשר שטחים גדולים של אדמת יערות – סביבתם הטבעית של החזירים – החלו להצטמק. אמנם ניתן היה עדיין לגדל חזירים (אלמלא כן, לא היו נידרשים לאיסור), אך במאמץ ניכר. החזיר הפך להיות לחסר תועלת בהשוואה לבהמות אחרות, ומכאן ועד למעמד של חיה מנודה היה המרחק קצר.

על פי אותו הגיון, אם התנאים האקולוגיים ממשיכים להשתנות, מן הראוי שיוסר האיסור על גידול חזירים ואכילתם. ואולם במציאות פועלים גם כוחות אחרים מלבד האקולוגיים, וגם נימוקים כלכליים מובהקים אינם בהכרח מכריעים את הכף. הגיונו של האריס עשוי לשכנע אותנו כי מיליוני הינדים אינם יכולים לטעות, אך מה ביחס למיליוני ההינדים המתגוררים כיום בסביבה אקולוגית שבה אכילת בשר הפרה נמצאת בהרמוניה עם הסביבה. האם יאכלו את בשר הפרה, לפני שהם ניגשים למקדש הסמוך (ויהיה זה בלונדון או בניו־יורק) וסוגדים לה? חלקם, לפחות, מכיר את טעם הבשר, ממש כמו אחיהם שבהודו הקונים כיום בשר אצל השוחט המוסלמי. אבל חלקם הגדול של ההודים עדיין חש בחילה לעצם המחשבה.

יהיו הצווים הדתיים או המוסריים אנכרוניסטיים ככל שיהיו, כוחם עומד להם שנים רבות לאחר ש„פג תוקף" הנסיבות המולידות. בבואנו לפתור את החידות הקולינאריות של חיי היום־יום, אין החיפוש אחר שורשים, על דרך המשל, יכול למצות את נושא בחירת המזון והטעמים המועדפים. איננו מצייתים בקלות לתכתיבי האקולוגיה, ממש כשם שאיננו אוכלים אך ורק כדי להישרד או לסמוך על בריאות טובה. ובכל זאת, ספרו של האריס הוא מרתק, וכדאי שלא להחמיץ אותו.

במושב נווה מיכאל שבחבל עדולם נחנך מוסד טיפולי חדש למפגרים, מעון „בית התקווה" שמו. המוסד מיועד למפגרים הסובלים מבעיות התנהגות קשות, ברמות פיגור שונות, מגיל שש ועד ארבעים והוא מיועד לקלוט 100 חניכים.

ייחודו של מעון „בית התקווה" הוא בשיטת הטיפול הביהוויוריסטית – עיצוב ההתנהגות – שתנוהג בו. השיטה הוכיחה עצמה בארה"ב וזהו ניסיון ראשון, בקנה מידה גדול, להחדירה למוסדות בארץ. מטרות השיטה: להקטין את בעיות ההתנהגות של החניכים ולהקנות להם מידה של עצמאות כדי שיוכלו להשתלב במסגרות המאפשרות התפתחות רגילה, או לחזור למשפחתם.

המעון בנוי בחלוקה מיוחדת לביתנים ביתנים, בני שתי מחלקות נפרדות ועצמאיות, שבכל אחת מהן גרים עשרה חניכים בעלי דרגת פיגור או גיל דומים. לכל מחלקה יש שרותים, מקלחות, מועדון פעילויות ושלושה חדרי שינה. החניכים מקבלים ארון בגדים אישי ושידה ליד המיטה. צוות מטפלים מיוחד מקדיש תשומת לב מרבית לכל חניך ומאפשר תכנון והפעלה של מערכת טיפולית מתאימה לכל חניך על פי צרכיו.

בית ספר ממלכתי דתי מעסיק בשעות הבוקר את חניכי המעון שהם בגיל חינוך חובה. בבית הספר מלמדים מורים מוסמכים לחינוך מיוחד ומורים מקצועיים לריפוי בעיסוק, למוסיקה, לתנועה ועוד.

הוגה הרעיון ומנהל מעון „בית התקווה" הוא ד"ר לורנס ג'נסטיל. לצידו עומדת עמותה ציבורית ומשרד העבודה והרווחה נושא בהוצאות.

בתמונה: טקס קביעת מזוזה במעון „נווה תקווה". מימין: מנהל המעון, ד"ר לורנס ג'נסטיל. במרכז – חניך במעון ומשמאל – דוד דוד, יו"ר המועצה המקומית מטה יהודה.

צילום: אבי חיון

יורם לוי

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

בשורה טובה ובשורה רעה

תראו איזה יופי:

מיטה של „פירלי" (זה מהצמיגים?), עשויה מעץ אשור (!) פלוס כרים ומזרונים, שאפשר לכוון בה את השיפוע של משענת הגב ולהגביה את הרגלים ובכך לבחור את התנוחה המתאימה לשינה או לקריאה ואפילו לכתיבה ולארוחת בוקר במיטה.

הכוון נעשה בצורה ידנית או עם מנגנון הרמה חשמלי. ממש מיטה לבלות בה את היום.

אז מה הבשורה הטובה חוץ מזה.

שלא מבטיחים לנו שניפטר בעזרת המיטה המופלאה מכאבי הגב שלנו.

והרעה?

אז שזה עשוי מחמרים טבעיים וגם שזה עולה 1030 ש"ח. ואני לא יודע מה יותר גרוע.

בורגר ראנץ' לעצירת הירידה

למה אנשים יורדים?

בגלל שאיכות החיים בארץ לא מספקת אותם.

ולמה לאמריקה?

כי שם איכות החיים מזרקת מכל פינה: מכוניות, גורדי שחקים, דיסנילאנד וג'אנקפוד, מה שיכול להיות מתורגם לעברית כ„אשפוכל".

אז אם בגלל האשפוכל שמוכרים במקדונלד אנשים יורדים לאמריקה, למה הם לא מפסיקים לרדת כשיש לנו אשפוכל משלנו בשם „בורגר ראנץ'"?

בגלל שבאמריקה מוכרים את זה גם ב„דרייב־אין", כלומר ישר למכוניות.

אז מה עושים הראנץ'בורגרים?

פתחו לנו „דרייב ראנץ'" בין ראשון־לציון לבית־דגן.

אז תסעו לשם בשבת עם הילדים, תראו להם מה זה אמריקה ותפסיקו להיות לי...

שמעתם?!

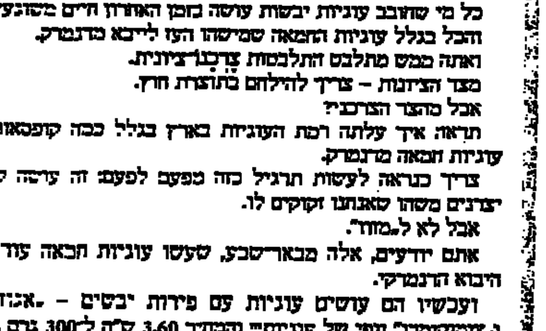

השתוללות של עוגיות

כל מי שחובב עוגיות יבשות עושה בזמן האחרון חיים משוגעים.

הכל בגלל עוגיות החמאה שמישהו העז לייבא מדנמרק.

ואתה ממש מתלבט התלבטות צרכנו־ציונית.

מצד הציונות – צריך להילחם בתוצרת חוץ.

אבל מהצד הצרכני?

תראו איך עלתה רמת העוגיות בארץ בגלל כמה קופסאות של עוגיות חמאה מדנמרק.

צריך כנראה לעשות תרגיל כזה מפעם לפעם: זה עושה להרבה יצרנים משהו שאנחנו זקוקים לו.

אבל לא ל„מוח".

אתם יודעים, אלה מבאר־שבע, שעשו עוגיות חמאה עוד לפני היבוא הדנמרקי.

ועכשיו הם עושים עוגיות עם פירות יבשים – „אגודבבר" ו„צימוקימבר" יופי של עוגיות והמחיר 3.60 ש"ח ל־300 גרם ו־7.21 ש"ח ל־700.

אגב, „צימוקימבר" – גם שקדים בו.

אל סוד ציורי מצדה

מאת יורם לוי

תלמיד תיכון מירושלים בנה גלאי גבישי שבאמצעותו הצליח לקבוע את הרכבם הכימי של ציורים בתקופת הורדוס שנתגלו במצדה. המחקר הוגש כעבודת־גמר למשרד החינוך, בתום מבחני הבגרות.

יובל בר־טוב, תלמיד כיתה י"ב בגימנסיה העברית ברחביה, הגבב פיסיקה כבר מכיתה ט'. בעבר הוא גילה עניין באסטרונומיה, אך בשל הקושי המעשי שבכתיבת עבודה בתחום זה הוא החליט להפנות נושא אחר, בתחום הפיסיקה. הוא

בנה הד"ר מיכאל רוס, מנהל המעבדה לגידול גבישים בבית־הספר למדע שימושי באוניברסיטה העברית, וזה עורר את עניינו בתחום הגבישים והשימוש בהם.

לאחר שקרא חומר־רקע בנושא החליט יובל להקדיש את העבודה שלו לבניית גלאי של קרינה גרעינית, שבאמצעותו ינסה לבדוק את הרכבם הכימי של ציורים מתקופת הורדוס שנתגלו במצדה. השלב הראשון בעבודה היה לגדל את הגביש, העשוי כספית יודיד. בעזרת צוות המעבדה זיקק את החומר ובנה את התבנית שבה גידל את הגביש. לאחר כשלון הניסיון הראשון הצליח יובל, בתום שלושה שבועות, לגדל גבישי ומהם בנה אחר־כך את הגלאי.

השלב הבא במחקר היה לבנות את הגלאי לקרינה גרעינית ולחברו למערכת שתוכל לבדוק את ההרכב הכימי של צבעי הקיר. אל הגלאי חובר תחילה מגבר וממיין רב־ערוצים. את אלה הרכיב הנער במעבדת בכאנית, המאפשרת יצירת גיאומטריה מתאימה לקבלת הספקטרום מן הצבעים.

כדי להדגים את אחד משימושי הגלאי קיבל יובל ברטוב מן המחלקה לגיאולוגיה באוניברסיטה העברית דגמי צבעים מתקופת הורדוס (73 עד ארבע שנים לפני הספירה), שמקורם בציורי קיר מן הארמונות הצפוני והמערבי במצדה. המדידה נעשתה על־ידי הקרנת חומר הרדיואקטיבי במשך כ־15־19 שעות על משטח הציור. הקרינה גרמה שינויים במבנה הפנימי של האטומים המרכיבים את הצבעים. השינוי התבטא בהפרשי אנרגיה, שנקלטים על ידי הגלאי ומוגברים על־ידי המערכת האלקטרונית. תפקידה של המערכת האלקטרונית הוא לתרגם את הפרשי האנרגיה שהתהוו בקליפות האטומים, בעקבות הקרינה הרדיואקטיבית. מתוצאות המדידות שסיפק המכשיר ומן הצורות הגראפיות שהתקבלו על מסך הטלוויזיה שלו הצליח יובל לקבוע את ההרכב הכימי של הציור.

הוא בדק שישה דגמים ומצא, למשל, כי הצבע חום־אדמדם הכיל ברזל ועופרת. הצבע הכחול הכיל נחושת, בצבע החום נתגלו עופרת ונחושת והצבע האדום הכיל אבץ, עופרת וכספית. כמו כן גילה בצבעים זהב. יובל לא הסתפק בכך ושלח את הדגמים לבדיקה במיקרוסקופ אלקטרוני סורק. התוצאות היו זהות.

יובל סבור שהצבעים ששימשו את אמניו של הורדוס אינם מאזורנו, כי הם מכילים יסודות כמו זהב וכספית, שאינם מצויים באיזור. לדעתו, מחקרו מאמת את השערת הארכיאולוגים, כי הציירים באימפריה הרומית, שהיו מוזמנים לעבודה במקומות שונים ברחבי האימפריה, היו מביאים איתם לשם את צבעיהם. לדבריו, מחקר משולב של הרכבי צבעים במקומות שונים יוכל לאפשר את איתור מקורם.

ד"ר רוס סבור, כי לגלאי הגבישי שבנה יובל ברטוב בעבודת המחקר שלו יש יתרון על־פני הסורק האלקטרוני: ראשית, זה מכשיר פשוט יחסית, בעל ניידות, שפועל בטמפרטורות החדר. שנית, בעת השימוש בו לא נגרם נזק לדגמים, סכנה הקיימת בעת בדיקה בסורק אלקטרוני.

יובל ברטוב שקד על עבודתו כשנה. הוא הקדיש לה שעות מספר כל יום, אחרי הלימודים, ובחופשות אפילו יותר. "לאורך כל הדרך יכולתי להפסיק, אבל זה פשוט היה מעניין". הזמן הרב שהקדיש למחקרו לא הפריע לו לקיים חיי חברה, ככל נער בגילו. בימים אלה הגיש יובל את העבודה למשרד החינוך, לבדיקה שתימשך כחודשיים. יובל אינו רואה את עצמו כ"מחונן", והדימוי של "פרופסור" אינו חביב עליו. הוא שקל התגייסות לעתודה האקדמאית אבל נמלך בדעתו וכעת הוא שואף לסיים את שירותו הצבאי כרגיל ורק אחר־כך להמשיך את לימודיו באוניברסיטה. מה? ברור – פיסיקה. "יש לי עוד הרבה מה ללמוד", הוא יודע.

יובל בר־טוב ליד הגלאי הגבישי שבנה – (צילום יצחק הררי)

10 שנים אחרי צאת הרכבת הראשונה

מאת אמיר רוזנבליט

בימים אלה מציינים בצין מלאת עשר שנים להפעלת המפעל, הגדול בשלושת מפעלי חברת "פוספטים בנגב". משערי מפעל צין יוצאות מדי יום שבע עד שמונה רכבות, הגוררות יותר מ־... קרונות עמוסים בכ־9000 טונות פוספטים ליצוא. הפוספט משמש חומר־גלם לייצור דשנים.

המפעל בצין שוכן בבקעת צין, לרגלי הר הזה,

בקעת צין

במרכזו ... פוספט המפורסם מסדה בוקר במעלה ... לערבה במזרח. עם הקמתו נסללו כבישים ... והנוסעים מטיילים נהרו לאיזור שלפני כן אפשר היה להגיע אליו רק ברגל או ב... בקעת צין, פיסת המדבר הרחוקה, ש... רק סיירים, היתה לאחת ... המטיילות במדינה. מיום שיצאה הרכבת הראשונה משערי המפעל הוכפל בו הייצור ומאז ועד עתה ייצא כ־15 מיליון טונות פוספט.

כלכלן יכול לא פחות ממהנדס
אלי קסן

אלי קסן, שמנהל את המפעל זה כעשרה חודשים, איננו מהנדס, כפי שמחייב התפקיד, אלא כלכלן מוכשר. קסן השתחרר מחיל האוויר בדרגת סגן־אלוף וסיים תואר ראשון בכלכלה בתוך שנתיים, במקום שלוש שנים. עם פרישתו מהצבא, ב־1979, התקבל לעבודה בחברת "פוספטים בנגב" כראש אגף האחזקה וחטיבת המכרות. בעצם, התפקיד לא היה קיים לפני כן, הוא היה אבי־הולידה. מינויו התקבל בספקנות ובאי־אמון רב מצד עובדים בכירים בחברה. חלקם טענו כי לא יתכן שתפקיד כזה ימלא אדם שאיננו מהנדס.

קסן החליט להוכיח לכולם, כי כלכלן יכול להצליח במשימה לא פחות ממהנדס. בחריצות רבה ייעל את המערכת ושילב במפעל כלים חדישים, שחסכו ממון רב. הוא פירסם מאמרים מדעיים רבים בירחון הניהול הישראלי, ובעיקר עשה פרסום לשיפורים הארגוניים שהכניס בחברה. במקביל פירסם מאות מאמרים מקצועיים בספרות הבין־לאומית. העובדים הבכירים למדו, במשך הזמן, להוקיר את כישוריו והיחס אליו השתנה.

השגיו של קסן בחברה לא נעלמו מעיני ההנהלה. חמש שנים אחרי שנכנס לעבודה הוחלט להטיל עליו את תפקיד המכוונה על הייצור בחטיבת המכרות. הוא נרתם במרץ רב לתכנון הייצור לטווח ארוך, לרבות הצטיידות בציוד חדיש. אחד מהשגיו הגדולים היה רכישת המחפר החשמלי מארה"ב. זהו כלי כריה אדיר ממדים, יחיד מסוגו בארץ, שייעל את מערך הכריה ופתח עידן חדש בחברה. קסן, יחד עם דן עמית, מי שהיה אז מנהל חטיבת המכרות בחברה, קיים ימי עיון ארציים על נושא עבודות עפר, כריה, ציוד מכני כבד ואף פרסם מאמרים מקצועיים רבים בתחום זה. השניים, שהיו בני־סמכא בנושא, שימשו אף כיועצים לצה"ל ולמשרד הבטחון בתחום הצמ"כ (ציוד מכאני כבד).

קסן נולד לפני 41 שנה בקונגו הבלגית. הוריו נמלטו לשם מאירופה, מאימי הכיבוש הנאצי. כשהיה בן 15 עלתה המשפחה לארץ והשתקעה בבאר־שבע. האב, שידע צרפתית על בוריה, השתלב בקריה למחקר גרעיני ליד דימונה. שם שימשו אז לעובדים ששלטו בשפה זו. האם, רחל, בעלת תודעה התנדבות מפותחת, ידועה בבאר־שבע כמי ש"הכניסה" את הקיוסק של יע"ל בבית־החולים "סורוקה". אלי סיים את לימודיו בבית־הספר התיכון מקיף א' ומשהתגייס לצה"ל היה הראשון בבני באר־שבע שזכה בכנפיים. לאחר 15 שנה בחיל־האוויר החליט להתחיל מבראשית בחיים האזרחיים. כיום הוא גר בישוב הכפרי עומר, שמדרום לבאר־שבע, נשוי ללאה, האחראית להכשרה המעשית של העובדים הסוציאליים באוניברסיטת בן־גוריון, ואב לחמישה, שהבכור בהם הוא בן 16.

לאחר שמונה שנות עבודה ב"פוספטים בנגב", התמנה אלי קסן למנהל מפעל צין. "האמת היא", אומר אלי, "שמצבה הכלכלי של החברה בשנים האחרונות איננו מלבב. היא נתונה בגרעון כבד. כמנהלו של הגדול בשלושת מפעלי החברה מוטלת עלי האחריות להעלותו על דרך הרווחיות. אני מקווה שאצליח לעשות זאת וש'פוספטים' ייחלץ ממצבו הקשה. ודאי שאינני יכול להשפיע על מחירי הפוספט בעולם, הם נמצאים זה שנים בשפל, אבל יתר המרכיבים, כמו חסכון באמצעי הייצור וייעול, נתונים בשליטתי המלאה".

בקרב 200 עובדיו יצא לאלי שם של "משוגע לעבודה". להלכה, יום העבודה שלו הוא בן שמונה שעות. למעשה, אלי יוצא מביתו בשעה 5.45 וחוזר בשעה שבע או שמונה בערב. הוא אף אימץ לו שיטות ניהול מקוריות. מדי פעם, בשעה ארבע לפנות בוקר, הוא "קופץ" למפעל, כדי לוודא שהעבודה במשמרת הלילה מתבצעת כסידרה ובדומה למנהגם של מפקדים בצה"ל, המפתיעים את חייליהם בשעת שמירת לילה. במפעל סיפרו לנו, כי בחודשים האחרונים הוזהר אלי כמה פעמים, מעל לוח המודעות, עובדים שמצא אותם ישנים במגורי הצוות, במקום לעסוק בעבודות הכריה בשטח.

כדי להגדיל את המוטיבציה של העובדים ולעודדם להגדיל את פריון העבודה, נוהג אלי לפרסם על לוח המודעות גם מכתבי־הערכה למשמרת מצטיינת. באחת המשמרות, למשל, מילאו העובדים 75 קרונות רכבת בפוספט, ובכך שברו שיא קודם. אלי פרסם מכתב הערכה לעובדי משמרת זו על הלוח. למחרת כבר מילאו עובדי משמרת אחרת 76 קרונות בפוספט. "כדי לעורר מוטיבאציה בעובדים במפעל שמצבו הכלכלי קשה ואין כל אפשרות לתגמל אותם כספית, יש ליזום פעולות שונות של עידוד מוראלי. פרסום מכתבי־הערכה הוא רק אחת מהן", אומר אלי.

להגיע לכנסת על כיסא גלגלים

מאת יוסי ליבוביץ

סמיר ואהבה, מזכיר ועד החיילים המשוחררים בבית־ג'אן, עדיין לא התאושש מן המאבקים הקשים שנלוו למאבק התושבים על אדמות אבותיהם. "כשאני נזכר במה שקרה ... כואב לי בלב", הוא אומר. "יש בי כעס נורא על ... שהתייחסו אלינו אליה – רק כשאתה ..., צועק או מרביץ, רק אז אתה זוכה ל... אחר־כך מתחילה שנאת אחים ... עלינו תווית של אנשים אלימים".

ואהבה, בן 3., מנהל את מחלקת החינוך במועצה המקומית בית־ג'אן. "יש לי בבית־ג'אן

בית ג'אן

... עיתור שכונות", הוא אומר במרירות. "האם ... לתת לי שם של ישוב יהודי אחד ... בו ... כיתות שכורות? שלוש ... אחרי משרד החינוך, ושם זורקים ... למשרד.

... ג'אן שבתה שלושה חודשים. לאיש במדינת ישראל זה לא הזיז. בחצור הגלילית ... ועד ההורים להשבית את הלימודים לא ... בגלל ... של כמה מבנים בבית־הספר ... שלא צבעו את החדרים. מיד הזמין שר החינוך את הוועד למשרדו ומנכ"ל משרד־החינוך, בכבודו ובעצמו, בא לראות מה כואב לאנשים. אלה אזרחי המדינה ואנחנו לא? ואחר־כך עוד מעיזים להעליל עלינו שאנחנו אלימים".

ואהבה, דמות סמכותית, קצין צה"ל בעבר, התפרסם כאשר התנהל, יחד עם קבוצת חיילים משוחררים בני כפרו, על אדמת זכוד, שהיא אדמה פרטית בבעלות רשות שמורות הטבע. אף שהוא נכה ומרותק לכסא גלגלים, ניווט סמיר את המאבק בהצלחה, יחד עם ראש המועצה המקומית בית ג'אן, עד שיום אחד התנגשו עם כוחות המשטרה. מפקד המחוז הצפוני של המשטרה לשעבר, ניצב לוי שאול (כיום מפקד שירות בתי־הסוהר), אמר אז לסופר "דבר", כי לא זכורה לו, במשך השנים הרבות שהוא מכהן במחוז הצפוני, התנגשות אלימה ורווית־שנאה כל־כך כלפי המשטרה.

לדעת ואהבה, המשטרה נכשלה בטיפולה בפרשת בית־ג'אן. "המשטרה היתה חייבת להקים ועדת־חקירה, שתבדוק אם קצינים בכירים במחוז ובמרחב הגליל עמדו בסיכומים שהושגו עימם", הוא אומר ומוסיף: "אינני אוהב לנופף בכרטיס הביקור של בית־ג'אן, אבל איך יתכן שיישוב, ששכל 32 מבניו במערכות ישראל, שיש בו 17 אלמנות, 64 יתומים, 70 נכי צה"ל ו־1750 חיילים משוחררים – איך ייתכן לקרוא לו 'אוייב' ו'אלים'? אני מצטער על מה שקרה, אבל מה לעשות אם ראשי המדינה אינם מכבדים הסכמים? שמעון פרס נפגש עם ראש העדה ועם ראשי המועצות הדרוזיות, הבטיח לחוקק בכנסת חוק כדי להוציא את האדמות הפרטיות מבעלות רשות שמורות הטבע, וכבר עברו ארבעה חודשים ושום דבר לא זז".

מאבקם הממושך של תושבי בית־ג'אן לא נשא עד כה פרי. נציגים מטעם החברה להגנת הטבע עתרו לבג"ץ נגד שר החקלאות והקפיאו, בשלב זה, כל דיון הקשור להעברת השטחים הפרטיים מבעלות רשות שמורות הטבע לידי התושבים בני בית־ג'אן. סמיר ואהבה מריר, אך אינו מתייאש. חייו הקשים לימדו אותו, כי תמיד יש מקום לתקווה.

אביו של סמיר, אפעש, הגיע לישראל ב־1947, יחד עם הגדוד הדרוזי שבא להילחם ביהודים. הוא השתתף בקרבות רמת־יוחנן ואחר־כך – זה כבר חלק מן ההיסטוריה של העדה – החליט להישאר בישראל ולהצטרף ליחידת המיעוטים שהיתה בשלבי הקמה. ממסלול פיקודי קצר עבר למשמר־הגבול. שנים מספר רדף אחרי מסתננים באיזור בקעת־הירדן עד שהתיישב בבית־ג'אן, שם הקים משפחה ונולדו לו חמישה בנים ושלוש בנות. שלושה בנים עדיין משרתים בצבא, כולם קצינים ביחידות קרביות. ב־1969 נפל האח הבכור חאמד בעת מילוי תפקידו. סמיר עשה את הדרך שעשו אחיו. ב־1976 הצטרף ליחידת המיעוטים, שם עבר את המסלול הקרבי המקובל והגיע לקצונה. ב־4 באפריל 1981 התהפך סמיר עם הג'יפ שבו נסע. לאחר כמה ניתוחים ושהייה במשך עשרה חודשים בבתי־החולים רמב"ם ותל־השומר התברר לסמיר שמעתה ואילך יהיה עליו לתפקד ללא רגליים, על כסא גלגלים.

"הפגישה הראשונה שלי עם המשפחה והשכנים היתה קשה מאוד. יצאתי מהבית גבר, המתנשא לגובה 186 ס"מ, וחזרתי על ארבע. הייתי צריך להוכיח לכולם שאני אותו סמיר, שאני עצמאי ומתפקד כפי שתיפקדתי לפני־כן, רק על כסא־גלגלים. התאכזבתי קשה. הרגשתי שבני־אדם שופטים אותי על־פי המראה החיצוני, לא על־פי מה שאני באמת".

בכך לא תמו תלאותיו של סמיר. הוא היה מאורס לעמאל, בת שבע־עשרה וחצי, גם היא תושבת הכפר. "היא היתה קשורה אלי מאוד. ניסיתי להסביר לה שאני לא אותו סמיר שהיה לפני הפציעה, אבל היא סירבה בתוקף לעזוב אותי. 'חשבת לרגע שאנטוש אותך רק מפני שחזרת בלי רגליים?' אמרה לי". אלא שכאן התערבו ההורים. הם ניסו להפריד בין השניים, אף שהדת הדרוזית אוסרת על הורים לכפות רצונם על ילדיהם בעניין נישואים. משלא הצליחו לאלץ את הבת לנתק קשריה עמו, כלאו אותה בחדרה. יום אחד, באוגוסט 1982, שמה עמאל קץ לחייה.

"כל פעם שאני מספר את הסיפור – כאילו נתקע לי סכין בלב", אומר סמיר ואינו מצליח לעצור בעד דמעותיו. "כל ימי חיי לא כעסתי על איש, כפי שאני כועס על ההורים שלה. הם כלאו אותה בבית, ייסרו אותה במשך ששה חודשים, כפו עליה אורח־חיים שלאוייבי הגרועים ביותר אינני מאחל כמוהו, ומדוע? היא לא בגדה, היא לא נכנסה להריון לפני הנישואים; כל חטאה היה שאהבה אדם נכה".

שנה תמימה אחר־כך התנזר סמיר מחברת נשים. הוא נרשם ללימודי חוץ באוניברסיטת חיפה, למד ניהול שלטון מקומי, ושם הכיר את סמירה חליל מעוספיה. ארבע שנים חיזר אחריה בדבקות. בימים אלה ניתנה לו הסכמת הוריה והשניים התארסו. "הצלחת המאבק שלי על סמירה, בניגוד לרצון הוריה ולמוסכמות החברה הדרוזית, לימדה אותי שלעולם אין לוותר נואש".

כעת מתכוון סמיר ואהבה להיאבק על מקום ריאלי בכנסת הבאה מטעם הליכוד. הרומן שלו עם "חירות" החל ב־1981, כאשר אהוד אולמרט, "אז צוער סלי". בדבריו, הירצה ביהודה בבית־הספר לקצינים על הפשע המאורגן. ואהבה התלהב מאולמרט, פנה לפעילות מפלגתית וכעת הוא חבר בוועדה ברכוז תנועת החירות. לדעתו, ח"כ כמאל נאסר אדין, המייצג את הדרוזים ב"חירות", מיצה את עצמו. "אני רוצה להוכיח", הוא אומר, "שאפשר להגיע לכנסת גם על כסא גלגלים. אם לא אזכה הפעם, אמשיך להיאבק. החיים לימדו אותי שאסור להרים ידיים".

"לקרוא לבית ג'אן כפר אלים?"
סמיר ואהבה

מן הכלנית לצבעוני השרון

תגלית ארכיאולוגית חשובה גילה לאחרונה בחברון ציון סבתאי (סביטו), איש יהודית קצין המטה לארכיאולוגיה במינהל האזרחי של יהודה ושומרון. הוא גילה אתר מהתקופה הפרסית, מהמאה החמישית לפני הספירה בערך. בחפירות שמנהלים במקום בימים אלה חנניה היזמי, סגן קצין המטה, וציון סבתאי עצמו, התגלו מימצאים מעניינים.

ציון נתקל בהכשרת קרקע לא־חוקית בחורבת נימרה, בצפון־מזרח חברון, וכשבדק את הפגיעה מצא שהשרידים הם מהתקופה הפרסית.

ארץ חמדה / צבי אילן

מיד נפתחה חפירת הצלה ולפי המימצאים הראשונים ברור, שעוד נשמע הרבה על המקום הזה. השניים חשפו עד כה חלקים קטנים של מה שנראה כמחסנים, שיש בהם כמות גדולה ביותר של עקבי חרס מכודדים ליד קירות. נמצא שם גם גרעין מפוחם של זית, ועל־כן מעלים אפשרות שמכדים אכסנו שמן זית. המחסן חרב בשריפה קשה. במקום נמצאו שני מזבחות קטנים, אחד מבזלת והשני מבהס ("שיש מצרי"), ועליו אבן שחיקה. קירות המבנה המאסיבי שהיה במקום שרדו לגובה של קנים וחצי מטרים. על ידיות של כמה מהקנקנים נמצאו חריתות, ואילו על פכית חרס אחת נמצאה חריתה של האות יו"ד בכתב העברי הקדום. כן נמצאה פיסת נחושת ומשקולת עופרת. אחד המימצאים המעניינים הוא כפל חרס גדול, שתחתיתו מעוצבת ברבות בעל־חיים. החפץ מכונה "ריתון". בעל־החיים שעליו הוא מקרין, אולי צבי. עוד מצאו שם מחתה או יעה מנחבה, כלי ידית, וכן קערת בזלת (או גראניט) יפה, בעלת שלוש רגליים. כל המימצאים עד כה הם אך ורק מימי השלטון הפרסי בארץ.

השאלה המסקרנת היא של מי הבניין, מי הקימו, מי השתמש בו. אפשר להניח שהיה זה בית סוחר גדול, ואולי מבנה שלטוני, שריכזו בו את המסים שגבו מהסביבה במחסן מרכזי. מי היה המפעיל של מחסן זה. האם היה זה הפחה שישב בירושלים, ראש פחוות "יהוד", כפי שנקראה יהודה בעת השלטון הפרסי, או שמא האדומים, שחדרו בשלהי ימי בית ראשון לארץ יהודה והתיישבו בה. יש לקוות שבהמשך החפירות נלמד על כל אלה, אך כבר עתה, עם הגילוי של מבנה עשיר־מימצאים מהתקופה הפרסית הוא בעל חשיבות. בדרך כלל מוצאים את שרידי התקופה הזו בעיקר בבורות אשפה, לא בארכיטקטורה. תוצאות החפירה ילמדו על תולדות חברון, הר חברון וארץ יהודה בתקופה שלפני 2300 בערך, שעליה אנו יודעים מעט למדי.

טייל ואל תקטוף

בכל דיון על צורך באכיפת חוק כלשהו, יהיה זה חוק העתיקות, חוק שמירת הנקיון, אי־עישון באוטובוס, חגירת חגורות בטיחות וכהנה לא, מביאים כדוגמא את הצלחת אכיפת חוק איסור קטיף פרחי הבר. בעצם, זה שילוב של חינוך, תודעה ציבורית ואכיפה. השנה הפתיעו אותנו הגופים המקיימים את שבוע שמירת הטבע סביב ט"ו בשבט, כשקבעו את סיסמת השבוע לשמירת פרחי הבר "צא לנוף אך אל תקטוף".

בארץ ידועים כיום יותר מ־2500 מינים של צמחי בר. בהתחשב בגודלה של ישראל, זהו עושר נדיר. אף־על־פי־כן מתעורר מדי פעם הצורך לשוב ולהעמיק את ההיכרות עם פרחי הבר, כדי להבהיר כי מינים מוגנים, הנמצאים בסכנת הכחדה, יישמרו. כך מסבירה החברה להגנת הטבע, המרכזת השנה את שבוע שמירת הטבע, את בחירת הנושא, המשתלב גם בשנת הפרח הבין־לאומית. במרכז השנה מקדישה החברה חלק ניכר בפעולות החינוך וההסברה שלה לעניני פרחים ושמירתם, ובכל חודש יש "פרח חודש", בהתאם למועדי הפריחה. פרח החודש הזה הוא הכלנית ובסבב – צבעוני השרון.

שבוע שמירת הטבע מתקיים בשיתוף עם משרד החינוך, רשות שמורות הטבע, הקרן הקיימת, רשות הגנים והשירות לשמירת איכות הסביבה. במהלך השבוע, שיחל בסוף חודש זה, ייערכו טיולים וסיורים ללא תשלום במוקדי פריחה, הרצאות, תערוכות ציורים והקרנת סרטי טבע במקומות שונים. חלק משמורות הטבע יהיו פתוחות בשבת (30.1) לציבור. הכניסה ללא תשלום. בסוף השבוע, ב־6.2, תתקיים צעדת ספלת יהודה, בעקבות פריחות, נופים ואתרים. הצעדה תלך מתל גודד שבצפון לבית גוברין, תמשיך לעיר בידון, לסעבר כודנה, תעבור דרך החוה הביזאנטית בחורבת צורה, תצפין לכצפה משאה שביערות הקרן הקיימת ומשם עד לחניון שריגים – ליאון. כל אלה בנופי פרחים, שכבר החלו לעלות במלוא יפעתם.

הצעדה מתקיימת בחסות מרכז "הפועל". במהלכה יקבלו הצועדים הסברים מפי מדריכי החברה להגנת הטבע ותניכי חוגי הסיור שלה. פרטים על כל אירועי השבוע אפשר לקבל במודיעין טבע של החברה, טל. 03-375222.

לקראת העשרים

זה לא כבר ראה אור עוד קובץ בסידרה היוקרתית "ארץ ישראל", שמוציאה החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה. הקובץ מוקדש לזכרו של מיכאל אבי יונה, והוא הי"ט במנין קבצים אלה שהוחל בהוצאתם לפני 37 שנים. סקירה מפורטת על הכרך תפורסם במקום אחר בעתה.

בישיבת מועצת החברה לחקירת ארץ־ישראל אמר המזכיר שלה, יוסף אבירם, כי עובדים עתה על הכרך העשרים, לזכרו של פרופסור יגאל ידין, ובמקביל על הכרך הכ"א, שיוקדש הפעם לזוג חוקרים הפועלים זה עשרות שנים בתחום ארץ־ישראל, הפרופסורים רות עמירן, ארכיאולוגית, ממוזיאון ישראל, ודוד עמירן, הגיאוגרף. עד כה הופיעו בקבצי "ארץ ישראל" יותר מ־900 מאמרים שלהם, והחברה ניגשת להכנת מפתח מפורט לאוצר בלום זה בחקר הארץ.

ערב כדורסל אירופי מוצלח – שלושה נצחונות

אליצור נתניה הוסיפה תבלין ל„ארוחה איטלקית" מושלמת

מאת משה כהן

שלוש הקבוצות, ששיחקו אמש במסגרת גביעי אירופה, הצליחו להשיב לכדורסל הישראלי מעט מכבודו האבוד. אין ספק, שהיה זה לילה גדול לקבוצות הפועל ת"א, אליצור נתניה והפועל גליל־עליון.

איש לא חלם, שאליצור נתניה תצליח לזכות בנצחון כה מוחץ בצרפת. חניכיו של צבי שרף לא נבהלו מתבוסתם מול מונאקו במחזור הפתיחה של המשחקים. הצליחו לזכות בנצחון הבכורה שלהם במסגרת משחקי בית רבע הגמר של גביע קוראץ'.

הפועל גליל־עליון זכתה בנצחון יוקרתי על פזארו. אומנם הדבר לא יספיק לה כנראה לעלות לשלב חצי הגמר של משחקי גביע אירופה למחזיקות גביע, אבל נצחון על קבוצה חזקה כמו פזארו מהווה הישג מרשים.

הסיפור של אמש שייך להפועל ת"א, שהציגה את משחקה הטוב ביותר העונה. חבל שדווקא ביום כה מוצלח של מרסר, סאונס וארליך סמנו ה„אדומים" בצורה אומללה אפשרות למחוק את הפסדם בהפרש של 17 נקודות בקאנטו.

שבוע הכדורסל יושלם הערב בקלן, ולפחות על הנייר נראה לי, כי מכבי ת"א מסוגלת להשלים שבוע גדול של הכדורסל הישראלי.

הנצחון על קאנטו: שמחה מהולה בעצב

מאת משה כהן

בזמן האחרון לא הולך להפועל ת"א. אמש הציגו ה„אדומים" את משחקם הטוב ביותר העונה, אבל טעות אומללה של עמוס פרישמן בשניות הסיום גרמה לאכזבה רבה באולם אוסישקין חרף הנצחון המהדהד על הקבוצה האיטלקית החזקה, קאנטו – 86:101 (50:55).

לפני פתיחת המשחק אף אחד משחקני, עסקני ואוהדי הפועל ת"א לא חלם על נצחון כה מרשים, אבל עם האוכל בא התאבון ובדקות הסיום ראו התל־אביבים שהם קרובים למחוק את פער 16 הנקודות מההפסדם בקאנטו, אבל טעויות אומללות וחוסר מזל מרגיז מנעו מה„אדומים" להשלים את הבלתי יאומן.

אם זאת תהיה יכולתם של חניכיו של משה ויינקרנץ במשחקי הגביע אז אין לעסקני בית־ברנר במה לחשוש. עם יכולת כזו יכולה הקבוצה להגיע רחוק. אמש הוכח, כי לדיבורים הרבים על הפוטנציאל הרב של הפועל ת"א יש כיסוי. שלושה שחקנים גילו יכולת מעולה: לאבאן מרסר, ששלט ללא עוררין מתחת לסלים, ושחקני הציר של קאנטו נראו לידו „גמדים".

לינסון סאונס שיחק בוירטואוזיות רבה ולא אחת הותיר בשחקניה המנוסים של קאנטו. רותם ארליך נכנס למשחק בדקה ה־8 ומשחקו המהיר והמצוין הדהים את כולם. לא רק הם היו טובים. גם לקייל איימוס ויונתן דלזל היו דקות טובות.

שני שחקנים איכזבו ולעיתים אף הרגיזו. עמוס פרישמן גילה יכולת ירודה ועל החטאתו האומללה בשניות הסיום בוודאי ידובר עוד רבות. חיים זלוטיקמן הירבה להחטיא ולשיא השפל הוא הגיע בדקות הסיום. על יכולתו המביכה של האורווי לאסוף חבל להרחיב.

השחקן המוכשר לא מצליח לשחזר את יכולתו הטובה משנים קודמות.

פתיחת המחצית השניה היתה שייכת לסאונס וחבריו. במשך שש דקות הם הצליחו להוציא את אוהדיהם המאוכזבים משלוותם ולהעניק להם קורטוב של נחת. בדקה ה־26 הורה לוח התוצאות על יתרון של 18 נקודות לזכותם – 54:72. באותן דקות נראו שחקני קאנטו אומללים, אבל למזלם ספג סאונס את העבירה הרביעית שלו. הדבר איפשר לריבה וחבריו לצמק את התוצאה במהירות על ל־8 נקודות בלבד – 73:81.

אתמול בקוראץ'

אולם, ה„אדומים" לא נשברו ובדקות הסיום הם הצליחו למוטט את האיטלקים. בשניות הסיום התנהל במגרש מותחן מרתק, כששחקני הפועל מנסים בכל מחיר למחוק את פער 16 הנקודות. זלוטיקמן החטיא שלוש קליעות עונשין, אבל סאונס בקליעה נהדרת ממרחק קבע – 83:101.

שחקני קאנטו יצאו במהירות להתקפה וגיי הצליח לקבוע מתחת לסל – 84:101. כשנותרו 11 שניות לסיום יצאו שחקני הפועל להתקפה. פרישמן החזיק בכדור. כשנותרו 7 שניות לסיום בוצעה עליו עבירה. משה ויינקרנץ הורה לו לזרוק לסל, אבל פרישמן החטיא כשידון וריבה נראה מתכוון לפרוץ לסל. סאונס ביצע עליו עבירה וריבה המנוסה קלע קליעה אחת כדי לגרום לאכזבה רבה במחנה ה„אדום".

שפטו ויצאלס מיוון ומצגר מגרמניה לעיני 1500 צופים באולם אוסישקין.

נקודות להפועל: סאונס (28), מרסר (26), דלזל (15), איימוס (12), ארליך (9), זלוטיקמן (5), פרישמן (4), לאסוף (2).

נקודות לקאנטו: גיי (24), ריבה (18), טרנר (14), מרזוראטי (12), בוסה (10), רוסיני (8).

אוהדי הפועל גידפו המאמן

מאת יוסי משורר

קומץ מאוהדיה המאוכזבים של הפועל ת"א גידף את מאמן הקבוצה משה ויינקרנץ בתום משחקה המצויין מול קאנטו.

„מכביסט" היתה מילת המפתח בפי האוהדים המתוסכלים, שלדעתם פרישמן לא היה צריך לזרוק לסל. ויינקרנץ לא הגיב ונכנס לשמור על קור רוח: „לקחתי ריזיקה וזה קורה. חשבתי שפרישמן יקלע לפחות נקודה אחת, אבל אני מרוצה מרמת המשחק".

המאמן האיטלקי רקאלקטי נראה מרוצה למדי בתום המשחק: „זה נשמע מצחיק, אבל אני שמח. הופתעתי מיכולתה הטובה של הפועל ת"א".

בחדר ההלבשה של ה„אדומים" האכזבה שלטה בכולם. אפילו רותם ארליך, שהדהים ביכולתו הטובה, נראה עצוב: „אמנם שיחקתי טוב, אבל אני מאוכזב".

„חמשת המופלאים" הפתיעו את פזארו

מאת נירית דותן

„חמשת המופלאים" של הפועל גליל־עליון ממשיכים להפתיע. אמש הם גברו בביתם על הקבוצה האיטלקית החזקה פזארו בתוצאה 86:89 (48:52).

אמש היה זה יומם של שחקני החוץ של הגליל. הם קלעו יחד 70 נקודות והותירו את האיטלקים חסרי אונים. לפזארו היה יתרון מוחלט מתחת לסלים. משחקם הטוב של הבינלאומי הגליל היקשתה מאוד על שחקני פזארו, שלא שיחקו טוב הרחק מהסל. ברוב דקות המחצית הראשונה הוליכו האיטלקים בהפרש, שנע בין 0 ל־8 נקודות, אבל בחמש דקות הסיום של המחצית הצליחו שחקני הגליל במשחק הגנה מעולה להוביל מהפך – 48:52.

ברוב דקות המחצית השניה חזו הצופים במשחק חריף וחסר פשרות. בדקה ה־39 נרשם היתרון הגבוה ביותר של הגליל – 77:85, אבל שחקני פזארו המנוסים הצליחו בדקת הסיום להמתיק במעט את הגלולה המרה.

אתמול במחזיקות גביע

מגניפיקו ושחקן החיזוק באלארט לא הותיר שום סיכוי לפרסין ופליישר. הרכז היוגוסלאווי אלכסנדר פטרוביץ' ניצל זאת כדי להכניס להם כדורים רבים מתחת לסל, שלרוב הפכו לסלים חשובים.

שחקני הגליל הדהימו במשחקם המעולה מבחוץ. פריימן, ביכולת וירטואוזית, סחט לא אחת תשואות סוערות מאוהדיה המסורים של הגליל, הנפלד קלע הרבה ממרחקים בינוניים וברוך ליף השלים את החסר בפריצות מהירות וקליעות ממרחק.

אין ספק, כי השמירה האזורית הטובה של שחקני

בסיום המשחק החמיא מאמן פזארו, ביאנקיני, לשחקני הגליל: „הם שיחקו מצויין ושתי הקבוצות הציגו רמה אירופית גבוהה".

שפטו סרי מצרפת וגופניץ' מיוגוסלאוויה לעיני 1200 צופים באולם בית־ציפורי.

נקודות לגליל: פריימן (27), הנפלד (22), ליף (21), מרסין (11), פליישר ומורוזי (4 כ"א).

נקודות לפזארו: מגניפיקו (27), פטרוביץ' (24), באלארט (14), גראסיס (10), גמפוליני (6), ויקאטו (5).

נתניה „שדדה" הקופה במונקו

שרות „דבר"

שחקני אליצור נתניה ממשיכים להדהים. אמש הם הביסו את הגודם המגיע של חבריו. גם לקרל נברסון, פיל לוקאס וסטיב מאלוביץ היו דקות טובות.

אתמול בקוראץ'

הקבוצה הצרפתית מונאקו בביתה בתוצאה 81:95 (42:46).

איש מאנשי נתניה לא האמין לפני שריקת הפתיחה, כי הצרפתים יובסו במבצרם הביתי. שחקני עיר היהלומים עלו ללא מתח ומתוך תחושה שעליהם להשיב לעצמם מעט מכבודם האבוד בגביע קוראץ'.

בדקות רבות הם הציגו את משחקם הטוב ביותר העונה והצרפתים נראו מולם אומללים. כוכב המשחק היה ללא ספק תוזה ויימסן, שקלע מכל מרחק והיה

במחצית הראשונה עוד חזו הצופים במשחק שקול, אבל המחצית השניה היתה שייכת לנתניה, שבדקות הסיום ממש התעללה בצרפתים.

נקודות לנתניה: ויימסן (28), נברסון (21), לוקאס (14), מאלוביץ (12).

קליין חוזר לקלן ומחפש נצחון חוץ

חסרונו של ייקל צריך להקל על מכבי ת"א מול סאטורן

מאת משה כהן

מכבי ת"א: לנפץ את האגדה הגרמנית. סאטורן קלן: להמשיך את שרשרת ההצלחה. אלו יהיו הערב (שעה 9) שתי המטרות המנוגדות של אלופות ישראל ומערב־גרמניה, שיתמודדו במסגרת משחקי המחזור החמישי של בית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

גביע האלופות

לרלף קליין יהיה זה ערב מרגש. רק לפני שנה הוא אימן את סאטורן קלן והערב הוא יתייצב בעבר השני של המתרס. אולם, רלף יודע, כי זהו גורלם של מקצוענים. הערב יעלו הרגשות ומכבי תנסה להנחיל לקלן הפסד ביתי ראשון.

הפסד הבית של מכבי לטרייסר מילאנו מחייב את מיקי, דורון וחבריהם לזכות לפחות בשני נצחונות חוץ. לפחות על הנייר נראית קלן כאגוז, הניתן לפיצוח בביתה. צריך לזכור, כי הגרמנים יתייצבו למשחק לאחר פגרת חג המולד, שבה כמעט לא התאמנו, ומאז חידוש משחקי הליגה בארצם לא ניצבה מולם יריבה חזקה. למכבים יש גם ניסיון עשיר יותר. ואם נוסיף לכך את פציעתו של ייקל נגיע למסקנה, שהגרמנים העניקו לישראלים כמה מתנות חורף עוד לפני שריקת הפתיחה.

ייקל נחשב לכוכב הקבוצה ויכולתו קובעת בדרך כלל את גורל המשחקים. בלעדיו יש לחניכיו של המאמן האמריקאי סוני דליו בעיה קשה. אולם, בקלן ישנם שחקנים טובים אחרים. השחקן הזר של הקבוצה הוא וווריק בן ה־26 (1.96 מ'), שהחליף את בירועגו ליעבון סאונס. לרשות הגרמנים עומדים שלושה „נפילים": קלאוס זנורד הותיק (2.06 מ'), ריק האנגר (2.07 מ') והאנוך גנאר (2.01 מ'). הרכב הגבוה של קלן עשוי להעניק לקבוצה יתרון מתחת לסלים וכתוצאה מכך אנו עשויים לחזות בהתקפות מתפרצות רבות מצד הגרמנים. צריך לזכור, שמאגי ובאולו עדיין לא משחקים בתאום הראוי מתחת לסלים, והערב הם יהיו חייבים להתעלות על עצמם. רלף קליין עשוי לשחק בשלבים רבים של המשחק עם שלושה שחקנים גבוהים, אבל לא שחקנים כמו קורנליוס ואריק כהן יביאו את הישועה.

גם מכבי מבססת את משחקה על התקפות מתפרצות, אבל הערב תהיה לקבוצה בעיה מתחת לסלים. לכן, יכולתם של סימס, ג'מצ'י וברקוביץ' בקליעות ממרחק תקבע רבות. אין ספק, כי לפחות על הנייר הכבבים טובים יותר וחסרונו הצפוי של ייקל יקל על מלאכתם, אבל השנה כבר ראינו הפתעות במשחקי בית הגמר, ואני מוכן להמר שהמשחק יהיה שקול ומרתק ויוכרע רק בשלבי הסיום.

הצלחותיה של קלן הפתיעו כנראה גם את חובבי הכדורסל בגרמניה. לראשונה העונה נמכרו כל 6500 הכרטיסים לקראת המשחק והטלוויזיה הגרמנית תעביר חלק מהמשחק בשידור ישיר. גם הטלוויזיה הישראלית תשדר את המשחק במלואו החל ב־9 בערב.

טרייסר ניצחה באורתז

שחקני טרייסר מילאנו הנחילו אמש לקבוצת אורתז את ההפסד הראשון באולמה הביתי. האיטלקים זכו בנצחון דחוק – 78:80. היה זה נצחונה השני של טרייסר מילאנו בחוץ במסגרת משחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

יונתן דלזל קולע לסלה של קאנטו. מרסר המצטיין משקיף על חברו (צילום: א.קנפר)

ארבעה יאבקו על 2 כרטיסים

מאת שמואל קליגר

4 קלעים יתחרו על 2 כרטיסים לאולימפיאדה לאחר שפניית ישראל לקבל כרטיס חופשי (נוסף לכרטיס המובטח) לאולימפיאדה נענתה בחיוב ע"י נשיא התאחדות הקליעה הבינלאומית.

הנשיא העניק לישראל את הכרטיס השני לאור הישגי הקלעים הישראלים בתחרויות בינלאומיות.

המועמדים האולימפיים הם יצחק יונסי, גיא סטריק, אדי פפירוב ומנחם אילן.

באולימפיאדת סיאול ישתתפו 434 קלעים מ־37 מדינות.

„דרבי" בפ"ת בגביע הכדוריד

מאת שמואל קליגר

משחקי גביע המדינה בכדוריד, שיהיו ב־6 במארס, יפגישו את האלופה ומחזיקת הגביע, מכבי ראשל"צ, עם מכבי ארזים ר"ג. משחק מסקרן נוסף יהיה ב„דרבי" הפועל – מכבי.

יתר המשחקים: הפועל אור (ליגה ארצית) – מכבי נתניה; אס"א ת"א (ארצית) – הפועל ר"ג; אליצור הרצליה – הפועל נוף־ים; הפועל ראשל"צ – הפועל רחובות; הפועל רמת ישי (ארצית) – מכבי רחובות; הפועל לב השרון (ארצית) – מכבי קרית שרת חולון.

★ 48 שעות לפני שבת

מכבי פ"ת ומכבי ת"א מחפשות „קרש הצלה"

מאת ניסן פרידמן

שתי הקבוצות השרויות במשבר העמוק ביותר של תחילת הסיבוב השני, מכבי פ"ת ומכבי ת"א, יתעמתו ביניהן בשבת במסגרת המחזור ה־18. מכבי פ"ת נסוגה עד למקום האחרון בליגה, החליפה שני מאמנים ועובדת הוצאתה מטופס הטוטו מרמזות יותר מכל על יכולתה. מכבי ת"א רשמה שיא שלילי בהיסטוריה שלה – 4 הפסדים רצופים, בהם שני הפסדים במשחקי תחתית על 6 נקודות מול הפועל לוד והצעירים תלוח. לכאורה, אחת מן הקבוצות תנתק בשבת את שרשרת הכשלונות. נצחון יהיה שווה, לא רק 3 נקודות, אלא יהיה בבחינת קרש הצלה וחמצן לנשימה. למעשה, יכול המשחק להסתיים בתיקו, שישאיר את שתי הקבוצות בצד הלא מנצחות. יכול להיות שגם מכבי פ"ת ומכבי ת"א יהיו מרוצות מחלוקת נקודות. אחרי הכל, מזמן לא נכנסה לקופות שלהן שום נקודה. טוב נקודה אחת בכיס, משתיים על הנייר. אבל, הצהרות נציגי הקבוצות מבהירות שגם מכבי פ"ת וגם מכבי ת"א תולות במשחק הזה תקוות רבות. התייחסות שלהן זו לרעותה גורמת להן לחוש שהפעם אפשר ואם לא עכשיו, אז מתי? על הנייר אין ויכוח: מכבי ת"א יותר טובה. הבעיה

שוער מרכוס (מכבי ת"א)

שוער פביאן (מכבי פ"ת)

הרכב חסר וכוראל נמוך. בלי שמעונוב במרכז ההגנה הדריקס במרכז ההתקפה נותרת המלאכה בידי צעירים. מוכשרים אמנם, אבל אין להם יתרון בטכניקה על הצעירים המוכשרים של פ"ת. יקיר, בראל, איתן לוי מול בן־שמעון, בניה, צופין הניאל. לדעתי, דווקא ילדי פ"ת עתידים לצמוח לדרגה גבוהה יותר בעתיד. הרבה תלוי ביכולתו של איוניר. מאז שב מהולנד, תרומתו במגרש מועטה. בסברון דוכה עבר פיני בשובו לארץ, אך הוא מתפקד די טוב עתה. הצד החזק של שתי הקבוצות הם השוערים. עופר פביאן מפ"ת זומן לסגל הלאומי. שוער ענק ועירני. משה מרכוס מת"א, ששיחק בעבר גם בפ"ת ונמנה בעבר על הסגל הלאומי. בקצב של מחיריך הוא עשוי לחזור לסגל בקרוב.

האימון המסכם „טבע" בשלוליות

מאת שמואל קליגר

„אפילו יבואו 5 שחקנים, אקיים אימון", הבטיח המאמן מירוזיך שלשום. אתמול נשארו ההבטחות על הנייר. המציאות החורפית נפחה על פני השחקנים, שנותרו בבית־המלון לאחר ביטול האימון המסכם (החמישי) בסידרה בשלושת ימי האימון.

לא היה ערך מלכתחילה לקיים את האימון האחרון. מזג אוויר „נוראי", מיגרש ספוג מים, שעלול לסכן את בריאות השחקנים. גם ההעדרות של שחקנים רבים הוציאה את העוקץ מהאימון. שלום תקווה שוחרר אתמול למשחק של קבוצתו מנתניה נגד בריז'; הת"א אלי כהן, משה סיני ויהודה עמר והבפ"ס ירון פרסלני ואדיר שמיר שוחררו למשחק של קבוצותיהם ביום שישי. עובדיה ורוזנטל הודיעו למאמן, כי הם פצועים.

אימון הבוקר התקיים כרגיל. גם בשבוע הבא מתכנן המאמן לקיים אימונים במשך שלושה ימים בתקווה שפגעי מזג־האוויר לא ישבשו את ההכנות פעם נוספת. כבר ידוע, כי יקויימו 4 אימונים (במקום 5 שתוכננו תחילה). ביום שני יהיה אימון אחד אחה"צ, ביום שלישי יהיו שני אימונים וביום רביעי יהיה משחק נגד נבחרת העתודה בשעה 11 בבוקר. משחק זה יסכם למעשה את ההכנות למשחק נגד בלגיה, שיהיה בר"ג בעוד שבועיים.

המאמן קיבל שלשום יחד עם השחקנים הדרכה ב„דינמיקה קבוצתית". מהתנסאותו אתמול ניכר היה, כי אין הוא חושש ממלחמה פסיכולוגית, שקיים בארץ מאמן נבחרת אוסטרליה, פרנק ארוק, שיגיע לישראל כדי ל„רגל" אחרי הנבחרת (נגד אנגליה). „בכלל שכחנו, כי יש לנו גם יריבה אחת, ניו־זילנד, ולא נקל בכוחה".

המאמן אמר, כי לאוסטרליה יצאו מישראל 18 שחקנים בלי קשר לשאלת בואם של אחונה ורוזנטל למשחקי אוקיאניה. המאמן אינו לוקח סיכונים. מכוונה בקבוצית „מבצע כושר גופני", „עבד" השבוע לא רע. „הכושר עולה" וכך – גם האופטימיות של המאמן.

„אולימפיים" לחמי טבריה

30 ספורטאים, המחזיקים בתעודת „מועמד אולימפי", יגיעו השבוע לסדרת טיפולים בחמי טבריה הצעירה לקראת האולימפיאדה בסיאול.

הספורטאים הנבחרים הם בענפי הספורט: האבקות, שייט, התעמלות אמנותית, קליעה, אגרוף וחותרי קייאקים.

אל הספורטאים והספורטאיות יתלוו מאמניהם.

רוזנטל „בישל" ובריז' הבקיעה

מאת דוד בכר

הקבוצה הבלגית בריז' סיימה אתמול את מסעי ההכנה שלה לשער המנוה אבי רן בנצחון 1:3 על מכבי נתניה.

בריז' (עם רוני רוזנטל) התייחסה ברצינות למפגש ואילו המארחת יצגה בשורה אורחת אימון. סדרת חילופים לפי שיטת ה„סרט הנע" רק הוסיפה לאופיו הבלתי מחייב של המשחק, שהתנהל ביתרונם המכריע של האורחים.

המאמן של נתניה, זאב זלצר, כלל במשחק לא פחות מ־20 שחקנים וכמחצית השניה, אחרי שהאורחים הוליכו כבר בהפרש של 3 שערים, אפשר היה לחזות במספר ניכר של שחקני נוער. מאלפת העובדה שאת שער הכבוד הבקיע הצעיר גיל חכיימה.

לפני זה ראינו כמה מבצעים של רוני רוזנטל. אפילו „בישל" את שערו של דניס ואקרואיק (42) כדי להעלות את הבלגים ליתרון 0:2 כבר לפני ההפסקה (האורח קנה בריז'ה השיג יתרון מוקדם בנגיחה, 4).

הבינלאומי יאן קולמנס, שישוב לישראל בעוד שבועיים במדי נבחרת בלגיה, הבקיע 3 דקות לאחר חידוש המשחק. לאחר השער כבר לא היה ערך רב למשחק והתנועה המוכרת של „תנועת הרכבת" היתה דומיננטית עד לסיום המשחק.

שפט עובדיה צבי, 800 צופים בנתניה.

חוזרים לעתונות טובה

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

עוזב את השטחים, נשאר בשטח
אמיר אורן מראיין את אמרים סנה

יוסי גינוסר מדבר
ג. מתשבים עם מלו זלינגר

כך חוסל המרי האזרחי
מסכנך
יורם פרי

עת הזמיר של חיים באר
נבה לוי

ללמוד ולא לחנך / יזהר סמילנסקי

עשינו עסק / דוד שרביט

חג המחזה המקורי / מירי פז

יצחק בן־נר, חגי אשד, אמנון דנקנר, יאיר גרבוז, מיכה צימוקי, אמיר רוזנבלום, מושיק, אהרן שמו, יוסף מילבסקי, ינון להב, ורדה שרמר, שמשון ארד, דני הרבינשטיין, יואל משה, חן אבודן, אלי שי, רן בקאמין, חיים גורי

„משא" לספרות לאמנות

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	-1	1	מעונן
אמסטרדם	7	9	מעונן
בואנוס איירס	21	33	בהיר
הלסינקי	2	3	מעונן
הונג קונג	15	17	בהיר
וינה	2	7	בהיר
דנוור – לא נמסר			
טורונטו	-14	-10	מעונן
יוהנסבורג	17	31	גשום
לונדון	8	9	מעונן
ליסבון	15	16	גשום
מדריד	7	12	בהיר
מונטריאול	-21	-7	מעונן
ניו יורק	-11	-7	בהיר
סאן פאולו	21	30	מעונן
פאריס	9	15	מעונן
פרנקפורט	5	13	גשום
ציריך	7	11	גשום
ריו דה ז'נרו	23	36	מעונן
שטוקהולם	-2	2	מעונן
שיקאגו	-24	19	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל' 5102620; ירושלים: רח' יפו 30, טל' 231373; חיפה: דרך הים 2, טל' 384655; באר שבע: רח' האבות, טל' 35282

swissair

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון:

2,200,000 ש"ח

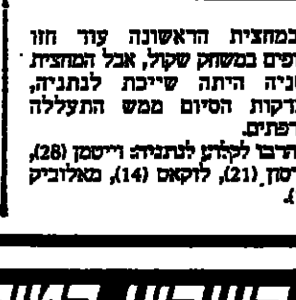

מינימום כלל הפרסים: 4.2 מליון ש"ח

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בבנס. בגוש 6183 חלקה 252 רח' אצל מס' 21 והיינו הקלה 6% בשטח הקלה.

על המבנין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרעית. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' הבעל"ג 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,
אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

בבית המשפט המחוזי בתל – אביב – יפו ת.א. 3158/87

בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג – 1983
ובעניין: לוון הידראוליקה
המבקשים: עובדי לוון הידראוליקה, ע"י ב"כ – עוה"ד נ. הורנשטיין ו/או ב. הורנשטיין משד' רוטשילד 97, תל־אביב, 65 225.

נמסרת בזה הודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי בתל – אביב הוגשה ביום 3 בחודש דצמבר 1987 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי המבקשים הנ"ל וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט היושב לדין ביום 16 בחודש פברואר 1988 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך הדין שלו והעתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש אותו מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעדה.

גלילה הורנשטיין, עו"ד
שד' רוטשילד 97, ת"א.

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב למסור, או לשלוח על ידי הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה תציין את השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, את השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או עורך הדין שלו או שלה ואם יש להם עו"ד, וצריך למסרה או – אם היא נשלחת ע"י הדואר – צריך לשלחה במועד מספיק למען תגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 15 בפברואר 1988.

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף

מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל„הלוח הכללי" דבר

מתקבלות 24 שעות ביממה
ב„דחוף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל' 246363 239952

מעריב-עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו':

מעריב שבת:
מי נותן את ההוראות בשטחים — שפי גבאי ● אנצאר 2 – נכנסים זורקי אבנים, יוצאים משליכי רימונים ● יוסף חריף – מה עמד מאחורי החלטת הגירוש ● יוסף פינקלשטין – הרב שראש הממשלה והמלכה חפצות ביקרו ● יונתן פולארד: מכתב מהכלא.

מעריב–סופשבוע:
ירדנה ארזי הפופ והפק"מ – אורית הראל ● חיים באר במסע אל הנפש – יעל פרימלמר ● על פרופ' לייבוביץ – יהונתן גפן

מעריב–כלכלה:
רכבת פרברים – יש סיכוי – יובל אליצור.

מעריב–קריה:
מעמד האשה בעבודה — מדברים על שוויון – כמהר בת־א"ב.

מעריב–פנאי:
כל העולם במה גליון מיוחד לחג המחזה המקורי

מעריב ספרות:
מישאל: הארועים האחרונים והשפעתם על הספרות – עירית המאירי

● דליה רביקוביץ – טלוויזיה ● אבי רה – אומרים השבוע ● עמוס לבב – לשון הרע

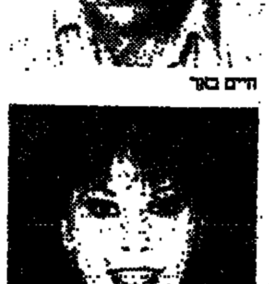

חיים באר

ירדנה ארזי

הרב עמנואל יעקובוביץ'

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

صكنا من الاصل

صكا من الاصل

בעריכת זאב פרי

יואב תלמי פורש מה„קאמרית הישראלית"

המנצח יואב תלמי, המנהל המוסיקלי של התזמורת הקאמרית הישראלית, הודיע השבוע על פרישתו מכהונתו בתום העונה הנוכחית, לאחר ארבע שנים של שיתוף פעולה פורה הישגים בולטים בגיוון הרפרטואר, ברמת הביצוע, בהזמנת סולנים ומנצחים אורחים ובהרחבת והגדלת קהל המנויים. הודעתו של תלמי פורסמה בזמן שהתזמורת נמצאת בסיור קונצרטים קצר בפורטוגל, בניצוח הכנר שלמה מינץ.

המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות, האחראית למינויו של מנהל מוסיקלי לתזמורת, הציעה לתלמי להאריך את כהונתו בשנתיים נוספות, אולם הוא החליט לפרוש, לאחר פסטיבל אמדאוס („בעיקר מוצארט") שייערך ביוני הקרוב, ולהקדיש את זמנו בעיקר להופעות אורח עם תזמורות שונות באירופה, בארה"ב וביפאן. כמו כן ימשיך בניהול המוסיקלי של האופרה הישראלית החדשה (כחבר בשלישיה המנהלת את האופרה, שעליה נמנים גם גארי ברתיני, כיועץ אמנותי אופראי ואורי עופר כמנכ"ל). לדברי תלמי החלטתו לעזוב גורמת לו, כמובן, להרגשת צער היות והקדיש הרבה מאד זמן ומרץ לתפקידו והשקיע מאמצים נפשיים בטיפוח התזמורת וקידומה, בנוסף על הופעותיו עם תזמורות בחו"ל. לא מכבר חזר עם הנגנים מסיור קונצרטים מוצלח ביפאן ובאיים הבריטיים שבסיומו הקליט עם התזמורת בלונדון תקליט חדש (לחברת „צ'אנדוס") ביצירות לכלי קשת מאת גריג, בלוך, בארבר ופוצ'יני. סדרת המנויים הקרובה בביצוע תתקיים בסוף החודש הבא ותכלול יצירות מאת באך, שנברג, דה פאייה והיידן. בנובמבר השנה ינצח על הפקה חדשה של „הספר מסביליה" באופרה הישראלית החדשה. בעונות הקרובות הוזמן לנצח על תזמורות סימפוניות וקאמריות באיטליה (תזמורת סנטה סיצ'יליה ברומא), הולנד, בלגיה, אוסטריה, לוס אנג'לס, טוקיו ומקומות אחרים. כן ינצח על שתי תזמורות שעמן הוא מופיע בקביעות כמנצח אורח: „טונהאלה" בציריך והפילהרמונית של אוסלו שאיתה יקליט, בספטמבר הקרוב, את הסימפוניה החמישית של ברוקנר (לתקליטור, בהפקת „צ'אנדוס").

תלמי בן ה־44 הוא מוסיקאי רב־גוני, יליד הארץ, שזכה להכרה בינלאומית. לשבחו ייאמר שדאג גם, במסגרת תפקידו בקאמרית הישראלית, לספק יצירות מאת מלחינים ישראלים. בעונה זו יום הזמנת יצירות מיוחדות מאת מרק קופיטמן ונועם שריף. תהיה אשר תהיה הסיבה לפרישתו – אין ספק שמוסיקאים ושוחרי מוסיקה בישראל מקווים שימשיך לתרום בקביעות, גם בעתיד, לחיי המוסיקה בארץ.

ישראל דליות

„זכרונות", סרטו של פדריקו פליני, מחר בטלוויזיה. בדומה ל„רומא" או „הליצנים", יצר פדריקו פליני גם ב„זכרונות" סרט אפיזודי, שבו הוא שב לעיירת הולדתו רימיני (שמה אינו נזכר במפורש בסרט), העיר ששימשה אותו גם בסרטו המוקדם הנפלא „הבטלנים". באמצעות בן דמותו, הנער טיטה, הוא שוזר חיים בעיירה פרובינציאלית בתקופת שלטונו של הדוצ'ה. מיפגש מהנה עם גלריית הדמויות הפליניאיות הגרוטסקיות – המשפחה עם המאמא האיטלקיה הדאגנית, הדוד המשוגע המטפס על עץ חזורש אשה בכל תוקף ובעיקר שורת הנשים שופעות החזה והמשמנים – וולפינה זונת העיירה, גרנדיסקה הספרית הפאם פאטאל המקומית או מוכרת הסיגריות עתירת הבשרים. האפיזודות, חלקן משעשעות וקריקטורליות, כמו אלה של טקסי הראווה וההתהלוכות של הפאשיסטים, חלקן עתורות פיוט כמו זו המתארת את הירידה לחוף הים לחזות באוניית הנוסעים הענקית המוארת בשלל אורות. המוסיקה הבלתי נשכחת היא של המלחין **נינו רוטה** המנוח.

דני ורט

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגים ביהדות: השב תשיבם (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, שווא 4.
09.00 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ, תבנית נוף (כ).
09.20 מדעי הטבע (ד־ט) תאונה בים.
10.10 אנגלית ה'.
10.30 בבית של פיסטוק, הולכים לעבוד.
11.00 אנגלית ר'.
11.15 ערבית מדוברת (ו־ח) וליד מיש הון.
11.30 אנגלית ח'.
12.00 מדעי הטבע על יסודי: A.T.P. – ספק האנרגיה.
12.25 אנגלית ט'.
13.00 הסטוריה: מתולדות ישראל, בין דם לדם.
13.30 מוסיקה: סולו, בינגו בום.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בלי סודות: ס"ע.
14.30 קשר משפחתי (כ).
15.10 רחוב סומסום: קיפי הקוסם.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאזניים שניות לקרן הדפוס: נייר, דפי מידע סלטקסט.
16.00 אה־אה – שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 **האקלברי פין** – סידרה חדשה, בת 4 פרקים, עלפי ספרו של מארק טווין. הפקה לטלוויזיה משנת 1985 (פרק ראשון): סיפורו של האקלברי פין מתחיל בשנת 1844 בסנט פטרסבורג, שבמדינת מיסורי בארה"ב. האלמנה דאגלס ואחותה גברת ווטסון מאמצות את האקלברי; בן ה־14 שאביו נכשו, ומנסות לחנך אותו ברוח האמונה הנוצרית. אביו השיכור של האקלברי מופיע ולוקח את בנו. האקלברי בורח מכל „דורשי טובתו" ומגיע לאי קטן ושומם בנהר מיסיסיפי. שם הוא מוצא את זים, עבד נמלט, מעבדיה השחורים של הגברת ווטסון. משתתפים: פטריק דיי וסאם־ארט ויליאמס (עברי־ערבי).
18.25 **הגיע זמן לשון** – בפינת הלשון נכיר את „דורי בן זאב בדגש חזק".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 **למשפחה** – ענייני הבית והמשפחה: צרכנות, עיצוב פנים, בישול, אפנה ובעיות סוציאליות: פינת הבישול – הכנת עוגת פירורים, המבוססת על מתנו־שוקולד (שוקולד צ'יפס); שימוש בחומרי פסולת, שאריות בדים, נייר קרטון, חוטי חשמל ועוד, כדי לארוג שטיחים, בתכנית יובא קטע מתצוגת עבודות: לא מכבר נפתח בירושלים „מרכז ראשון", המיועד לנפגעות אונס בנגזר הערבי. יובאו מספרי טלפון של המרכז, וראיון עם נסרין קרמאן; תצוגת אפנה – עיצוב בגדים בצבעי השחור־לבן, בסגנון דראמטי ותיאטראלי משעשע.
19.00 **מבט** – ענייני אקטואליה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 **אף פעם לא מאוחר** (פרק שבעה־עשר): „אי הבנה" הסדר מועמדות בבחירות לוועדה מקומית ומתמודדת עם יריבה בלונדית משכת, עימות בין השתיים מתרחש במסיבה לטעימת יין (עברי־ערבי).
20.30 מבט לחדשות.
21.00 **כדורסל** – שידור ישיר מקלן. „סטורץ קלר" מול „מכבי תל־אביב" במשחקים על גביע אירופה לאלופות בכדורסל.
22.45 **וייטנאם** – (פרק שני): „שידור ישיר מסייגון". ב־1967 המלחמה בווייטנאם בשיאה. תיאור הטבח בכפר הקטן מאי־לאי. האמריקנים נלחמים באוכלוסים, שבתמיכתם חי הוייטקונג, קצתם מפונים, קצתם בורחים בעצמם – סה"כ 7 מיליון דרום וייטנאמים עזבו את הכפרים ונמלטו אל הערים. בתקופת ה„טט" הגדולה ב־1968 שם הוייטקונג מצור על המחנה האמריקאי קייסאן. החייל האמריקאי מאבד את המוראל ואת האמון בשולחיו. מקץ חודש מתקפת ה„טט" עוברת. אל הערים – כחמישים ערים בבת אחת. דרך שידורים בטלוויזיה באמצעות הלוויין נכנסת את מתקפת ה„טט" והמלחמה לכל בית באמריקה. תנועת המחאה נגד המשך המלחמה מתרחבת. הנשיא ג'ונסון פורש, ניקסון נבחר לנשיא ומבטיח סיום מכובד למלחמה (עברי־ערבי).
23.45 **הגיע זמן לשון** – פינת הלשון השבועית עוסקת ב„סוגיות והליכות נימוסים ואורחות"; חדשות הלילה.

19.00 **זמנים קשים** (פרק אחרון): ג'יימס הרטהאוז מצפה שלואיזה תטוש את בעלה – באונדרבי ותצטרף אליו למלון; כאשר נשמעת הדפיקה בדלת, מופיעה סיסי ג'ופ במקומה, ומבשרת לה: „לעולם לא תזכה לראות את לואיזה". רייצ'ל לא שמעה דבר מבלאקפול מאז ברח מקוקסאון, לאחר המריבה באינה, על אף שהבטיח לחזור.
20.00 **תעודה 2**: אופנה בישראל (קריינות ערבית, תרגום בעברית). פרק ראשון.
20.40 תקציר משפט דמיאניוק.
21.10 פופ 2 – להיטים של: בוב גלדוף, ליטל ריצ'ארד, הרבי הנקוק.

לקראת שידור

האקלברי פין – סידרה חדשה, בת 4 פרקים, על־פי ספרו של מארק טווין, טלוויזיה כללית, 17.30. סיפורו של האקלברי פין מתחיל בשנת 1844 בסנט פטרסבורג, שבמדינת מיסורי בארה"ב. האלמנה דאגלס ואחותה גברת ווטסון מאמצות את האקלברי, בן ה־14 שאביו נכשו, ומנסות לחנך אותו ברוח האמונה הנוצרית. אביו השיכור של האקלברי מופיע ולוקח את בנו. האקלברי בורח מכל „דורשי טובתו" ומגיע לאי קטן ושומם בנהר מיסיסיפי. שם הוא מוצא את זים, עבד נמלט, מעבדיה השחורים של הגברת ווטסון. 17.30 הפקה לטלוויזיה משנת 1985. משתתפים: **פטריק דיי וסאם־ארט ויליאמס.**

★

וייטנאם – פרק שני: „שידור ישיר מסייגון". ב־1967, המלחמה בווייטנאם בשיאה. הפרק מתאר את הטבח בכפר הקטן מאי־לאי. האמריקאים נלחמים באוכלוסים, שבתמיכתם חי הוייטקונג, קצתם מפונים, קצתם בורחים בעצמם – סה"כ 7 מיליון דרום וייטנאמים עזבו את הכפרים ונמלטו אל הערים. במתקפת ה„טט" הגדולה ב־1968 שם הוייטקונג מצור על המחנה האמריקאי קייסאן. החייל האמריקאי מאבד את המוראל ואת האמון בשולחיו. מקץ חודש מתקפת ה„טט" עוברת אל הערים – כחמישים ערים בבת אחת. דרך שידורים בטלוויזיה באמצעות הלוויין נכנסת מתקפת ה„טט" לכל בית באמריקה. תנועת המחאה נגד המשך המלחמה מתרחבת. הנשיא ג'ונסון פורש, ניקסון נבחר לנשיא ומבטיח סיום מכובד למלחמה.

לבנונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי החבובות (מצוייר); 15.30 הבית המעופף (מצוייר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „תום, דיק והארי" עם ג'ינג'ר רוג'רס; 18.00 פאנקי ובסטר (סידרה); 18.30 עובדות חיים (קומי); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 השותפים (בלש); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 17.30 חלומות ג'ינג (צרפתית); 18.00 רחוב קרנו (סידרה צרפתית); 18.30 סרט דוקומנטרי בצרפתית על הטבע; 18.45 עולם החיות (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 רגעים מביכים (על מצבים שקרו בעת צילומי סרטים וסדרות); 21.30 אלפרד היצ'קוק מגיש (סיפורי מתח); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק – שידור ישיר.
18.30 עפיפונים: סיפורים מפי ילדים על עצמם, באמצעותם לומדים הילדים להכיר את בני גילם באזורים שונים של הארץ, תחביביהם ואורחות חייהם. הפעם: ילד צפר, שתחביבו צפיה וטיפול בציפורים, המפגיש אותו עם ציפורים נדירות. עוד בתוכנית, סיפורה של ילדה דרוזית.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה.
09.00 קונצרט בוקר.
11.57 פינת השיר משירי יוסף שרון.
12.00 מן הסרטיה.
13.05 בהאזנה נינוחה – הנדל: קונצ'רטו מס' 2 בפה־מג'ור ל־2 תזמורות; מוצרט: קונצ'רטו מס' 20 ברה־מינור לפסנתר ולתזמורת ק. 466; בטהובן: רביעיית כלי־קשת במי־במול מג'ור „הנבל" אופוס 74; שוברט: סימפוניה מס' 4 בדו־מינור „הטרגית".
15.00 מפגשים מוסיקליים.
16.00 אתנחתא – בשידור ישיר, ארנן ויזל, פסנתר – באך: פתיחה צרפתית בסי מינור, ר.ו.ב. 831; ע. פרסוש: מטמורפוזות לפסנתר; מסיאן: „אי האש" 1 ר'2; פרנק: פרלוד, אריה ופינאלה.
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה בצליל – האופרה האיטלקית במאה ה־17.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 אופרה – בריטן: אוון וינגרייב (ב. לקסון־ב. בייקר־פ. פירס־ה. הרפר־ סנצה: בנג'מין בריטן).
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות „קדנצות" (תכנית חמישית) – מוצרט: מתוך הקונצ'רטים לפסנתר בדו־מינור ובדו מג'ור (ש.ה.).

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 „הפוגה מחוגה".
09.05 „סולרדיו".
10.05 שיריקוד – מחולות ושירים משלנו.
11.05 „פניני בוקר".
12.05 מעורב ים תיכוני.
14.06 בראש צעיר.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה.
16.05 „ארץ לא נודעת".
17.10 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 יש לי חלום.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.

06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אלף אלף" ב„בית".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 שירים ושיעורים.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 רגעי קסם
18.06 זרקור.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
19.35 שירים עבריים.
20.05 „שורשים"
22.05 „הלילה החמישי"
00.05 יומן חדשות
00.15 „להאזין בחלום"

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר תשמע?
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים בי ידועי.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק ביכי הול.
14.05 לי ולך שיר ובו ברכה.
15.05 חרש חדש ומחדש.
16.05 הצגה יומית.
18.06 „קול בר" – שבועון פופ
20.05 קו ההתחלה – תקליטי שירים ראשונים.
21.05 „מופע רוק"
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.

06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקוס עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נבון לעכשיו.
13.05 רד רה יומי.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לתג.
16.05 שירים עבריים.
16.54 באפן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות – ענייני צבא ובטחון.
19.00 מבזק ידיעות.
19.05 יעד משודר ענייני צבא ובטחון (ס.ת.).
20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת פרופ' אבל ארליך מגיש הרצאה בנושא „ההורים על מלודיה".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
23.55 שירת חצות
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.00 צה"ל 8 – תוכנית יומית לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגל הזה.

דבר
הוא דבר
של היום
חדש

בקרוב

„זעקת הנשקים", „הנסיכה מבוורלי הילס", „גדול מהחיים", „איזה מין גנבים" ו„סרט מתוק".
החל מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

„זעקת הנשקים" הוא השם המגוחך שניתן כאן לסרט ששמו המקורי הוא „גבעת המבורגר" – הכינוי שהוצמד על־ידי בעל הומור שחור לגבעה 937 שבעמק אשי בווייטנאם, עליה הוקז דמם של חיילי היחידה המוטסת ה־101, בקרב אכזרי שמטרתו היתה סתומה.

הבמאי הבריטי ג'ון אירווין („כלבי המלחמה" „יומנו של צב") יצר סרט על וייטנאם, ברוח סרטי המלחמה האמריקאיים הישנים. הגיבורים הם גרעין אופייני של טיפוסים צבאיים, הסמל המנוסה, ההובש שחור העור, הסירוגים המושלכים לראשונה לתוך הגיהנום (כולם שחקנים צעירים אלמוניים). הסרט מתרכז בעשרה ימי לחימה עקובי דם (עם קטעי ביניים בבית זונות עלוב) ומביט באהדה באותם היילים אפורים, שיצאו להגשים את המדיניות של ממשלתם.

★

סיפור אגדה עכשווי, המתאר את עונשה של יורשת עשירה, נערה מפונקת ומשועממת מבוורלי הילס, שמשובותיה גורמות עוגמת נפש לאביה המיליונר, מוצג בסרטה של איימי ג'ונס, *„הנסיכה מבוורלי הילס"*. פיה הממונה לחינוכה המחודש מנשלת את הנערה ממעמדה הרם ומאלצת אותה לצאת לעבוד בבית עשירים כמשרתת לבנם. בתפקיד הראשי – אלי שידי („חברים", „תקלה מופלאה"). לצידה בוורלי דיאנג'לו, מייקל אונטקין, האורי פרין ודיק שון.

★

סיפורה של נערה אחרת, צרפתיה, מוצג בסרטו של רנה ויקמור, *„גדול מהחיים"*. סנדרין בונר, כסרט שעשתה אחרי „לחיי אהבתינו" ולפני „עוברת אורח" היא תלמידת תיכון מעיד צרפתית פרובינציאלית, בת

סנדרין בונר ב„גדול מהחיים"

„זעקת הנשרים"

שארל אזנבור ואוגו טוניאצי ב„איזה מין גנבים"

למשפחה בורגנית, הנכנסת להריון ומתחתנת עם החבר. התינוקת הצווחנית, ובעיקר הנערה, שמעדיפה לבלות עם חבריה לכיתה, גורמים לסצנות קנאה של הבעל הצעיר, לקרע ולבסוף לפירוד. ז'אק בונאף בתפקיד הבעל ומרי כריסטין בארו וז'אן מארק בורי כהוריה של הנערה.

★

עוד סרט צרפתי הוא *„איזה מין גנבים"*, שבמקורו נקרא „הקשר האידישאי". זהו סרטו של פיל ברוקה, אחיו של השחקן מישל בוז'נה שביקר לא מכבר בארץ. בדומה לאחיו („לוי וגולית") מתעסק הבמאי הצעיר בקומדיה יהודית שאת סיפורה כתב לא אחר מאשר שארל אזנבור המגלם את אחד התפקידים הראשיים. הוא והשחקן האיטלקי אוגו טוניאצי הם שני סוחרים יהודיים מפאריס ההוגים רעיון לשוד, בעזרתו של איש כמורה שהוא גם פורץ כספות ואבהרה הסטרליה.

★

הקרנה חוזרת ל*„פרס מתוק"*, סרטו של הבמאי היוגוסלבי דושאן מקאבייב, שנחשב בזמנו ליצירה שערורייתית. קולאז' של אפיזודות וקטעי יומנים המורכב על שתי עלילות עיקריות, העוקבות אחר גלגוליהן של מיס הגרגן העולמית והקברניטה המהפכנית אנה פלנטה. בזמנו הוצג הסרט כאן בקיצוצים קלים, אולי עתה 14 שנה לאחר שנוצר, יובא הסרט במלואו.

שומרים על השדרה קבוצת קשישים יוצאת למלחמה נגד העיריה, המבקשת לסלול כביש במקום בו עומדת השדרה בה הם נפגשים. זוהי מסגרת הסיפור של „השדרה", מחזהו של **עירא דביר**, בבימויו של **יוסי אלפי**, שפותחת את „הבימרתף" המשופץ, החל ממוצ"ש. בהצגה משתתפים **עדה טל, אברהם רונאי, טובה פרדו** (שלושתם, בתמונה), **אריה אליאס, מרים גבריאלי, אליעזר יונג, אברהם מור, ישראל רובינצ'יק, שמואל רודנסקי.** תפאורה ותלבושות: **אריק סמית.**

העדלידע בת"א תצולם לטלוויזיה

העדלידע בתל אביב תצעד השנה גם על המסך הקטן. שלוש מצלמות וניידת שידור יצלמו את הארוע שישודר במלואו בטלוויזיה. חידוש נוסף השנה: הכנסת גופים מסחריים לתהלוכה, תמורת תשלום, כמובן, כדי לפתור, חלקית את בעיית המימון.

ו.צ.

מירה זכאי ברסיטל של מוסיקה יהודית־ספרדית

זמרת האלט **מירה זכאי** מוכנה כדרכה להתמודד עם אתגר מוסיקלי חדש. יש לה, כמובן, את כל הנתונים המקצועיים (אמנותיים וטכניים) להפתיע שוב ולהעניק חוויה אמיתית למאזיניה. הערב היא עומדת להופיע בקונצרט חגיגי, עם תכנית בלתי שגרתית – ב„בית התפוצות". ליד הפסנתר – **מ.חם ויזנברג**. זכאי תבצע לראשונה שלושה שירים ממחזור הפיוטים של המלחין והאספן של המוסיקה היהודית־ספרדית אלברטו חמזי שמת בפאריס ב־1975 לאחר שנים רבות של פעילות ענפה. חמזי עסק בעקביות שיטתית ברישום ובפענוח של רומנסות בלדינו ושירים מהמורשת של יהודי ספרד. הוא פירסם קבצים חשובים של לחנים שליקט. הפיוטים שיושמעו הערב רוכזו על ידי המרכז למוסיקה יהודית בבית התפוצות בהנהלת אבנר בהט. מירה זכאי החלה גם בהקלטת תקליט, מטעם המרכז, שיכלול שלושה מחזורי שירים של חמזי. עוד בקונצרט – שני שירים עבריים מאת ראוול ושבעה שירים ספרדיים עממיים מאת דה פאייה.

י.ד.

תל־אביב

אסתר: הבטלנים מאיסתר 9.45, 7.30, 5
אלנבי: סנעון בחלל 9.30, 7.15 4.30
בית ליסין: סרט אילים 23.15
בן־יהודה: אבא גנוב 9.30, 7.00
גורדון: נקמתו של חייל 9.30, 7.30, 4.30
גת: הקיסר האחרון 9.00, 6.00
דיזנגוף 1: ז'אן דה פלורט 9.45, 7.15 11 1.30 4.30
דיזנגוף 2: תקווה ותהילה 9.45, 7.15 11 1.30
דיזנגוף 3: לו היית כאן 9.45, 7.30 4.30 11 1.30
הוד: נדיך – אהבה משודיינת 9.30, 7.15
הייבריאן: לה במבה 9.30, 7.15
הוד: ריקוד בושות 9.30, 7.15
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): שבעתי את בנות הים שרות 9.30, 7.30, 4.30

חן 1: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
חן 2: מסאל ג'אקס 9.50, 7.25 5
חן 3: מוחלון חדר המיטות 9.55, 7.30, 5
חן 4: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.25, 5, 2, 11
חן 5: הוצאת מעבר לפינה 9.50, 7.30 5, 2, 11
לב 1: מלאכים בשמי ברלין 9.45, 7.15, 4.45, 2
לב 2: ספטמבר 9.50, 7.30, 5, 2,
לב 3: המשפחה 7.20, 4.50 דקוף ת'אוזן 9.50, 2
לב 4: מגדל הדבורים 9.50, 7.30, 5, 2
ליבוה: ללא מוצא 9.30, 7.15
מגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: קומנדו אמריקאי 9.30, 7.15, 4.30
סינק (לשעבר אלנבי): קטיפה כחולה 23.45
חוכמת רחוב 9.40, 7.30, 5,
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15, 4.30

סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: יופיו של הזהוא 9.30, 7.15
פריז: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4.30, 2, 12
רדדי 11.30
צפון: מאנון 9.30, 7
שוקף: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב:
זכוכית שבורה 23.45
האושר שוב מכה 9.40, 7.30
תכלת: ילדי הסלין 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: ספורט הרמים 9.30, 7.15
הסינמטק הישראלי: 7 הודית יד
9.30 קם המשחק

ירושלים

אוריון: ריקוד מושחת 9.15, 7
אורנה: יום במלכודת 9.15, 6.45, 4.30
אדריון 1: יופיו של הזהוא 9.15, 7, 4.30
אור 2: בוקר טוב בבילוניה 9.15, 7, 4.30
אור 3: הבלתי משוחדים 9.00, 6.45, 4.30
אור 4: לאבד הבתולים בטיחואנה 8.45, 6.45, 4.30
אור 5: הוצאת מעבר לפינה 8.45, 6.45, 4.30
אור גיל: הקיסר האחרון 8.30, 5.30
בית אגרון: 4.30 וולט דיסני – במבי
6 מאחורי הסורגים
7.45 קזבלנקה
9.45 דיוה
24.00 סלח לי אתה נושך את צוארי
האולם הקטן בבנייני האומה: סגור
כפיר: ללא מוצא 9.15, 7, 4.30
מיטשל: סנעון בחלל 9.15, 7.00
סמדר: מגדל הדבורים 9.15, 7
עדן: אבא גנוב 9.30, 7.15
רון: לה במבה 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: ז'אן דה פלורט + מאנון 9.30, 7

חיפה

אורה: ריקוד מושחת 9.15, 7, 4.30
אורלי: מוחלון חדר המיטות 9.15, 6.45
אמפי־תיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: ז'אן דה פלורט 9.30, 6.30
עצמון 1: ללא מוצא 9.15, 7
עצמון 2: תקוה ותהילה 9.30, 7.15
עצמון 3: הבלתי משוחדים 9.40, 7
פאר: יום במלכודת 9.30, 6.45, 4.30
קולנוע: כל מה שרצית לדעת על מין 23.30
קנעוד 9.15, 7.00, 4.30
רון: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
רב גת 1: הקיסר האחרון 8.30, 5
רב גת 2: לה במבה 9.15, 7.00, 4.30

קריות חיפה

כפיר: בעקבות האוצר הרומנטי 9.15, 7
כביה: יום במלכודת 9.15, 7.00
אדרין: אבא גנוב 9.15, 7
בית העם: מלתעות 4 9.15, 7
היובל: מי הנערה הזו 9.15, 7
ירבה: מסאל ג'אקס 9.15, 7

אשדוד

אסתר: אבא גנוב 9.30, 7.15
אשדוד: יום במלכודת 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00
מאור: אבא גנוב 9.30, 7.15
רחל: הבטלנים באיסתר 9.30, 7.15

באר־שבע

קן: סגור

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
מלך הפיאה הכספית 9.30, 7.00
כוכב: אופני BMX 4.15
7 מי הנערה הזו
9.30 מקצב הכעה

עפולה

ציפורית: הבטלנים באיסתר 9.00

חולון ■ בת־ים

אירמון: אבא גנוב 9.30, 7.30, 5
מגדל: יום במלכודת 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת:
סביון: לו היית כאן 9.30, 7.15, 4.30
רינה: ללא מוצא 9.30, 7.15
עצמאות: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7.15, 4.30

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: גבר באוהב 9.15, 7
רון: רובוקופ 7.00, נרדפי המסק 9.15
ארזיה: סגור

לוד ■ רמלה

אודיליו: סגור
בית העם: מסאל ג'אקס 9.30, 7.15
אודיה: סגור

נהריה ■ עכו

אדריכל־יוה: סגור

הוד: שם הוורד 9.30, 7.00
רון: סגור

נתניה

דוד: סגור
סבוריה: יום במלכודת 9.30, 7.15, 5
אסתר: השקצוקן 2 9.15, 7
שרון: אבא גנוב 9.15, 7, 5

קרית אונו

בתניים: סגור
מוזית: קרחות איסיים 9.30

פתח־תקוה

שלום: הבטלנים באיסתר 9.30, 7.15
היכל 1: אבא גנוב 9.30, 7.15, 5.00
היכל 2: ללא מוצא 9.30, 7.15, 5
היכל 3: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 5

קרית שמונה

שנוי: מסאל ג'אקס 9.15, 7.15

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ב. רון 1: אבא גנוב 9.30, 7.15, 4.30
ג.ב. רון 2: ריקוד מושחת 9.30, 7.15, 4.30
נמקו: לה במבה 9.30, 7.15
ראשון: נדיך – אהבה משודיינת 9.30, 7.15
בית העם: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15
הדר: ללא מוצא 9.30, 7.15
רן: אבא גנוב 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5
ארמון: סגור
לילי: יופיו של הזהוא 9.30, 7.15
הדר: סנעון בחלל 9.30, 7.15, 4.30
רב גן 1: מוחלון חדר המיטות 9.55, 7.25, 5
רב גן 2: גברים גברים 9.50, 7.30
ברוח קומי: ביליון 5.00
רב גן 3: לה במבה 9.30, 7.30, 5
רב גן 4: ללא מוצא 9.15, 7.25, 5
שביט: האלמנה השחורה 9.30, 7.15